

TALOUSARVIO 2023

TALOUSSUUNNITELMA 2024 – 2025

Kaupunginhallitus 28.11.2022, 12.12.2022

Kaupunginvaltuusto 19.12.2022

1	KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS.....	3
2	TALOUSSUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT.....	4
2.1	Talouden suhdanne- ja kehitysnäkymät.....	4
2.2	Valtionosuudet.....	8
2.3	Verotulot.....	9
2.4	Sote-uudistus.....	11
2.5	Varsinais-Suomen työllisyyskehitys.....	12
2.6	Väestön kehitysnusteet.....	13
3	SOMERON KAUPUNGIN STRATEGIA.....	16
4	TALOUSARVIO- JA SUUNNITELMA.....	17
4.1	Talousarvion laadinnan lähtökohdat.....	17
4.2	Talousarvion sitovuus.....	17
4.3	Vuoden 2023 talousarvio.....	19
4.4	Henkilöstömuutokset.....	22
4.5	Sisäiset määrärahat.....	23
4.6	Yhteenveto toimielimittäin.....	24
4.7	Tuloslaskelma.....	25
4.8	Taloussuunnitelma 2023 – 2025.....	26
5	TYTÄRYHTEISÖT.....	31
5.1	Tytäryhteisöjen tavoitteet.....	31
6	KÄYTTÖTALouden PALVELUSUUNNITELMAT, MÄÄRÄRAHAT, TULOARVIOT JA TAVOITTEET TEHTÄVÄALUEITTAIN.....	33
7	VAALILAUTAKUNTA.....	33
8	TARKASTUSLAUTAKUNTA.....	35
9	KAUPUNGINHALLITUS.....	37
9.1	Hallintopalvelut.....	37
9.2	Elinvoimapalvelut.....	41
9.3	Maaseutupalvelut.....	45
9.4	Maa- ja metsätilat.....	48
10	SIVISTYSLAUTAKUNTA.....	50
10.1	Sivistystoimen hallinto.....	50
10.2	Perusopetus.....	55
10.3	Toisen asteen koulutus.....	60
10.4	Vapaa sivistystyö.....	63
10.5	Kirjastopalvelut.....	66
10.6	Vapaa-aikapalvelut.....	71
10.6.1	Liikuntapalvelut.....	72
10.6.2	Nuorisopalvelut.....	74
10.6.3	Kulttuuripalvelut.....	78
10.7	Varhaiskasvatus.....	80

11	TEKNINEN LAUTAKUNTA	85
11.1	Tekninen hallinto.....	85
11.2	Tilahallinto	86
11.3	Liikennealueet ja yleiset alueet	91
11.4	Vesihuolto (hulevesi).....	94
11.5	Tietohallinto	95
12	YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA	97
12.1	Ympäristötoimen hallinto.....	97
12.2	Tietoimi.....	98
12.3	Rakennusvalvonta	100
12.4	Ympäristönsuojelu	102
12.5	Yhdyskuntasuunnittelu.....	104
13	INVESTOINTIOSA.....	108
14	SISÄISET	122

1 KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS

Vuoden 2023 talousarvioehdotus on noin 0,8 miljoonaa euroa ylijäämäinen, eikä se sisällä mitään poikkeuksellisia tuloihin tai menoihin liittyviä eriä, kuten vuoden 2022 talousarvio sisälsi.

Silti talousarvioehdotus on täysin poikkeuksellinen totuttuun nähden. Viimein toteutuvan sote-uudistuksen johdosta perusturvan toimialaan kuuluneet asiat loistavat nyt ja tästä eteenpäin lähinnä poissaolollaan. Kaupungin toimintakatteen miinusmerkkisyys vähenee kuutisenkymmentä prosenttia, eli noin 35 miljoonalla eurolla. Vastaavasti verotulot vähenevät lähemmäs 50 prosenttia ja valtionosuudet yli 60 prosenttia. Muilta osin tulo- ja menokehityksen täsmällinen arviointi ns. normaali-talouden näkökulmasta lähivuosina on ollut vaikeaa, siitä ovat pitäneet huolta koronavaikutukset ja viimeistään Ukrainan tilanne, joka on vaikuttanut Somerollakin yleisten talousvaikutusten lisäksi konkreettisesti kuntapalvelujen kysyntään.

Vaikka käyttötalouden menot ja tulot vähenevät edellä kuvatusti varsin radikaalilla tavalla, on Somero siirtymässä jälleen muutaman vuoden rauhallisemman vaiheen jälkeen erittäin intensiiviseen investointikauteen. Taloussuunnitelmakauden investointien nettomenot ovat noin 20 miljoonaa euroa, jossa ei vielä ole mukana Leivonpesän rakennusurakkaa, jonka laajuudesta ei ole vielä päätetty. Tämä hanke mukaan lukien keskimääräinen nettoinvestointitaso vuosina 2023 – 2025 tulee luultavasti lähentelemään keskimäärin 8 miljoonaa euroa/vuosi. Merkittävimmät yksittäiset investointikohteet ovat Tervaskannon uusi palvelutalo ja em. Leivonpesän päiväkoti.

Hiljaisten investointivuosien vahvistama pohjakassa ja keventynyt lainamäärä tukevoittavat ponnistusalustaa edessä olevaan investointikoitokseen, mutta ennakkoin silti, että vyötä kyllä joudutaan tulevaisuudessa kiristämään. Vaikuttavimmat kiristyskohteet ovat yleisesti ottaen kuntien toimialatasapainon muututtua ja Someron osalta muutenkin hyvin tiedossa: sivistyspalvelujen toimintaverkolla ja –mallilla on keskeinen rooli niin kiinteistö- kuin henkilöstökustannustenkin hallinnassa tulevaisuuden kunnassa.

Tämän ohella on muistettava, että sote-palvelut jäävät kuntien hyvinvointialueelle vuokraamien kiinteistöjen kautta vaikuttamaan kuntien talouteen. Tulevat kolme (plus optio yksi) vuotta vaikuttavat vuokratasoltaan turvatuilta. Tämän jälkeen alkanee Varsinais-Suomen hyvinvointialueen tasolakin jonkunlainen pudotuspeli vuokralle jäävien kiinteistöjen ja niiden nykyistä enemmän markkinaehtoisesti toimivan vuokratason suhteen. Tämä saattaa tuoda mukanaan ikäviä talousvaikutuksia ja muistuttaa siitä, että vaikka tulevan vuoden talousarviosta saatiin positiivinen varsin kivuttomasti, ei tilanne varmasti ole pysyvä.

Tuleva vuosi on siis suurten muutosten vuosi. Muutokset vaikuttavat myös kaupungin organisaatioon, ja valtuusto onkin jo aiemmin hyväksynyt näiden edellyttämät hallintosääntömuutokset. Merkittäviä tulevaisuuteen vaikuttavia, vielä loppuvuonna tehtäviä päätöksiä, ovat oppimisympäristöpäätös ja kaupungin strategia. Näiden päätösten pohjalta on varmasti hyvä jatkaa Someron kaupungin kehittämistä yhdessä moninaisten yhteistyökumppanien ja sidosryhmien kanssa.

Tulevan vuoden talousarvion katsauksen lopuksi esitän erityiskiitokset hyvinvointialueelle siirtyvälle henkilöstölle vuosien varrella tekemästänne palvelutyöstä somerolaisten hyväksi. Työnne jatkuu pääosin samoissa merkeissä - somerolaisten hyväksi. Siis kiitos ja hyvää jatkoa – Someron kaupungin toimitiloissa tavataan!

Somerolla 28.11.2022

Sami Suikkanen

kaupunginjohtaja

2 TALOUSSUUNNITTELUN LÄHTÖKOHDAT

2.1 Talouden suhdanne- ja kehitysnäkymät

Kuntatalouden kehitysnäkymiä on tarkasteltu Valtiovarainministeriön julkaiseman ”Manner-Suomen kuntakonserni, kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätöksen vuonna 2021” –raportin mukaan. Raportti on julkaistu 22.8.2022. Tarkastelun kohteena ovat kuntien, kuntakonserni ja kuntayhtymien ulkoiset laskelmat, joissa sisäiset erät on eliminoitu pois. Asukaskohtaisissa luvuissa käytetään viimeisintä virallista eli 31.12.2021 väkilukua.

Valtiovarainministeriön mukaan kuntien talous heikkeni hieman vuonna 2021. Vuosikate oli edelleen korkea, vaikka se laski noin 3,8 mrd. euroon ja tilikauden ylijäämä laski noin 1,49 mrd. euroon. Käyttötulojen ja –menojen tasapainoa kuvaava vuosikate oli edelleen vahva riittäen kattamaan sekä poistot että myös nettoinvestoinnit.

Julkaisun mukaan talouden tilanteen heikkenemistä selittävät toimintakatteen eli nettomenojen kasvu ja toisaalta taas verorahoituksen lievä kasvu. Erityisesti valtionosuuksien väheneminen oli poikkeuksellisen suuri johtuen valtion kuntasektorille vuonna 2020 kohdentamien merkittävien koronapandemiaan liittyvien tukipakettien poisjäämisestä. Vuoden 2020 tukipaketti kohdennettiin kuntiin pääosin valtionosuuksina euroa/asukas tasasuuruisesti sekä kunnallisveron suhteessa, kun taas vuonna 2021 tuet maksettiin pääosin valtionavustuksina suoriteperusteisesti ja keskimääräisiin yksikkökustannuksiin perustuen.

Verotulot kasvoivat ennakoarvioista poiketen varsin hyvin. Verotulot kasvoivat lähes 7 % vuodesta 2020, kun edellisvuonna kasvua oli 4,0 prosenttia. Verotulojen kertymä paransi osaltaan myös valtion koronaan liittyvät tukitoimet, kun kuntien yhteisöveron jako-osuutta korotettiin 10-% yksiköllä vuoden vuodelle 2021. Verotuloista kunnallisvero kasvoi vain 2.4 prosenttia ja yhteisövero 45,5 prosenttia, myös kiinteistöveron tuotto kasvoi hyvin (12,8 prosenttia).

Toimintakatteen maltillista kasvua selittää toimintatuottojen hyvä kasvu.

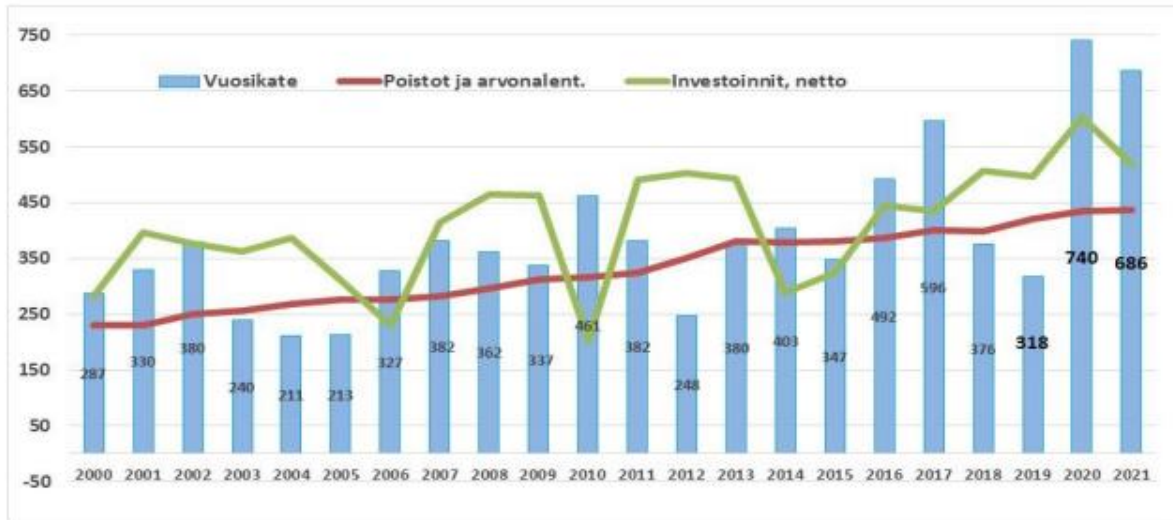
Alla olevassa taulukossa on esitetty Manner-Suomen kuntien talous vuosina 2017-2021 ja muutos vuosina 2020-2021, mrd euroa.

	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	Muutos mrd. € 2020-2021	Muutos % 2020-2021
Toimintatuotot, sis. valm. omaan käyt.	7,57	7,81	7,55	7,21	8,35	1,14	15,8
Toimintakulut	35,69	36,91	37,90	38,43	40,64	2,21	5,8
Toimintakate	-28,12	-29,10	-30,36	-31,22	-32,28	-1,06	3,4
Verotulot	22,43	22,32	22,91	23,83	25,42	1,59	6,7
Käyttötal. valtionosuudet	8,50	8,46	8,64	11,01	10,08	-0,93	-8,4
Verorahoitus yht.	30,93	30,78	31,55	34,83	35,50	0,67	1,9
Rahoituserät, netto	0,45	0,39	0,55	0,46	0,57	0,11	23,1
Vuosikate	3,27	2,07	1,75	4,07	3,79	-0,28	-6,9
Poistot ja arvonalentumiset	2,20	2,19	2,31	2,40	2,41	0,01	0,5
Vuosikate - poistot	1,07	-0,13	-0,56	1,68	1,38	-0,30	-17,8
Tilikauden tulos	1,19	-0,11	-0,16	1,76	1,49	-0,27	-15,2
Nettoinvestoinnit	-2,38	-2,78	-2,73	-3,32	-2,88	-0,44	-13,3
Vuosikate - nettoinvestoinnit	0,89	-0,72	-0,99	0,75	0,91	0,16	21,3
Lainakanta	16,13	16,73	18,42	19,03	19,13	0,10	0,5
Rahavarat	5,18	4,88	5,06	6,45	6,50	0,05	0,7
Taseen kertynyt ali-/ylijäämä			11,09	12,58	13,86	1,28	10,1
Veroprosentti, painotettu	19,92	19,87	19,90	19,96	20,02		+0,06 %-yks.

Lähde: Manner-Suomen kuntakonserni, kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätöksen vuonna 2021, Valtiovarainministeriö, 22.8.2022

Tarkasteltaessa kuntien vuoden 2000 nettoinvestointeja, vähenivät ne edellisvuodesta, mutta olivat kuitenkin toiseksi korkeimmalla tasolla, riitti vuosikate kattamaan kuntien nettoinvestoinnit.

Alla olevassa kuvassa on tarkasteltu kuntien tulo-rahoituksen riittävyyttä vuosina 2000 – 2021, €/asukas.

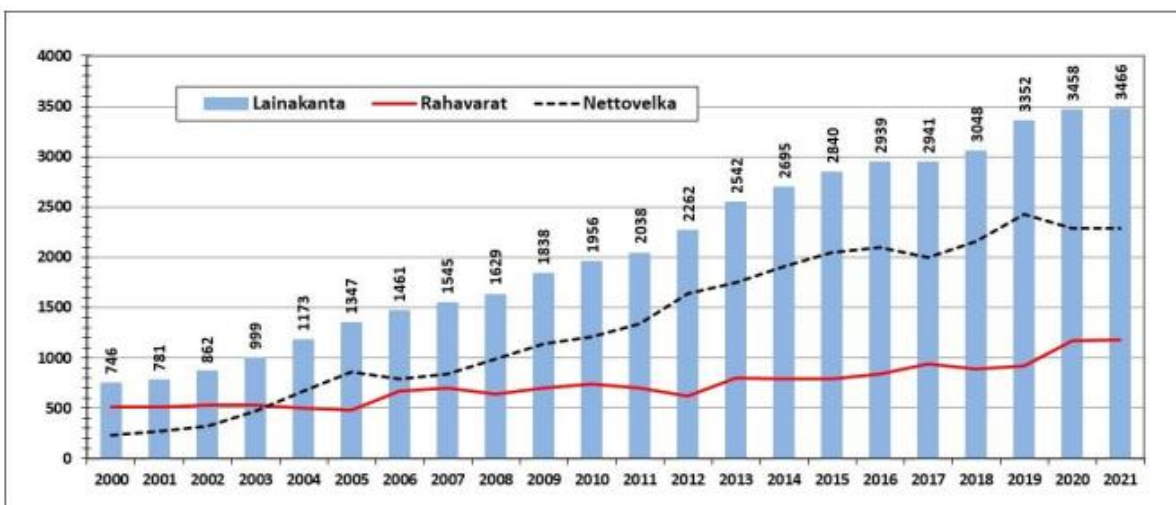

Lähde: Manner-Suomen kuntakonsernien, kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätöksen vuonna 2021, Valtiovarainministeriö, 22.8.2022

Myös Manner-Suomen kuntien lainakanta pysyi vuonna 2021 edellisvuoden tasolla eli noin 19,1 mrd. euron tasolla. Vuonna 2021 kuntien lainamäärä asukasta kohden oli 3 466 euroa, kun edellisvuotena kuntien lainamäärä asukasta kohden oli 3 448 euroa.

Manner-Suomen kuntien rahavarojen määrä pysyi korkealla tasolla eli lähes 6,5 mrd. eurossa, mikä selittynee kuntien vahvasti ylijäämäisellä tuloksella. Näin ollen kuntien nettovelka pysyi vuoden 2020 tasolla eli 12,6 mrd. eurossa.

Alla olevassa kuvassa on kuvattu kuntien lainakannan ja rahavarojen sekä nettovelan kehitystä vuosina 2000 – 2021, € / asukas.

Lähde: Manner-Suomen kuntakonsernien, kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätöksen vuonna 2021, Valtiovarainministeriö, 22.8.2022

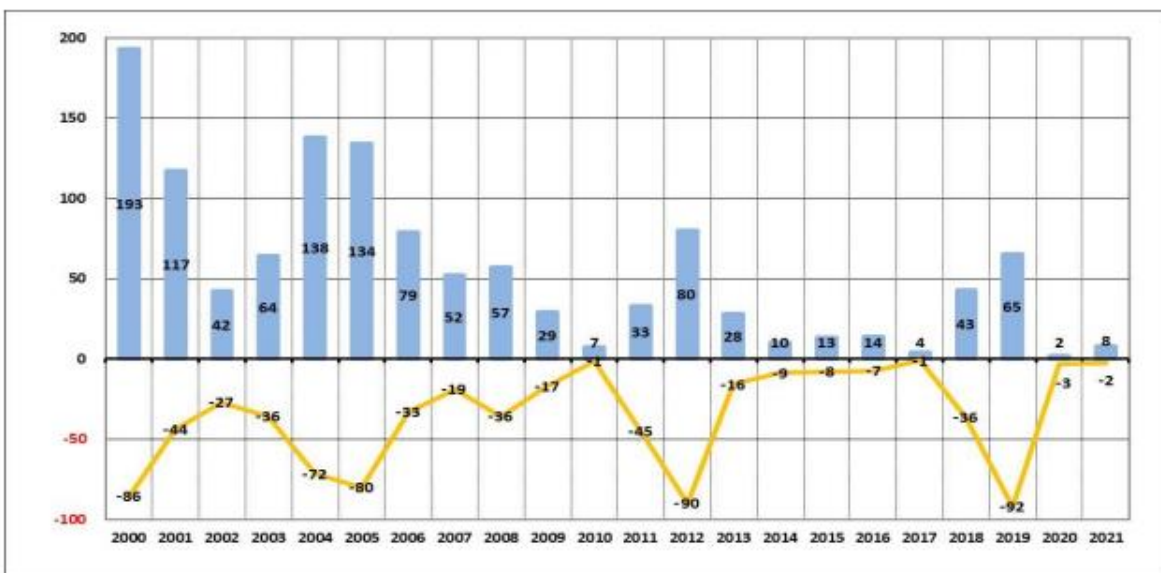
Valtiovarainministeriön keräämien tietojen mukaan negatiivinen vuosikate oli vain kahdeksalla kunnalla, kun esimerkiksi vuonna 2019 niitä oli 65. Kyseiset kunnat olivat vuonna 2021 Haapavesi, Keskinen, Lestijärvi, Pertunmaa, Polvijärvi, Sotkamo ja Virolahti, joiden yhteenlaskettu negatiivinen vuosikate oli -2,4 milj. euroa.

Vuonna 2015 voimaan tulleen kuntalain mukaan kuntien tulee kattaa vuoden 2015 taseen kertynyt alijäämä neljässä vuodessa tai jos sitä oli yli 500 euroa/asukas, niin kuudessa vuodessa.

Kuntia, joilla oli taseessa kertynyttä alijäämää, on vuoden 2021 tilinpäätösten mukaan 14, kun edellisvuonna niitä oli selvästi enemmän eli 28. Myös alijäämän yhteismäärä laski edellisvuodesta niiden ollessa vuonna 2021 yht. -73 miljoonaa euroa (-85 milj. € vuonna 2020), kun vielä vuonna 2019 määrä oli -252 miljoonaa euroa. Vuonna 2018 alijäämäisten kuntien määrä oli 40.

Kuntien keskimääräinen painotettu kunnallistuloveroprosentti oli 20,02 kasvaen 0,06 %-yksiköllä vuodesta 2020.

Alla olevassa kuviossa on esitetty negatiivisen vuosikatteen kunnat ja negatiivinen vuosikate 2000 - 2021, lkm ja milj. €

Lähde: Manner-Suomen kuntakonsernien, kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätöksen vuonna 2021, Valtiovarainministeriö, 22.8.2022

Kuntakonsernien talous

Kuntakonsernien yhteenlaskettu tilikauden tulos heikkeni hieman vuoden 2020 erittäin hyvästä tuloksesta. Tulos laski 2,33 mrd. eurosta 2,04 mrd. euroon. Edellisten tilikausien yli- tai alijäämät huomioiden konserneilla oli yhteenlaskettuna taseeseen kertynyttä ylijäämää hieman yli 16,4 mrd. euroa (2 978 euroa/asukas) vuonna 2021.

Vuoden 2021 tilikauden tulos oli negatiivinen 48 kuntakonsernilla (30 vuonna 2020, 218 vuonna 2019, 186 vuonna 2018 ja 44 vuonna 2017). Tilinpäätöstietojen perusteella vain 20 konsernilla oli taseessa kertynyttä alijäämää yhteensä noin -43,2 milj. euroa. Kertynyttä alijäämää omaavat kunnat olivat noin 85 prosenttisesti alle 10 000 asukkaan kuntia ja näistä 14 oli alle 5 000 asukkaan kuntia.

Kuntakonsernien yhteenlaskettu vuosikate oli noin 6,75 mrd. euroa eli 1 223 euroa/asukas, laskua vuoteen 2020 oli noin 0,14 mrd. euroa. Vuosikate oli positiivinen kaikilla konserneilla, kun

vuonna 2020 se oli negatiivinen yhdellä kuntakonsernilla. Vastaavasti vuonna 2019 vuosikate oli negatiivinen 21 kuntakonsernilla.

Kuntakonsernien lainakanta oli vuoden 2021 lopussa noin 42,40 mrd. euroa eli 7 680 euroa/asukas. Lainakanta kasvoi 1,23 mrd. euroa vuodesta 2020 eli 3,0 prosenttia. Euromääräisesti lainakanta kasvoi vähemmän kuin vuonna 2020. Lainakannan kasvu oli myös yhä pienempää kuin vuonna 2019.

Alla olevassa kuvassa on kuvattu kuntakonsernien lainakannan kehitys vuosina 2008 – 2021, euroa /asukas ja mrd. euroa.

Lähde: Manner-Suomen kuntakonsernien, kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätöksen vuonna 2021, Valtiovarainministeriö, 22.8.2022

Muutoksia työvoimakustannuksissa

Vuonna 2023 keskimäärin kuntatyönantajan tai muun Kevan jäsenyhteisön palkkaperusteinen eläkemaksu on keskimäärin noin 24,45 prosenttia.

Eläkemenoperusteista maksua ei ole enää vuonna 2023. Sen sijaan kunnat ja hyvinvointialueet maksavat tasausmaksua vuoden 2023 alusta alkaen. Tasausmaksua eivät maksa muut Kevan jäsenyhteisöt (osakeyhtiöt, kuntayhtymät, säätiöt ja yhdistykset). Valtiovarainministeriö vahvistaa tasausmaksun kokonaismäärän vuosittain Kevan valtuutettujen esityksestä.

Keva on arvioinut vuoden 2023 tasausmaksun kokonaismääräksi 645 000 000,00 euroa. Lopullinen tasausmaksun kokonaismäärä vuodelle 2023 vahvistetaan joulukuussa 2022 ja se voi muuttua.

Maksu jaetaan kuntien ja hyvinvointialueiden kesken siten, että kuntien osuudeksi arvioidaan tulevan 290 250 000,00 euroa.

Kuntien maksettavaksi tuleva summa jaetaan kuntien kesken vuoden 2021 verorahoituksen suhteessa. Laskennassa huomioitavan verorahoituksen yhteismäärän arvioidaan olleen 35 636 663 895,74 euroa, josta Someron kaupungin osuus on 58 077 882,64 euroa.

Someron kaupungin tasausmaksun arvioitu määrä vuonna 2023 on Kevan 27.11.2022 päivätyn budjetoitiohjeen mukaisesti: 473 159,76 euroa, joka on huomioitu vuoden 2023 talousarviossa.

Vuoden 2023 talousarviossa tasausmaksu on merkitty kirjanpidon henkilösivukulujen ryhmään tilille 4110 Eläkevakuutusmaksut ja se on kohdennettu palveluluokille toimintakulujen suhteessa.

Keskeiset työnantajan sosiaalivakuutusmaksut

MAKSU	2021	2022	2023*	2024*	2025*
Sairausvakuutusmaksu	1,53	1,34	1,58	1,48	1,49
Työttömyysvakuutusmaksu	1,90 ^{a)}	2,05 ^{b)}	2,05 ^{c)}	2,06 ^{d)}	2,06 ^{d)}
Kevan jäsenyhteisön eläkemaksu^{e)} yhteensä, keskimääräinen työnantajan osuus	20,75	20,34	19,84	19,8	19,8
Työnantajan osuus palkkaperusteisesta eläkemaksusta^{e)}	16,85	16,84	16,84	16,8	16,8
Tasausmaksu 2023- eläkemenoperusteinen maksuosa 2021-2022 ^{f)}	3,90	3,5	3,0	3,0	3,0
Valtion eläkejärjestelmän kuntasektorin maksu, keskimääräinen työnantajan osuus	16,19	16,57	16,45	16,5	16,5
Muut erät (keskimäärin)	0,70	0,70	0,7	0,7	0,7
TYÖNANTAJAN MAKSUT KESKIMÄÄRIN	24,66	24,26	24,04	24,0	23,9
Maksumuutos, %-yksikköä ed. vuodesta	+0,33	-0,37	-0,2	-0,1	0
Vakuutetun eläkemaksu (alle 53v. tai yli 62v.)	7,15	7,15	7,15	7,15	7,15
Vakuutetun eläkemaksu (53-62v.)	8,65	8,65	8,65	8,65	8,65

Lähde: Kuntaliitto, kuntatyönantajan sosiaalivakuutusmaksuja, syksy 2022. (*ennuste)

Kuntatyönantajan sairausvakuutusmaksu on 1,58 prosenttia vuonna 2023. Vuonna 2022 sairausvakuutusmaksu oli 1,34 prosenttia, joten maksu nousi 0,24 prosenttiyksikköä.

Työnantajan sairausvakuutusmaksun kiky-alennuksen aiheuttamat rahoitusmuutokset on viety sairausvakuutuslain pysyviin rahoitusosuuksiin vuodesta 2020 alkaen.

Kevan jäsenyhteisöjen palkkaperusteinen eläkemaksurakenne uudistui vuonna 2019. Palkkaperusteinen eläkemaksu on nykyään kokonaiseläkemaksu, joka sisältää paitsi työnantajan niin myös työntekijän osuuden eläkemaksusta. Vuoden 2019 alussa lakkautettiin myös varhaiseläkemenoperusteinen maksu eli ns. varhe-maksu.

2.2 Valtionosuudet

Vuoden 2023 Kuntatalousohjelman (Valtiovarainministeriön julkaisu 2022:57) mukaan kuntien valionavut ovat 5,4 mrd. euroa vuonna 2023. Laskennalliset valtionosuudet ovat noin 4,0 mrd. euroa, kuntien veromenetysten korvaukset noin 0,9 mrd. euroa ja muut valtionavut noin 0,5 mrd. euroa.

Vastaavasti vuoden 2022 talousarvioesityksessä olivat kunnille myönnettävät valtionavut yhteensä noin 13 mrd. euroa. Valtionapujen taso alenee huomattavasti suhteessa vuoteen 2022 johtuen sote-uudistuksesta. Kunnan peruspalvelujen valtionosuuksia ja veromenetysten korvauksia siirretään hyvinvointialueiden rahoitukseen, ja lisäksi sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan valtionavustukset kohdistuvat jatkossa pääosin hyvinvointialueille.

Vuoden 2023 Kuntatalousohjelman arvion mukaan valtion toimenpiteiden yhteisvaikutus vuoden 2022 varsinaiseen talousarvioon verrattuna on lähellä neutraalia. Hallitusohjelman mukaiset tehtävien ja veloitteiden lisäykset on tehty pääosin jo aikaisempina vuosina, ja osa määräaikaisista lisäyksistä valtionavustuksiin päättyy vuoden 2022 lopussa.

Kuntien uusiin ja laajeneviin tehtäviin osoitetaan täysi valtionosuus ja valtion päättämät veroperustemuutokset kompensoidaan kunnille. Vuonna 2023 tulevia uusia ja laajentuvia tehtäviä ja veloituksia ovat muun muassa perusopetuslakiin liittyen sitouttavaan kouluyhteistyön, juomavesidirektiivin toimeenpanoon liittyvät valvontatehtävät ja asumisneuvonnan kehittäminen.

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla kuntien valtionavustuksia kasvattavat Ukrainasta tulevien varhaiskasvatuksen, perusopetuksen valmistavan opetuksen ja kielikoulutukseen annettavat avustukset. Peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistuu vähennys osana hallituksen päättämiä uudelleenkohdennuksia, mutta toisaalta lääkärihelikopteritoiminnan rahoitukseen liittyvän vähennyksen poistaminen vahvistaa kuntataloutta.

Valtio on päätösperäisesti lisännyt kuntien menoja kaikkiaan noin 0,7 mrd. eurolla vuoden 2023 tasolla vaalikauden alusta laskien. Kuntien tuloja päätökset ovat lisänneet kaikkiaan noin 0,7 mrd. eurolla vuoden 2023 tasolla. Osa kuntiin vuonna 2023 vaikuttavista toimista on määräaikaisia esim. Ukrainasta tulleiden auttamiseen. Uusiin ja laajeneviin tehtäviin kunnat saavat 100 prosentin valtionrahoituksen.

Lähde: Kuntatalousohjelma vuodelle 2023, Valtiovarainministeriön julkaisuja 2022:57

2.3 Verotulot

Vuoden 2023 kuntatalousohjelmassa (Valtiovarainministeriön julkaisuja 2022:57) on tarkasteltu vero- ja maksuperustemuutosten vaikutusta kuntatalouteen seuraavasti:

Kunnallisvero

Vuoden 2023 kuntatalousohjelmassa kunnallisveron tuoton arvioidaan olevan vuonna 2023 noin 9,93 mrd. euroa, mikä on noin 11,7 mrd. euroa vähemmän kuin vuonna 2022. Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat hallitusohjelmaan liittyneet veroperustemuutokset sekä tulo- ja työllisyyskehitys.

Merkittävin veroperustemuutos vuonna 2023 on sote-uudistukseen liittyvä verouudistus. Sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen siirtyessä kuntien vastuulta hyvinvointialueille kuntien tuloja siirretään valtiolle hyvinvointialueiden toiminnan rahoittamiseksi.

Kunnallisveron tuottoa leikataan noin 13,9 mrd. euroa ja valtion ansio- ja pääomatuloveron tuottoa kasvatetaan noin 13,6 mrd. euroa. Ansiotuloverotusta kevennetään kokonaisuudessaan noin 0,3 mrd. eurolla sen varmistamiseksi, että verovelvollisten verotus ei kiristyisi sote-veromuutoksen seurauksena.

Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen vuosina 2020 ja 2021 siirtää kunnallisveron kertymää näiltä vuosilta yhteensä noin 40 milj. euroa vuodelle 2023.

Yhteisövero

Vuonna 2023 voimaan tulevan sote-uudistuksen yhteydessä sosiaali- ja terveyspalveluiden sekä pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialuille ja niiden rahoitusvastuu kunnilta valtiolle.

Kuntien tuloja pienennetään siirtyviä kustannuksia vastaavasti. Tässä yhteydessä kuntien osuutta yhteisöveron tuotosta alennetaan. Tämä pienentää kuntien yhteisöveron kertymää vuonna 2023 noin 763 milj. eurolla ja maksuunpanoa noin 909 milj. eurolla.

Lisäksi hallitus antaa eduskunnalle talousarvioon liittyvän esityksen, jossa kompensoitaisiin kunnille yhteisöveron jako-osuuden kautta varhaiskasvatusmaksujen alentamisen sekä yksityisen hoidon tuen hoitolisän korotuksen vaikutukset. Toimenpide kasvattaa kuntien verokertymää noin 90 milj. eurolla vuonna 2023 ja maksuunpanoa noin 100 milj. euroa.

Hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi tutkimus- ja kehittämistoiminnan yhdistelmävähennyksestä verotuksessa. Muutos pienentää yhteisöveron maksuunpanoa noin 76 milj. eurolla.

Lisäksi hallitus antaa eduskunnalle talousarvioesitykseen liittyvän esityksen laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 b §:n muuttamisesta, jolla muutetaan korkovähennysrajoitussäännöstä. Muutos ei vaikuta yhteisöveron maksuunpanoon.

Hallitusohjelman mukaisesti veroperustemuutosten verotuottovaikutukset kompensoidaan nettomääräisesti kunnille. Kompensaatio toteutetaan muuttamalla yhteisöveron jako-osuuksia siten, että muutosten verotuottovaikutus kunnille on neutraali. Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen vuosina 2020 ja 2021 siirtää kuntien yhteisöverokertymää näiltä vuosilta yhteensä noin 5 milj. euroa vuodelle 2023.

Kiinteistövero

Verotuksen joustavaan valmistumiseen siirtyminen saattaa kasvattaa vuoden 2023 kertymää edelleen jonkin verran. Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen vuosina 2020 ja 2021 siirtää kiinteistöverotulojen kertymää arviolta 4 milj. euroa vuodelle 2023. Verotuksen maksujärjestelyjen huojentaminen vuosina 2020 ja 2021 siirtää kiinteistöverotulojen kertymää arviolta 4 milj. euroa vuodelle 2023.

Talousarvioesitykseen liittyen veroperustemuutosten vaikutukset kuntien verotuloihin vuonna 2023 milj. euroa:

	Milj. euroa
Ansioverotuloperusteinen indeksitarkistus	-38
- <i>josta progressiivinen tuloveroasteikko</i>	-1
- <i>josta työtulovähennys</i>	-12
- <i>josta perusvähennys</i>	-25
Ikääntyneiden korotettu työtulovähennys	-3
Matkakuluvähennyksen korotuksen jatkaminen 2023	-6
Perhevapaalta palavien huojennettu matkakuluväh. omavastuu	-1
T&K lisävähennys	-1
Kotitalousvähennyksen yhteydessä myönnettävä määräaikainen sähkövähennys	-27
Varhaiskasvatusmaksujen alentamisen kompensointi yhteisöveron jako-osuuden kautta	100
Aiemmin voimaan tulleiden veroperustemuutosten vaikutus	46,5
YHTEENSÄ	70,5

Lähde: Kuntatalousohjelma vuodelle 2023, Valtiovarainministeriön julkaisuja 2022:57

2.4 Sote-uudistus

Sosiaali- ja terveystoimen ja pelastustoimen muutoksia (Sote-muutos) on seuraavassa tarkasteltu valtiohallinnon ylläpitämien Sote-uudistuksen tiedotussivujen (www.soteuudistus.fi) ja Kuntaliiton julkaiseman ohjeen ”Vaikutukset kuntien taloussuunnitteluun, kirjanpitoon ja velkarahoitukseen” pohjalta sekä Valtiovarainministeriön sote-tiedotussivujen (www.vm.fi/sote-uudistus.fi) mukaisesti.

Sote-muutoksen vaikutukset kunnan omaisuuteen ja taloussuunnitteluun

Hyvinvointialueita koskevat lakiesitykset on hyväksytty 23.6.2021. Vastuu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisestä siirtyy uusille hyvinvointialueille 1.1.2023. Tällöin hyvinvointialueille siirtyvät sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen tehtävät. Niitä koskevia menoja ja tuloja ei enää huomioida kuntien taloussuunnitelmissa vuodesta 2023 lähtien. Muutoksella on muitakin vaikutuksia taloussuunnitteluun, kuten rahoitukseen, kuntien omaisuuteen ja lomapalkkavelkaan.

Hyvinvointialueet tulevat olemaan julkisoikeudellisia yhteisöjä, joilla on alueellaan itsehallinto. Hyvinvointialueita on yhteensä 21. Hyvinvointialueen ylin päättävä elin on suorilla vaaleilla valittu aluevaltuusto, jotka aloittivat toimintansa 1.3.2022.

Hyvinvointialueiden toiminta perustuu pääosin valtion rahoitukseen, joka on yleiskatteista. Rahoitus jaetaan kullekin hyvinvointialueelle sen asukkaiden laskennallisten sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävien palvelutarvetta ja olosuhdetekijöitä kuvaavien tekijöiden perusteella.

Hyvinvointialueiden perustaminen ja niiden rahoitusjärjestelmän luominen tulee muuttamaan kuntien nykyistä peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmää 1.1.2023 alkaen.

Merkittävä osa tulojen siirtoa tehdään kunnallisveron kautta ja kaikkien Manner-Suomen kuntien tuloveroprosentteja alennetaan yhtä paljon: 12,64 prosenttiyksikköä.

Hyvinvointialueiden työntekijöiksi vuonna 2023 siirtyvät liikkeenluovutuksella noin 173 000 sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen henkilöstöä kunnista ja kuntayhtymistä. Kuntien sosiaali- ja terveyden huollon palveluja tuottavien yksiköiden, laitosten ja kuntayhtymien henkilöstö siirtyy tehtäviensä mukana kokonaisuudessaan hyvinvointialueiden palveluksiin.

Kuntien yhteisten tukipalveluiden osalta työntekijä siirtyy hyvinvointialueen palvelukseen, jos henkilön tehtävistä vähintään puolet kohdistuu kunnan sosiaali- ja terveyspalveluihin. Myös opetustoimen henkilökunnasta peruskoulujen kuraattorit ja psykologit siirtyvät hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen.

Kuntien laativat vuoden 2022 aikana hyvinvointialueille selvityksen käytössä olevista toimitiloista, omaisuudesta ja sopimuksista sekä arviot siirtyvän henkilöstön määrästä, palkkakuluista ja lomapalkkavelasta.

Kunnan järjestämän perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalitoimen ja pelastustoimen käytössä olevat toimitilat siirtyvät vuokrasopimuksen nojalla hyvinvointialueen hallintaan 1.1.2023.

Hyvinvointialue ja kunta tekevät toimitilojen hallinnasta vuokrasopimuksen vähintään siirtymäkauden loppuun eli 31.12.2025 asti. Hyvinvointialueella on yksipuolinen oikeus pidentää vuokrasopimuksen voimassaoloaikaa yhdellä vuodella. Vuokrasopimuksessa sovitun vuokran on katettava vuokrasopimuksen kohteena olevaan toimitilaan liittyvät kohtuulliset pääoma- ja ylläpitokustannukset.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen hallintaan liittyvä kunnan omistama irtaimisto eli esim. koneet, kalusteet, laitteet ja materiaalit siirtyvät hyvinvointialueelle. Omaisuudensiiirrosta ei makseta korvausta tai kompensatiota kaupungille. Kuntayhtymäosuuksien ja irtaimiston poistaminen kunnan taseesta katetaan ilman tulosvaikutusta kirjanpidollisesti peruspääomaa alentamalla.

Hyvinvointialueelle siirtyy myös niille siirtyvään henkilöstöön kohdistuva lomapalkkavelka, joka käsitellään samalla tavalla peruspääoman oikaisuna.

Hyvinvointialueelle siirtyvät vastikkeetta myös sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämiseen liittyvät sopimukset 1.1.2023 alkaen.

2.5 Varsinais-Suomen työllisyyskehitys

ELY-keskuksen julkaiseman Varsinais-Suomen lokakuun 2022 työllisyyskatsauksen mukaan työ- ja elinkeinotoimistoissa oli lokakuun lopussa 19 500 työtöntä työnhakijaa. Vuotta aiemmasta oli työttömien määrä vähentynyt 1 200 henkilöllä (6 %), joka oli hitaammin kuin koko maassa (10 %).

Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta oli lokakuun lopussa Varsinais-Suomessa 8,5 % eli 0,5 prosenttiyksikköä vähemmän kuin vuotta aiemmin ja se oli pienempi kuin koko maassa (8,8 %).

Lokakuussa työttömiä oli Vakka-Suomea lukuun ottamatta kaikissa muissa Varsinais-Suomen seutukunnissa vähemmän kuin vuotta aiemmin. Suurin ero vuotta aiempaan oli Turun seutukunnassa (-8%). Vakka-Suomessa määrä kasvoi selkeästi (+24 %).

Työttömyysaste oli korkein Turun seutukunnassa (8,8 %) sekä Turun kaupungissa (11,4 %). Pienin työttömyysaste oli Turunmaan saaristossa (5,9 %) sekä kunnista Sauvossa (3,0 %).

Työttömien työnhakijoiden määrä oli pienempi kuin vuotta aiemmin 17 VarsinaisSuomen kunnassa ja yhdeksässä se oli suurempi. Kuntien väliset erot työttömyydessä olivat merkittäviä. Työttömyysprosentti oli korkein Turun kaupungissa (11,4%) ja alin Sauvossa (3,0%). Verrattuna koko maan tasoon (8,8 %) oli työttömyysaste sitä alempi 25 varsinaissuomalaisessa kunnassa. Sitä korkeampi se oli vain Turussa ja Uudessakaupungissa (9,9%).

Työttömien naisten määrä väheni 18 ja miesten määrä 16 kunnassa verrattuna vuoden takaiseen. Pitkäaikaistyöttömien määrä oli VarsinaisSuomessa vuoden takaista pienempi (9 %) mutta seitsemässä VarsinaisSuomen kunnassa määrä oli kuitenkin suurempi.

Varsinais-Suomen alueella alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli lokakuussa yhteensä 1 900, mikä on 400 henkeä eli 16 % vähemmän kuin vuotta aiemmin. Yli 50-vuotiaita oli työttömänä lokakuussa 7 100 henkilöä eli noin 8 % vähemmän kuin vuotta aiemmin. Yli 55-vuotiaita oli työttömänä 5 200 eli 7 % vähemmän kuin vuotta aiemmin. Yli 60-vuotiaita oli työttömänä 3 000 henkilöä eli 4 % vähemmän kuin vuotta aiemmin.

Vuoden takaiseen verrattuna työttömien määrä oli pienempi kaikilla eri koulutusasteilla. Keskiasteen koulutustaustalla työttömien määrä väheni 7 % verrattuna vuotta aiempaan. Korkea-asteen tutkinnon suorittaneiden osalta työttömyys väheni seuraavasti: alin korkea-aste (8 %), alempi korkeakouluaste (7%) ja ylempi korkeakouluaste (8). Tutkijakoulutusasteella työttömien määrä väheni (18 %) tahdilla.

Elokuun lopussa yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita pitkäaikaistyöttömiä oli 7 000, eli 700 (9 %) vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Määrä supistui elokuun aikana yli 200:llä hengellä.

Yli kaksi vuotta yhtäjaksoisesti työttömänä olleita pitkäaikaistyöttömiä oli 3 700, mikä on 600 (+19 %) enemmän kuin vuosi sitten. Työttömyys on jatkanut kasvuaan yli kaksi vuotta yhtäjaksoisesti

työttömänä olleiden osalta koronapandemian alusta lähtien, mutta elokuussa määrä kääntyi laskuun ensimmäistä kertaa lähes 2,5 vuoteen.

Pitkäaikaistyöttömistä oli alle 25-vuotiaita 200 ja alle 45-vuotiaita 2 800 (40 %). Korkeakoulututkinnon suorittaneita heistä oli 1 600 (23 %) ja ilman peruskoulun jälkeistä tutkintoa 2 900 (27 %).

Lähde: Varsinais-Suomen työllisyyskatsaus lokakuu 2022.

2.6 Väestön kehitysnusteet

Tilastokeskuksen viimeisin väestöennuste on julkaistu 22.11.2022.

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Suomen väkiluku oli lokakuun lopussa 5 561 309. Väkiluku kasvoi tammi–lokakuun aikana 13 068 hengellä. Väestönkasvua ylläpiti muuttovoitto ulkomailta, sillä maahanmuuttoa oli 24 872 enemmän kuin maastamuuttoa. Syntyneitä oli 13 410 vähemmän kuin kuolleita.

Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan tammi–lokakuun aikana syntyi 38 072 lasta eli 3 864 lasta vähemmän kuin vastaavana aikana vuonna 2021. Kuolleiden määrä oli 51 482, mikä on 4 439 enemmän kuin vuotta aiemmin.

Lokakuun ennakkotilaston mukaan ulkomailta muutti Suomeen tammi–lokakuussa 36 234 henkeä ja Suomesta muutti pois 11 362 henkeä. Maahanmuuttoa oli 5 182 enemmän ja maastamuuttoa 29 enemmän kuin edellisvuoden tammi–lokakuussa. Suomen kansalaisia maahanmuuttajista oli 6 460 ja maastamuuttajista 7 512 henkeä.

Kuntien välisiä muuttoja kertyi tammi–lokakuun aikana 251 497. Edellisen vuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna kuntien väliset muutot vähenivät 7 344 muutolla vuoden 2022 kuntajaon mukaan.

Tilastokeskuksen julkaisee kolmen vuoden välein pitkänajan väestöennusteen. Viimeisin väestöennuste on julkaistu syyskuussa 2021. Ennusteen mukaan Suomessa kuolisi vuoden 2060 loppuun mennessä 700 000 ihmistä enemmän kuin syntyy, jos syntyvyys pysyy nykyisellä tasolla. Suomessa syntyisi 2060-luvulla enää alle 40 000 lasta vuosittain. Vuoden 2021 väestöennusteen mukaan vuoden 2060 väkiluku olisi 5,45 miljoonaa henkilöä.

Työikäisen (15–64-vuotiaiden) väestön määrä oli Suomessa suurimmillaan vuonna 2009, jolloin heitä oli maassamme 3,55 miljoonaa henkilöä. Vuosien 2010–2020 aikana työikäisten määrä on vähentynyt 136 000 henkilöllä. Seuraavan kahden vuosikymmenen vuoden aikana työikäisen väestön ennustetaan vähenevän hitaammin eli 76 000 henkilöllä vuoteen 2040 mennessä.

Työikäisen väestön määrän väheneminen kiihtyisi matalasta syntyvyydestä johtuen 2040-luvulla. Vuosien 2041–2050 aikana työikäinen väestö vähenisi 103 000 henkilöllä ja 2051–2060 edelleen 133 000 henkilöllä. Vuoden 2060 lopussa työikäisen väestön määrä olisi 3,1 miljoonaa henkilöä, mikä on runsaat 310 000 henkilöä nykyistä vähemmän.

Lähde: Tilastokeskus 30.9.2021, Väestöennuste 2021

Väestön kehitys Somerolla

Someron väkiluku oli vielä vuonna 1990 yli 10 000 asukasta, mutta on sen jälkeen laskenut muutamaa vuotta lukuun ottamatta. Syntyvyys on selvästi kuolleisuutta pienempi. Myös lähtömuutto on

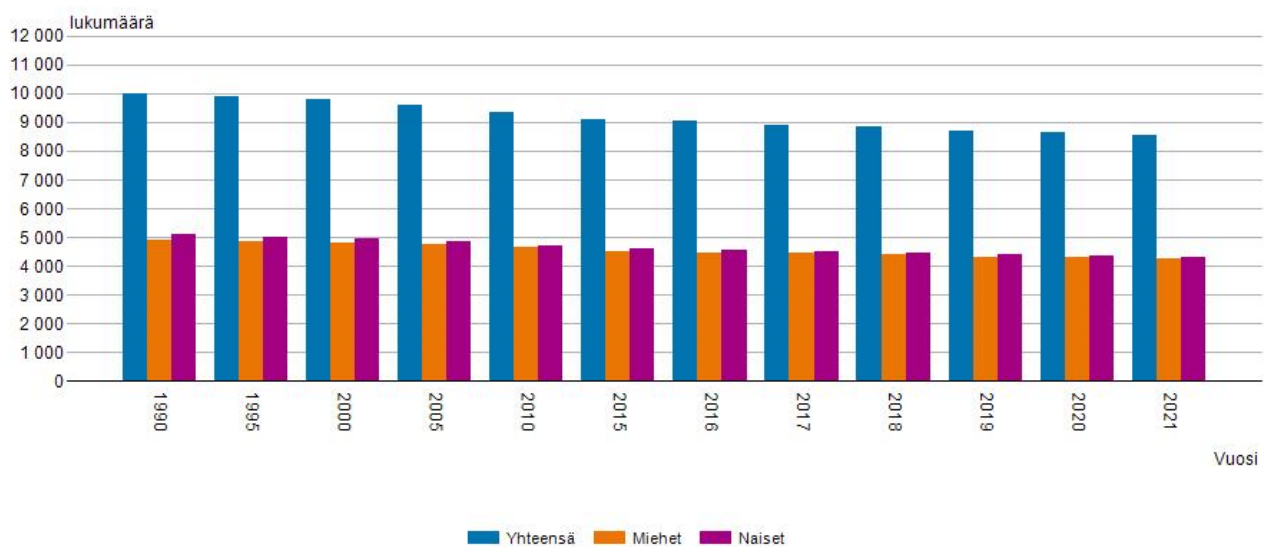
joinakin vuosina tulomuuttoa suurempi. Varsinkin alkusyksystä lähtömuutto kasvaa opiskelijoiden muuttaessa opiskelupaikkakunnalle.

Someron asukasluku 31.12.2021 oli 8 563 henkeä, joista miehiä oli 4 268 ja naisia oli 4 295. Edelliseen vuoteen asukasluku väheni 83 hengellä.

Vuosi	Synt.	Kuoll.	Tulo- muutto	Lähtö- muutto	Netto muutto	Väkil. muutos (sis.korj)	Väki- luku 31.12.
1980	92	122	237	276	-39	-60	10 289
1985	115	165	276	250	+26	-18	10 015
1990	96	144	289	241	+48	18	10 002
1995	106	161	295	282	+13	-38	9 894
2000	96	112	358	362	-4	-10	9 789
2005	81	109	354	413	-59	-78	9 606
2010	70	136	296	324	-28	-72	9 330
2011	75	127	358	396	-38	-62	9 268
2012	76	134	327	332	-5	-39	9 229
2013	85	148	309	338	-29	-83	9 146
2014	72	114	323	281	+42	27	9 173
2015	62	150	348	337	+11	-80	9 093
2016	66	133	344	339	+5	-66	9 027
2017	64	156	315	335	-20	-5	8 919
2018	60	131	364	379	-15	-5	8 828
2019	49	134	271	328	-57	-117	8 711
2020	48	137	343	334	9	2	8 646
2021	45	155	318	299	11	-83	8 563
2025	49	138	351	337	+14	-75	8 212
2030	45	137	349	314	+35	-57	7898
2035	43	138	344	291	+53	-42	7 647
2040	41	140	339	269	+70	-29	7 479

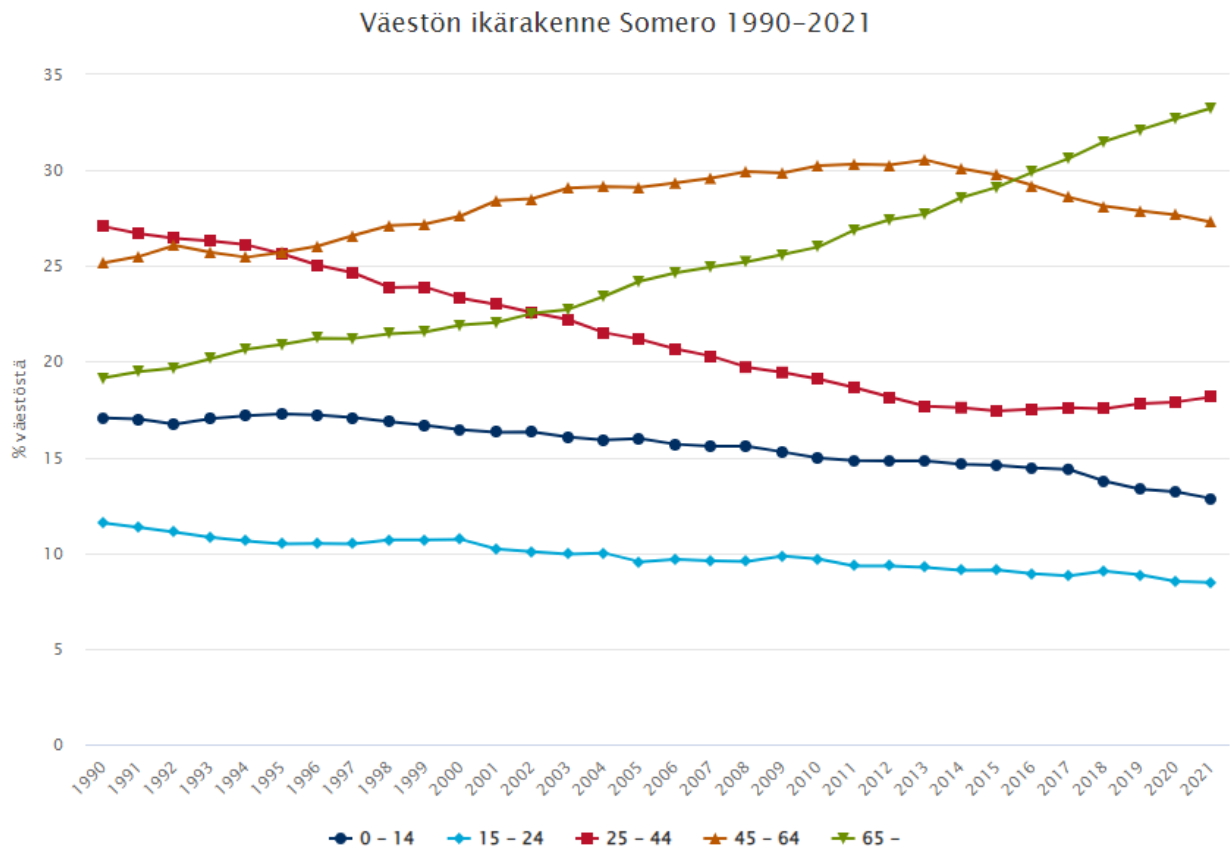
Lähde: Tilastokeskus väestöennuste 2021: Stat.fi/PxWeb-taulukko 18.10.2022

Alla olevassa pylväsdiagrammissa on kuvattu Someron kaupungin väestön kehitys vuosien 1990 – 2021 aikana:

Lähde: Tilastokeskus, väestö 31.12.

Joulukuukuussa 2021 asukkaista alle 15-vuotiaita oli 1 100 henkilöä (12,8 %), 15-64-vuotiaita 4 616 henkilöä (53,9 %) ja yli 65-74-vuotiaita 1 434 henkilöä (16,7 %) ja yli 75-vuotiaita 1 413 henkilöä (16,5 %). Väestön keski-ikä oli 49,8 vuotta vuonna 2021.

Lähde: Kuntaliitto, väkiluku.

Tilastokeskuksen ennakkotiedon mukaan marraskuussa v. 2022 Somerolla oli 8 434 asukasta.

Someron 15-64-vuotiaiden määrän ennustetaan vähenevän vuoteen 2030 mennessä nykyisestä 53,8 prosentista 51,2 prosenttiin. Yli 65-vuotiaiden osuuden väestöstä arvioidaan nousevan 33,3 prosentista 38,5 prosenttiin vuoteen 2030 mennessä.

Väestöllinen huoltosuhde vuonna 2023 (alle 15-vuotiaiden ja 65+ vuotta täyttäneiden määrän suhde 100 työkäistä kohti) oli Somerolla 88,0, kun huoltosuhde koko maassa olisi samaan aikaan 63,2. Väestöennusteen mukaan Somerolla 100 huollettavan raja ylittyisi jo 2033, jolloin huoltosuhde olisi 101,1. Koko maassa se olisi samaan aikaan 66,7.

Ikä-ryhmä Vuosi	0 – 14 vuotiaat		15 – 64 vuotiaat		yli 65 -vuotiaat		Huolto- suhde
1980	1681	16,3 %	6723	65,4 %	1885	18,3 %	53,0
1985	1605	16,0 %	6558	65,5 %	1852	18,5 %	52,7
1990	1706	17,1 %	6381	63,8 %	1915	19,1 %	56,8
1995	1709	17,3 %	6117	61,8 %	2068	20,9 %	61,8
2000	1609	16,4 %	6035	61,7 %	2145	21,9 %	62,2
2005	1535	16,0 %	5747	59,8 %	2324	24,2 %	67,2
2010	1397	15,0 %	5508	59,0 %	2425	26,0 %	69,4
2013	1355	14,8 %	5255	57,5 %	2536	27,7 %	74,0
2014	1343	14,6 %	5209	56,8 %	2621	28,6 %	76,1
2015	1326	14,6 %	5119	56,3 %	2648	29,1 %	77,6
2016	1304	14,5 %	5023	55,6 %	2700	29,9 %	79,7
2017	1282	14,4 %	4906	55,0 %	2731	30,6 %	81,8
2018	1215	13,8 %	4832	54,7 %	2781	31,5 %	82,7
2019	1162	13,3 %	4758	54,6 %	2797	32,1 %	83,3
2020	1142	13,2 %	4677	54,1%	2827	32,7 %	84,9
2021	1098	12,8 %	4603	53,8 %	2849	33,3 %	85,7
2025	987	11,8 %	4372	52,4 %	2986	35,8 %	90,9
2030	832	10,3 %	4138	51,2 %	3118	38,5 %	95,5
2035	763	9,7 %	3889	49,5 %	3207	40,8 %	102,1
2040	732	9,5 %	3772	49,2 %	3175	41,4 %	103,6

Lähde: Tilastokeskus väestöennuste 2021

3 SOMERON KAUPUNGIN STRATEGIA

Kuntalain mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen;
- 2) palvelujen järjestäminen ja tuottaminen;
- 3) kunnan tehtäviä koskeissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) omistajapolitiikka;
- 5) henkilöstöpolitiikka;
- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Kuntastrategia perustuu arvioon kunnan nykytilanteesta sekä tulevista toimintaympäristön muutoksista ja niiden vaikutuksista kunnan tehtävien toteuttamiseen. Kuntastrategiassa määritellään myös sen toteutumisen arviointi ja seuranta.

Kuntastrategia tarkistetaan vähintään kerran valtuuston toimikaudessa. Valtuusto hyväksyi Someron kaupungin strategian huhtikuussa 2018.

Someron kaupungin strategiaa ollaan parhaillaan päivittämässä ja valtuusto tulee käsittelemään suunnitelman mukaan uuden strategian joulukuussa 2022. Vuoden strategia tullaan liittämään osaksi vuoden 2024 talousarvioasiakirjaa.

4 TALOUSARVIO- JA SUUNNITELMA

4.1 Talousarvion laadinnan lähtökohdat

Vuoden 2021 tilinpäätös oli tuloksen kannalta edellisvuotta heikompi. Tilikauden tulos oli ylijäämäinen noin 1,2 milj. euroa. Ulkoiset toimintatuotot olivat noin 10,8 milj. euroa ja ne ylittivät talousarvion lähes 1,7 milj. euroa. Vastaavat ulkoiset toimintatuotot vuonna 2020 olivat noin 9 milj. euroa.

Ulkoiset toimintakulut olivat noin 64,6 milj. euroa ja ne jäivät noin 0,5 milj. alle budjetoidun. Vastavat menot vuonna 2020 olivat 61,1 milj. euroa. Vuonna 2021 tilinpäätöksen vuosikate oli noin 4,3 milj. euroa ja vuotta aiemmin noin 6,1 milj. euroa. Poistot olivat noin 3,0 milj. euroa ja tilikauden ylijäämäksi muodostui noin 1,2 milj. euroa.

Vuonna 2021 verotuloja oli budjetoitu noin 29,3 euroa ja niitä kertyi kaikkiaan 30,3 milj. euroa, joista tuloveroja 26,3 milj. euroa, kiinteistöveroja 1,8 milj. euroa ja yhteisöveroja 2,2 milj. euroa.

Vuonna 2022 Someron kaupungin tuloveroprosentti on 20,50 prosenttia (Kval 8.11.2021 § 86).

1.1.2023 alkaen sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastustoimen järjestämistä vastaavien kunnien kustannukset siirretään kunnilta hyvinvointialueille. Tämän uudistuksen johdosta kuntien tuloja siirretään valtiolle, joka rahoittaa hyvinvointialueiden toimintaa. Merkittävä osa tulojen siirtoa tehdään kunnallisveron kautta ja kaikkien Manner-Suomen kuntien tuloveroprosentteja alennetaan yhtä paljon eli 12,64 prosenttiyksikköä.

Kaupunginvaltuusto päätti 14.11.2022 vahvistaa vuodelle 2023 seuraavat tulovero- ja kiinteistöveroprosentit:

- Tulovero	7,86 %
- Yleinen kiinteistövero	0,93 %
- Vakituinen asuinrakennus	0,41 %
- Muu kuin vakituinen asuinrakennus	0,93 %
- Voimalaitokset ja –rakennelmat	3,10 %
- Yleishyödyllinen yhteisö	0,00 %

Valtionosuudet olivat vuoden 2021 tilinpäätöksessä noin 27,8 milj. euroa. Vuoden 2022 talousarviossa valtionosuudet ovat noin 29,6 milj. euroa.

Kaupunginhallitus antoi kesäkuussa raamin vuoden 2022 talousarvion ja vuosien 2023 – 2024 taloussuunnitelman laadintaa varten. Raamin pohjana oli vuoden 2022 talousarvio. Vuoden 2023 palkkaraamissa arvioitiin 1 %:n palkankorotus ja muihin menoihin ja tuloihin laskettiin 1 %:n korotus. Raamissa verotuloja on arvioitu olevan n. 15,2 milj. euroa ja valtionosuuksia on arvioitu kertyvän n. 10,9 milj. euroa.

4.2 Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot.

a) Käyttötalousoisa

Valtuusto hyväksyy budjetin tehtäväalueittain bruttoperiaatteen mukaan. Hyväksyttävät tulo- ja menomäärärahat on esitetty tuloslaskelmakaavan mukaisesti menoina ja tuloina. Palkkamenoista on vähennetty sairausvakuutuskorvaukset.

Käyttötalouden määrärahat ovat valtuustoa sitovia tehtäväalueella. Sitovia ovat vain ulkoiset meno- ja tulomäärärahat. Yksiköitä sitovat ne toiminnalliset tavoitteet, jotka on merkitty valtuustoon nähden sitoviksi.

b) Investointiosa

Valtuusto hyväksyy kustannusarviot, määrärahat ja tuloarviot hankkeille tai hankeryhmille suunniteltuvuosi- ja jaksoittain. Hanke voi olla rakennuskohde tai laajemmin esim. teiden kestopäällystys. Investoinnit sitovat valtuustoa hankkeittain.

Alle 10 000 euroa maksavat koneet, kalusto ja muut tavarahankinnat kirjataan vuosikuluiksi käyttötaloudessa, ellei kyseessä ole kiinteistön ensikertainen kalustaminen.

c) Rahoitusosa

Sitovia määrärahoja ovat verotulot, valtionosuudet sekä rahoitustuotot ja -kulut.

Rahoituslaskelmassa valtuustoon nähden sitovia määrärahoja ovat antolainojen lisäykset ja vähennykset sekä pitkäaikaisten lainojen lisäykset ja vähennykset.

Talousarvion vahvistamisen jälkeen toimielinten tulee vahvistaa käyttösunnitelmat. Käyttösuunnitelmassa tulee vahvistaa määrärahojen jako toimielimen alaisille vastuualueille ja kustannuspaikoille.

Toimielin päättää määrärahoista tehtäväaluetta alemmalla tasolla. Toimielimen on hyväksyttävä viranhaltijan oikeus päättää käyttösuunnitelmasta.

Talousarvion toiminnallisiin ja taloudellisiin tavoitteisiin tehtävistä muutoksista päättää kaupunginvaltuusto.

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat kaupunginhallituksen, lautakuntien ja niiden jaostojen jäsenet sekä tehtäväalueiden johtavat viranhaltijat. Näitä ovat kaupunginjohtaja, toimialajohtajat sekä ne johtavassa asemassa olevat virkamiehet, jotka on määrätty kaupungin toimielinten esittelijöiksi tai vastaavat tehtäväalueella itsenäisestä tehtäväkokonaisuudesta. Vahvistaessaan talousarvion kaupunginvaltuusto hyväksyy tilivelvolliset. Tilivelvolliset on mainittu kunkin tehtäväalueen palvelusuunnitelman alussa.

Tuloslaskelman tehtävänä on osoittaa, riittääkö tuottoina kertynyt tulorahoitus palvelujen tuottamisesta aiheutuneiden kulujen kattamiseen. Talousarvion rahoituslaskelmassa esitetään toiminnan, investointien ja rahoituksen rahavirrat. Välisummana esitetään toiminnan ja investointien rahavirta. Ylijäämäinen välisumma osoittaa, että investoinnit rahoitetaan kokonaisuudessaan tulorahoituksella, investointien rahoitusosuuksilla ja omaisuuden myynnillä. Negatiivinen välisumma osoittaa määrän, joka on rahoitettava pääomarahoituksella.

Talousarvion tuloihin ja menoihin sisältyvät myös sisäiseen laskutukseen perustuvat erät. Sisäiset tulot ja menot eivät ole valtuustoon nähden sitovia määrärahoja.

Suunnitelman mukaiset poistot ovat tuloslaskelmassa tilikauden tuloksen laskemiseksi tarvittava erä. Poistot eivät ole sitovia määrärahoja, koska ne eivät ole rahoitusvaikutteisia.

4.3 Vuoden 2023 talousarvio

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio sekä taloussuunnitelma. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talouden suunnittelun lähtökohtana ovat strategiassa kunnan toiminnalle asetetut pitkän aikavälin tavoitteet. Talousarviossa esitetään toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät määrärahat.

Vuoden 2023 talousarvion toimintamenojen raami oli -28,8 milj. euroa. Lautakuntien esityksissä menojen yhteissumma oli lähes -29,9 milj. euroa. Ylitystä annettuun raamiin oli näin ollen noin 1,1 milj. euroa. Lautakuntien esityksissä oli laskua vuoden 2022 talousarvioon verrattuna n. 36,5 milj. euroa eli n. 55 %. Vuoden 2021 tilinpäätökseen verrattuna laskua oli n. 34,7 milj. euroa eli n. 53,8 %.

Vuoden 2023 talousarvion toimintatulojen raami oli 6,1 milj. euroa. Lautakuntien esityksissä tulot olivat n. 6,3 milj. euroa.

Toimintatuottojen ja –kulujen erotus eli toimintakate oli lautakuntien esityksessä n. -23,6 milj. euroa.

Kaupunginhallituksen ehdotuksessa toimintamenot ovat noin -29,5 milj. euroa ja toimintatuotot noin 6,8 milj. euroa. Toimintakatteeksi jäi -22,6 milj. euroa.

Tuloveroja on tarkistettu raamin jälkeen Kuntaliiton 26.9.2022 julkaiseman kuntakohtaisen verotuloarvion mukaiseksi yht. n. 15,7 milj. euroa eli tuloveroksi on arvioitu 12,2 milj. euroksi, kiinteistöverotuloksi on arvioitu 1,9 milj. euroa ja yhteisöverotuloksi on arvioitu 1,6 milj. euroa. Tuloverojen budjetoinnissa on noudatettu varovaisuuden periaatetta, jonka mukaisesti verotuloarvio on arvioitu Kuntaliiton arviota pienemmäksi.

Valtionosuuksien arvio perustuu Kuntaliiton viimeisimpään 20.9.2022 julkaisemaan ”Ennakolliset valtionosuudet ja verotulomenetykset vuonna 2023” -ennusteeseen. Ennusteessa Someron vuoden 2023 valtionosuuksiksi on arvioitu yhteensä n. 10,57 milj. euroa.

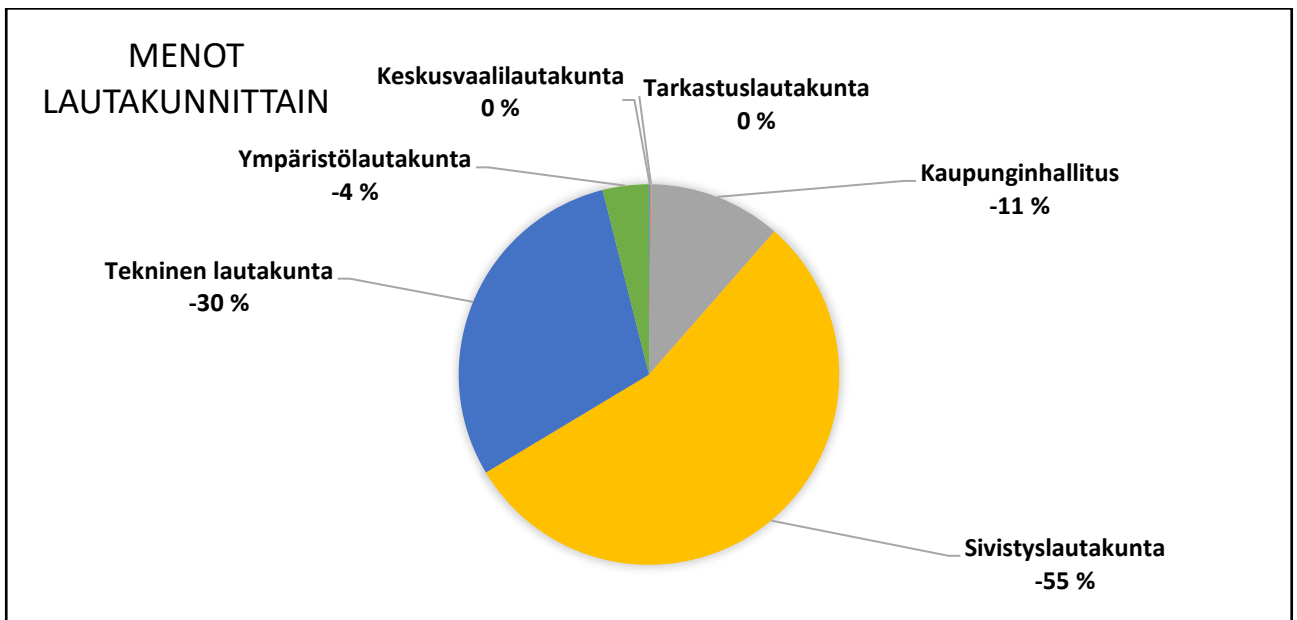
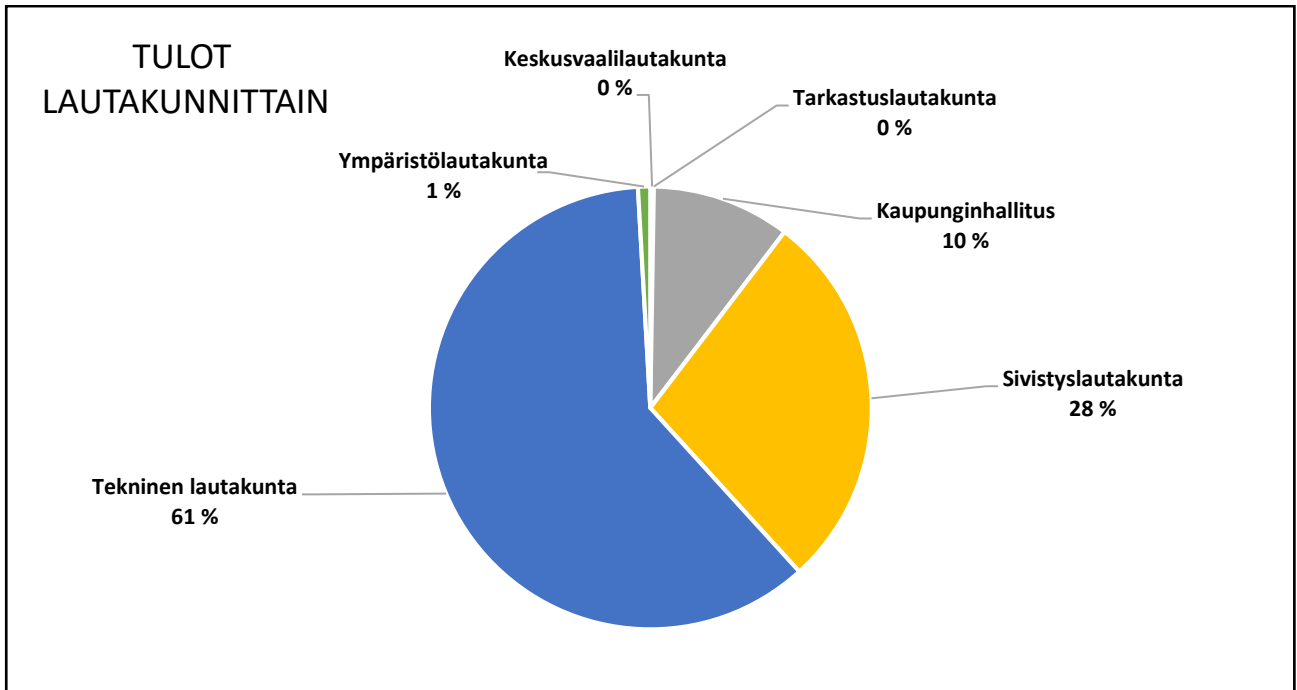
Rahoitustuottojen ja –kulujen erotus on -0,1 milj. euroa.

Korkokulujen osuus on noin 0,2 milj. euroa.

Vuosikatteeksi jää noin 3,5 milj. euroa.

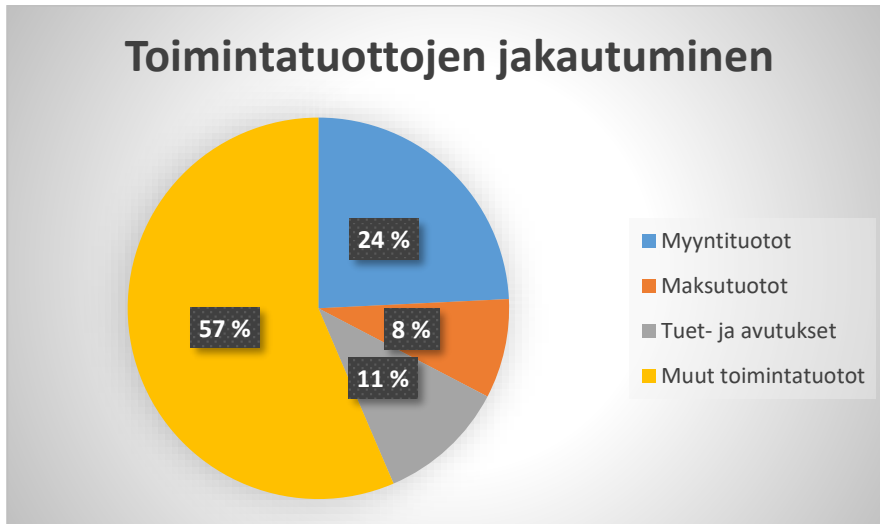
Poistojen (-2,7 milj. euroa) jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostuu n. 0,8 milj. euroa.

Toimintatuottojen ja -kulujen jakautuminen lautakunnittain on esitetty seuraavissa kuvissa:

Toimintatuotot

Vuoden 2023 talousarviossa myyntituottojen osuus on noin 1,7 milj. euroa ja maksutuottojen noin 0,6 milj. euroa. Tukien ja avustusten osuus on noin 0,7 milj. euroa. Muita toimintatuottoja on budjetoitu lähes 3,9 milj. euroa. Toimintatuottojen kokonaismäärä on noin 6,8 milj. euroa.

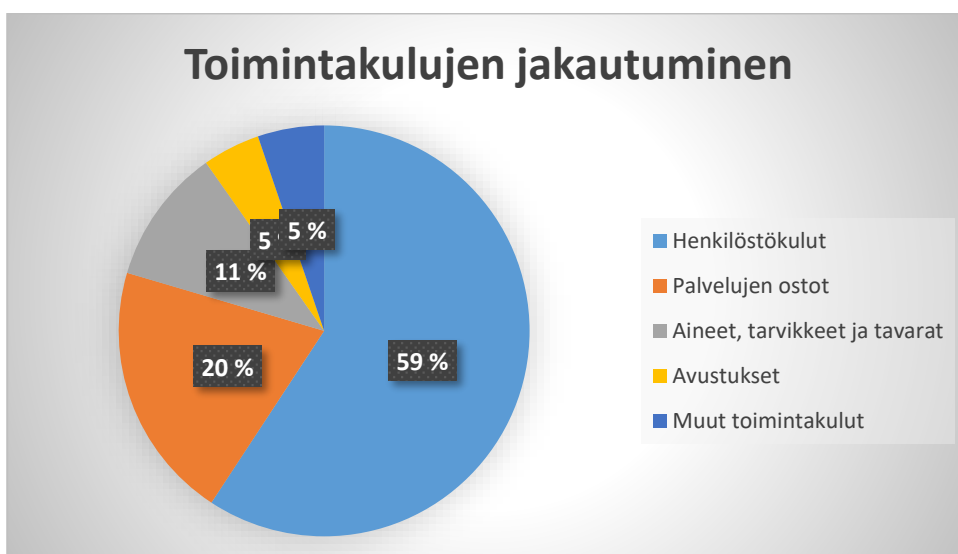

Toimintakulut

Vuoden 2023 menojen henkilöstökulujen osuus toimintamenoista on noin 17,5 milj. euroa (59 %). Tästä varsinaisten palkkojen ja palkkioiden osuus on noin 14 milj. euroa ja henkilösivukulujen osuus noin 3,5 milj. euroa. Varsinaisissa palkkamenoissa on vähennystä noin -9,4 milj. euroa (40%) kuluvan vuoden talousarviosta.

Palvelujen ostoja on talousarvioon merkitty n. 6 milj. euroa. Suurimpia palvelujen ostoon kuuluvia menoja ovat: asiakaspalvelujen ostot n. 0,5 milj. euroa, asiantuntijapalvelut n. 0,5 milj. euroa, ICT-palvelut n. 1,1 milj. euroa, matkustus- ja kuljetuspalvelut 1,1 milj. euroa, puhtaanapito ja pesulapalvelut 0,5 milj. euroa ja rakennusten ja alueiden rakentamismenot 1 milj. euroa.

Aineiden ja tarvikkeiden osuus on n. 3,15 milj. euroa, avustusten osuus on n. 1,33 milj. euroa ja muut toimintakulut ovat n. 1,54 milj. euroa.

Rahoituskuluihin sisältää lainojen korkokuluja 225 000 euroa ja muita rahoituskuluja 19 000 euroa. Rahoitustuottoihin sisältyy korkotuottojen lisäksi osinkotuloja 95 000 euroa, viivästyskorkoja 7 000 euroa sekä muita rahoitustuloja 28 400 euroa.

Lainojen lyhennyksiin on rahoituslaskelmaan merkitty n. 2,1 milj. euroa vuonna 2023. Uutta lainaa on varauduttu ottamaan 4 milj. euroa vuonna 2023 ja 2,6 milj. euroa vuonna 2024. Antolainojen lyhennyksiin on budjetoitu 20 500 euroa vuonna 2023.

4.4 Henkilöstömuutokset

Vuoden 2023 talousarvioon sisältyvät seuraavat henkilöstömuutokset:

Sivistyslautakunta

- Sivistystoimisto
 - henkilötyövuosien lisäys:
 - 1 toimistos sihteeri (nyt 0,5 htv koulutoimisto ja 0,5 htv varhaiskasvatustoimisto, vuonna 2023 1,0 htv)
 - sivistysjohtajan tehtävä muutetaan 100 % työajalle (nyt sivistysjohtajan tehtävästä 20 % kohdistettu Somero-opiston rehtorin tehtäviin)
 - projektisuunnittelija (pedagoginen tutor Maarit Laurento, joka vastaa mm. ukrainalaisten lasten opetuksen kokonaiskoordinoinnista ja hankkeista)
- Peruskoulut
 - henkilötyövuosien lisäys:
 - 2 uutta koulunkäynninohjaajaa
- Somero-opisto
 - henkilötyövuosien lisäys:
 - rehtori
 - yhteisöllisyyskoordinaattori (ent. hyvinvointikoordinaattori) 0,8 htv (nyt 0,2 htv)
- Varhaiskasvatus
 - henkilötyövuosien lisäys:
 - 3 kiertävää lastenhoitajaa
 - 2 lastenhoitajaa
 - 1 varhaiskasvatuksen opettaja
 - 1 erityisopettaja
 - 2 perhepäivähoitaja
 - Lamminniemen pk: 3 henkilön lisäys, joka on huomioitu jo vuoden 2022 lisätalousarviossa
 - Metsätien pk: 4,5 henkilön lisäys, joka on jo huomioitu vuoden 2022 lisätalousarviossa (Metsätie 1 ja 2)
 - Metsätien pk: 4 henkilön lisäys: 1 varhaiskasvatuksen opettaja, 2 varhaiskasvatuksen hoitajaa, 1 erityisohjaaja (Metsätie 3, uusi perustettava ryhmä)
- Starttipaja
 - henkilötyövuosien lisäys
 - toinen ohjaaja

- Hankerahoituksella (huomioitu sekä toimintatuotoissa että toimintamenoissa)
 - perusopetuksen hankerahoilla (tasa-arvo, kielitietoisuus, korona) on arvioitu palkattavan ensi lukukaudelle 5 opettajaa
 - lukiossa on palkattu hankerahoilla tuntiopettaja. Hankerahoitusta haetaan uudelle toimintakaudelle v. 2023 alkaen.
 - Kouluyhteistyön kehittämiseen ja koronavaikutusten minimoimiseen haetaan hankeavustusta, jonka avulla voidaan palkata hanketyöntekijä.

Tekninen toimi

- henkilötyövuosien lisäys
 - maanrakennustöiden johtaja

Muut muutokset

- Edunvalvoja
- Edunvalvontasihteeri

Lisäksi talousarviossa on huomioitu kaupunginvaltuuston 14.11.2022 § 78 päätöksen (Organisaatiosuunnitelma ja hallintosäännön uudistaminen 1.1.2023 alkaen) mukaiset tehtävänimikemuutokset:

- Kehittämispäällikkö (uusi nimike, ent. kehittämisasiantuntija)
- Talousjohtaja (uusi nimike, ent. taluspäällikkö)
- Tietohallintopäällikkö (uusi nimike, ent. it-kehitysvastaava)
- Työllisyys- ja maahanmuuttokoordinaattori (uusi nimike, ent. työllisyyspalveluiden esimies)
- Yhteisöllisyyskoordinaattori (uusi nimike ent. hyte-koordinaattori)

4.5 Sisäiset määrärahat

Talousarvioon sisältyy lautakuntien keskinäisiä menoja ja tuloja, joita kutsutaan sisäisiksi eriksi. Menot kirjataan eri yksiköille ja tulot kirjataan kokonaisuudessaan laskuttavan yksikön tuloiksi.

Sisäiset erät	euroa
Rakennusten ja huoneistojen sisäiset vuokrat	5 108 800
Ruokahuollon palvelut	1 109 300
Siivouskustannukset	685 800
Taloushallinnon kustannukset	595 600
Tietohallinnon kustannukset	1 271 800
Muut sisäiset (valokopiot)	25 900
Työterveyshuolto	160 000
YHTEENSÄ	8 957 200

4.6 Yhteenveto toimielimittäin

10 KESKUSVAALI- LAUTAKUNTA	TP 2021	TA 2022	RAAMI 2023	LTKEHD 2023	KVPÄÄT. 2023	RAAMIN YLITYS/ALITUS	MUUTOS % KHEHD./TA2022
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	10 474	0	10 000	17 500	17 500	0	0,0
Toimintamenot	-36 279	-25 000	-25 000	-38 300	-38 100	0	0,0
Toimintakate (Netto)	-25 805	-25 000	-15 000	-20 800	-20 600	0	0,0
20 TARKASTUS- LAUTAKUNTA	TP 2021	TA 2022	RAAMI 2023	LTKEHD 2023	KVPÄÄT. 2023	RAAMIN YLITYS/ALITUS	MUUTOS % KHEHD./TA2022
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0	0,0
Toimintamenot	-13 384	-21 500	-22 700	-23 300	-23 300	-600	1,1
Toimintakate (Netto)	-13 384	-21 500	-22 700	-23 300	-23 300	-600	1,1
30 KAUPUNGIN- HALLITUS	TP 2021	TA 2022	RAAMI 2023	LTKEHD 2023	KVPÄÄT. 2023	RAAMIN YLITYS/ALITUS	MUUTOS % KHEHD./TA2022
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	341 459	356 600	360 100	692 400	692 400	332 300	1,9
Toimintamenot	-1 961 221	-2 253 450	-2 376 100	-3 358 600	-3 315 500	939 400	1,5
Toimintakate (Netto)	-1 619 763	-1 896 850	-2 016 000	-2 666 200	-2 623 100	607 100	1,4
50 PERUSTURVA- LAUTAKUNTA	TP 2021	TA 2022	RAAMI 2023	LTKEHD 2023	KVPÄÄT. 2023	RAAMIN YLITYS/ALITUS	MUUTOS % KHEHD./TA2022
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	7 014 511	5 212 000	339 700	0	0	0	0,0
Toimintamenot	-39 820 651	-38 472 420	-1 336 300	0	0	0	0,0
Toimintakate (Netto)	-32 806 141	-33 260 420	1 676 000	0	0	0	0,0
60 SIVISTYSLAUTA- KUNTA	TP 2021	TA 2022	RAAMI 2023	LTKEHD 2023	KVPÄÄT. 2023	RAAMIN YLITYS/ALITUS	MUUTOS % KHEHD./TA2022
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	1 682 306	1 855 700	1 869 600	1 907 200	1 907 200	37 600	1,0
Toimintamenot	-13 058 575	-14 741 750	-15 298 400	-16 712 450	-16 191 750	893 350	1,1
Toimintakate (Netto)	-11 376 269	-12 886 050	-13 428 800	-14 805 250	-14 284 550	855 750	1,1
80 TEKNINEN LAUTA- KUNTA	TP 2021	TA 2022	RAAMI 2023	LTKEHD 2023	KVPÄÄT. 2023	RAAMIN YLITYS/ALITUS	MUUTOS % KHEHD./TA2022
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	1 701 724	1 646 500	3 440 500	3 573 900	4 164 600	724 100	2,5
Toimintamenot	-9 117 987	-10 009 379	-8 859 800	-8 582 700	-8 751 300	-108 500	0,9
Toimintakate (Netto)	-7 416 262	-8 362 879	-5 419 300	-5 008 800	-4 586 700	-832 600	0,5
90 YMPÄRISTÖ- LAUTAKUNTA	TP 2021	TA 2022	RAAMI 2023	LTKEHD 2023	KVPÄÄT. 2023	RAAMIN YLITYS/ALITUS	MUUTOS % KHEHD./TA2022
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	70 324	60 000	60 500	61 200	61 200	700	1,0
Toimintamenot	-620 343	-815 500	-837 600	-1 167 100	-1 156 000	318 400	1,4
Toimintakate (Netto)	-550 019	-755 500	-777 100	-1 105 900	-1 094 800	317 700	1,4
RAPORTTI YHTEENSÄ	TP 2021	TA 2022	RAAMI 2023	LTKEHD 2023	KVPÄÄT. 2023	RAAMIN YLITYS/ALITUS	MUUTOS % KHEHD./TA2022
Tuloarviot ja määrärahat							
Toimintatulot	10 820 798	9 130 800	6 080 400	6 252 200	6 842 900	762 500	0,7
Toimintamenot	-64 628 440	-66 338 999	-28 755 900	-29 882 450	-29 475 950	720 050	0,4
Toimintakate (Netto)	-53 807 643	-57 208 199	-22 675 500	-23 630 250	-22 633 050	42 450	0,4

4.7 Tuloslaskelma

	TP 2021	TA+MUUT. 2022	TOT 6/2022	KVPÄÄTÖS 2023	Ero%	SV1 2024	SV2 2025
TOIMINTATUOTOT							
MYYNITITUOTOT	2 939 976	2 859 400	986 207	1 657 900	-42,0	1 676 800	1 693 500
MAKSUTUOTOT	3 950 403	3 523 500	1 661 013	576 800	-83,6	582 400	588 000
TUET JA AVUSTUKSET	1 797 351	788 000	78 766	745 500	-5,4	752 800	760 100
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 133 067	1 959 900	845 439	3 862 700	97,1	3 898 900	3 937 800
TOIMINTATUOTOT	10 820 798	9 130 800	3 571 425	6 842 900	-25,1	6 910 900	6 979 400
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-27 361 049	-29 136 400	-14 157 060	-17 462 900	-40,1	-17 636 100	-17 811 400
PALKAT JA PALKKIOT	-21 965 608	-23 401 854	-11 141 994	-14 014 000	-40,1	-14 153 600	-14 294 700
HENKILÖSIVUKULUT	-5 395 441	-5 734 546	-3 015 066	-3 448 900	-39,9	-3 482 500	-3 516 700
ELÄKEKULUT	-4 725 677	-4 848 779	-2 597 571	-2 908 800	-40,0	-2 937 500	-2 966 200
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-669 764	-885 767	-417 495	-540 100	-39,0	-545 000	-550 500
PALVELUJEN OSTOT	-28 388 549	-28 473 549	-15 487 318	-5 987 900	-79,0	-6 045 800	-6 103 300
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 411 912	-4 300 100	-2 130 139	-3 151 500	-26,7	-3 182 200	-3 212 700
AVUSTUKSET	-3 287 051	-3 165 800	-1 800 776	-1 334 500	-57,8	-1 348 000	-1 361 600
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 179 880	-1 263 150	-489 315	-1 539 150	21,9	-1 298 700	-1 311 000
TOIMINTAKULUT	-64 628 440	-66 338 999	-34 064 609	-29 475 950	-55,6	-29 510 800	-29 800 000
TOIMINTAKATE	-53 807 643	-57 208 199	-30 493 184	-22 633 050	-60,4	-22 599 900	-22 820 600
VEROTULOT	30 311 198	29 924 000	16 579 698	15 687 000	-47,6	15 359 000	15 556 000
VALTIONOSUUDET	27 766 685	29 621 809	14 950 298	10 574 000	-64,3	10 574 000	10 574 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
KORKOTUOTOT	1 464	1 000	1 293	1 000	0,0	1 000	1 000
MUUT RAHOITUSTUOTOT	99 790	130 400	50 924	130 400	0,0	131 500	132 600
KORKOKULUT	-66 486	-91 000	-9 430	-225 000	147,3	-360 400	-361 500
MUUT RAHOITUSKULUT	-17 102	-14 000	-3 553	-19 000	35,7	-14 000	-14 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	17 666	26 400	39 234	-112 600	-526,5	-241 900	-241 900
VUOSIKATE	4 287 906	2 364 010	1 076 047	3 515 350	48,7	3 091 200	3 067 500
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 038 517	-2 854 100	-1 528 210	-2 679 200	-6,1	-2 441 800	-2 335 700
SATUNNAISET ERÄT	0	2 721 000	2 721 942	0	-100,0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	1 249 389	2 230 910	2 269 778	836 150	-62,5	649 400	731 800
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	1 249 389	2 230 910	2 269 778	836 150	-62,5	649 400	731 800

4.8 Taloussuunnitelma 2023 – 2025

100 VAALIT	TP 2021	TA 2022	KVPÄÄTÖS 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	10 474	0	17 500	17 700	17 900
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-36 279	-25 000	-38 100	-38 400	-38 600
Toimintakate (Netto)	-25 805	-25 000	-20 600	-20 700	-20 700
200 TARKASTUSTOIMI					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-13 384	-21 500	-23 300	-23 400	-23 500
Toimintakate (Netto)	-13 384	-21 500	-23 300	-23 400	-23 500
300 HALLINTO					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	60 934	19 100	239 700	242 200	244 700
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-1 442 066	-1 553 750	-1 884 450	-1 901 900	-1 920 000
Toimintakate (Netto)	-1 381 133	-1 534 650	-1 644 750	-1 659 700	-1 675 300
320 ELINVOIMAPALVELUT					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	2 384	1 000	111 000	112 100	113 200
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-213 690	-375 500	-1 082 900	-1 093 600	-1 104 400
Toimintakate (Netto)	-211 305	-374 500	-971 900	-981 500	-991 200
330 MAASEUTUPALVELUT					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	104 866	109 800	113 700	114 800	115 900
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-250 239	-248 700	-270 550	-273 200	-275 900
Toimintakate (Netto)	-145 372	-138 900	-156 850	-158 400	-160 000
340 MAA- JA METSÄTILAT					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	173 274	226 700	228 000	230 300	232 600
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-55 227	-75 500	-77 600	-78 400	-79 200
Toimintakate (Netto)	118 048	151 200	150 400	151 900	153 400

600 SIVISTYSTOIMEN HALLINTO	TP 2021	TA 2022	KVPÄÄTÖS 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	1 644	2 400	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-313 922	-361 400	-328 000	-328 300	-331 100
Toimintakate (Netto)	-312 278	-359 000	-328 000	-328 300	-331 100
610 PERUSOPETUS					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	828 524	811 000	924 800	933 900	943 100
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-6 348 612	-6 960 750	-7 484 150	-7 559 100	-7 634 900
Toimintakate (Netto)	-5 520 088	-6 149 750	-6 559 350	-6 625 200	-6 691 800
620 TOISEN ASTEEN KOULUTUS					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	32 870	25 100	36 000	36 300	36 600
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-956 640	-970 700	-1 037 000	-1 047 200	-1 057 600
Toimintakate (Netto)	-923 770	-945 600	-1 001 000	-1 010 900	-1 021 000
630 VAPAA SIVISTYSTYÖ					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	85 814	109 600	110 500	111 600	112 700
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-350 797	-438 400	-488 400	-493 100	-498 000
Toimintakate (Netto)	-264 983	-328 800	-377 900	-381 500	-385 300
640 KIRJASTOPALVELUT					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	11 651	12 500	2 600	2 600	2 600
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-474 237	-488 450	-509 650	-514 800	-519 700
Toimintakate (Netto)	-462 586	-475 950	-507 050	-512 200	-517 100
650 VAPAA-AIKAPALVELUT					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	304 544	496 000	468 000	472 600	477 200
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-783 403	-954 550	-1 071 400	-1 081 500	-1 091 600
Toimintakate (Netto)	-478 860	-458 550	-603 400	-608 900	-614 400

660 VARHAISKASVATUS	TP 2021	TA 2022	KVPÄÄTÖS 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	417 259	399 100	365 300	369 000	372 700
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-3 830 963	-4 567 500	-5 273 150	-5 325 400	-5 377 100
Toimintakate (Netto)	-3 413 703	-4 168 400	-4 907 850	-4 956 400	-5 004 400
800 TEKNINEN HALLINTO					
TP 2021 TA 2022 KVPÄÄTÖS 2023 SV1 2024 SV2 2025					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	13 017	4 900	2 600	4 900	4 900
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-1 495 557	-1 864 900	-513 000	-1 803 100	-1 821 100
Toimintakate (Netto)	-1 482 540	-1 860 000	-510 400	-1 798 200	-1 816 200
810 TILAHALLINTO					
TP 2021 TA 2022 KVPÄÄTÖS 2023 SV1 2024 SV2 2025					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	1 502 004	1 468 000	3 986 100	4 025 900	4 066 100
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-6 318 698	-6 760 400	-6 213 100	-6 022 600	-6 082 400
Toimintakate (Netto)	-4 816 694	-5 292 400	-2 227 000	-1 996 700	-2 016 300
820 LIIKENNEALUEET JA YLEISET ALUE					
TP 2021 TA 2022 KVPÄÄTÖS 2023 SV1 2024 SV2 2025					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	10 190	6 600	6 600	6 600	6 600
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-642 447	-678 200	-704 700	-710 900	-717 400
Toimintakate (Netto)	-632 257	-671 600	-698 100	-704 300	-710 800
830 VESIHUOLTO					
TP 2021 TA 2022 KVPÄÄTÖS 2023 SV1 2024 SV2 2025					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	164 838	167 000	167 000	168 700	170 400
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-16 059	-48 000	-48 400	-49 100	-49 700
Toimintakate (Netto)	148 779	119 000	118 600	119 600	120 700
850 TIETOHALLINTO					
TP 2021 TA 2022 KVPÄÄTÖS 2023 SV1 2024 SV2 2025					
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	0	0	2 300	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	0	0	-1 272 100	0	0
Toimintakate (Netto)	0	0	-1 269 800	0	0

900 YMPÄRISTÖTOIMEN HALLINTO	TP 2021	TA 2022	KVPÄÄTÖS 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-112 761	-125 700	-114 800	-115 700	-116 700
Toimintakate (Netto)	-112 761	-125 700	-114 800	-115 700	-116 700
910 TIETOIMI	TP 2021	TA 2022	KVPÄÄTÖS 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	149	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-207 400	-236 000	-240 800	-243 100	-245 400
Toimintakate (Netto)	-207 251	-236 000	-240 800	-243 100	-245 400
920 RAKENNUSVALVONTA	TP 2021	TA 2022	KVPÄÄTÖS 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	57 593	49 000	49 000	49 500	50 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-60 352	-74 500	-78 700	-79 400	-80 100
Toimintakate (Netto)	-2 759	-25 500	-29 700	-29 900	-30 100
930 YMPÄRISTÖNSUOJELU	TP 2021	TA 2022	KVPÄÄTÖS 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	9 277	4 400	4 800	4 800	4 800
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-82 596	-121 700	-110 700	-111 600	-112 700
Toimintakate (Netto)	-73 319	-117 300	-105 900	-106 800	-107 900
940 YHDYSKUNTASUUNNITTELU	TP 2021	TA 2022	KVPÄÄTÖS 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	3 305	6 600	7 400	7 400	7 400
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-157 233	-257 600	-286 800	-289 600	-292 300
Toimintakate (Netto)	-153 929	-251 000	-279 400	-282 200	-284 900

950 YMPÄRISTÖTERVEYDEN- HUOLTO	TP 2021	TA 2022	KVPÄÄTÖS 2023	SV1 2024	SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	0	0	-324 200	-327 400	-330 600
Toimintakate (Netto)	0	0	-324 200	-327 400	-330 600
 RAPORTTI YHTEENSÄ	 TP 2021	 TA 2022	 KVPÄÄTÖS 2023	 SV1 2024	 SV2 2025
Tuloarviot ja määrärahat					
Toimintatulot	3 794 612	3 918 800	6 842 900	6 910 900	6 979 400
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-24 162 564	-27 208 700	-29 475 950	-29 510 800	-29 800 000
Toimintakate (Netto)	-20 367 952	-23 289 900	-22 633 050	-22 599 900	-22 820 600

5 TYTÄRYHTEISÖT

Someron kaupungin konserniin kuuluu 7 tytäryhteisöä ja 4 kuntayhtymää. Kaupunki omistaa kokonaisuudessaan Someron Lämpö Oy:n, Kiinteistö Oy Somerasunnot, Ktö Oy Jukolantien ja Ktö Oy Lamminniemen Satumaan.

Tytäryhteisöt	Kaup. omistus-osuus
Someron Lämpö Oy	100 %
Someron Vesihuolto	99,9 %
Someron Talkkari Oy	99,1 %*
Ktö Oy Somerasunnot	100 %
Ktö Oy Jukolantie	100 %
As Oy Aurinkopuisto	57,1 %
Ktö Oy Lamminniemen Satumaa	100 %
Kuntayhtymät	Kaup. omistus-osuus
Forssan seudun hyvinvointiky	0,23 %
Lounais-Hämeen koulutus kuntayhtymä	15,7 %
Salon seudun koulutusky	1,54 %
V-S Liitto	1,83 %

5.1 Tytäryhteisöjen tavoitteet

Someron Talkkari Oy

1. Kaupunkistrategiaan pohjautuvan yhtiökohtaisen strategian valmistelu ja käyttöönotto.
2. Kaupungin konserniyhtiöiden yhteistyön kehittäminen ja sopimuksien selkiyttäminen.
3. Positiivinen tulos, josta maksetaan omistajalleen osinkoina 25 % voitosta.

Someron Vesihuolto Oy

1. Kaupunkistrategiaan pohjautuvan yhtiökohtaisen strategian valmistelu ja käyttöönotto.
2. Tuottaa vesi- ja jätevesihuollon palvelut toiminta-alueella huomioiden saneeraustarpeet.
 - JV-linjaston sujutukset
 - Puhdasvesilinjaston vuodon havainnoinnin parantaminen (seurannan parantamisen
 - mahdollisuuksien kartoitus ja projektin aloitus)
3. Puhdistaa jätevedet tehokkaasti ja minimoida ohjuoksutukset.
 - JV-puhdistamon investoinnin loppuun saattaminen ja laitteiston käyttöönotto
4. Investointiohjelma huomioiden positiivinen tulos 10 vuoden liukuvalla keskiarvolla.
5. Vuosikohtaisista positiivisesta tuloksesta maksetaan omistajille osinkoa 25 % tilikauden tuloksesta verojen jälkeen.

6. Energiatehokkuuden selvitystyö.

- Kartoitetaan järjestelmien energiatehokkuutta kehittävät keinot ja laaditaan toimintasuunnitelma tuleville vuosille
- JV-puhdistamon jätelämpöjen hyödyntäminen Harjun teollisuusalueen käyttöön, mahdollinen integraatio aurinkoenergiaan.

Someron Lämpö Oy

1. Kaupunkistrategiaan pohjautuvan yhtiökohtaisen strategian valmistelu ja käyttöönotto.
2. Tuotetaan kaukolämpöä edelleen asiakkaille edullisesti (valtakunnan keskihinta huomioon otettuna).
3. Aloitetaan tulevana vuonna kaukolämpöverkoston saneeraus verkoston vanhimmissa putkistoista saneeraussuunnitelman mukaisesti - Rinnetie ja Pääskyntie verkoston kunnostaminen.
4. Positiivinen tulos, josta yhtiö maksaa omistajalleen osinkoa 25 % tilikauden tuloksesta veron jälkeen.
5. Selvitetään vaihtoehtoisten energiamuotojen hyödyntämismahdollisuuksia kaukolämmön tuotannossa.
 - Suoritetaan kaukolämpöverkoston energiatehokkuus kartoitus (yhteistyössä kaupungin teknisen toimen kanssa) ja luodaan toimenpiteet/tiekartta tuleville vuosille 2024 - 2030
6. Kaukolämmön käytön kannattavuus- ja ekologisuustekijöiden näkyväksi teko kaupungin alueella.

*Selvitystyö aloitetaan 2022 lopulla ja viedään päätökseen H1/2023

*Selvitystyö Somerolla vallitsevasta tilanteesta ja mahdollinen ”markkinointi” jos/kun tulokset antavat siihen aihetta.

Kiinteistö Oy Jukolantie

Ei ole saapunut talousarviokäsittelyyn määräajassa.

Kiinteistö Oy Somerasunnot

1. Kiinteistö Oy Somerasuntojen oman strategian valmistelu.
2. Käyttöaste yli 90 % (vuoden 2022 käyttöaste n. 91 – 93 %).
3. Huoneistojen ylläpidon ja markkinoinnin tehostaminen yhteistyössä uuden isännöintitoimiston kanssa.

Kiinteistö Oy Lamminniemen Satumaa

Ei ole saapunut talousarviokäsittelyyn määräajassa.

As Oy Aurinkopuisto

Ei ole tavoitteita.

6 KÄYTTÖTALouden PALVELUSUUNNITELMAT, MÄÄRÄRAHAT, TU- LOARVIOT JA TAVOITTEET TEHTÄVÄALUEITTAIN

7 VAALILAUTAKUNTA

Toimielin: Vaalilautakunta			
Tehtäväalue: 100 Vaalit			
Kustannuspaikat tai vastualueet: 1011 Eduskuntavaalit 1012 Presidentinvaalit 1013 EU-vaalit 1014 Aluevaalit 1111 Kuntavaalit			
Tilivelvolliset: Hallintojohtaja (1011 – 1111)			
Toiminta-ajatus			
<p>Kunnan keskusvaalilautakunnan tehtävänä on huolehtia kunnallisvaalien ja valtiollisten vaalien (eduskuntavaalit, presidentinvaalit, europarlamenttivaalit ja maakuntavaalit) järjestämisestä.</p> <p>Sen päätehtävänä on valtiollisissa vaaleissa suorittaa vaalien toimittamiseksi tarpeelliset valmistelutoimenpiteet, järjestää ennakkoäänestys ja siihen tarvittava henkilökunta, tarkastaa ennakkoäänestysasiakirjat, suorittaa vaalilautakuntien ja vaalitoimitsijoiden koulutus ja järjestää alustava äänten laskenta.</p> <p>Kunnallisvaaleissa keskusvaalilautakunnan tehtävänä on edellä mainittujen lisäksi ehdokashakemusten käsittely, ehdokaslistojen yhdistelmän laadinta, vaalien tuloslaskennan suorittaminen ja vaalien tuloksen vahvistaminen.</p> <p>Vuonna 2023 toimitetaan eduskuntavaalit.</p>			
Haasteet ja epävarmuustekijät			
Koronatilanne voi vaikeuttaa edelleen eduskuntavaalien järjestelyjä. Lisäksi riittävän henkilökunnan järjestäminen voi aiheuttaa haasteen.			
Toiminnan painopistealueet ja kehittämistarpeet			
Valmistelutoimenpiteiden jakautuminen laajemmalle työryhmälle.			
Henkilöresurssit / vakanssit	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Henkilöstöresurssi keskushallinnossa.			
Muutokset palvelurakenteissa ja henkilöstöresursseissa			
Ei muutoksia palvelurakenteissa ja henkilöstöresursseissa.			

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Ei suoritteita.			
Mittarit			
Ei mittareita.			

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2023

1. Äänestysaktiivisuuden kasvaminen eduskuntavaaleissa 2023

Mittarit: Äänestysaktiivisuus korkeampi kuin edellisissä eduskuntavaaleissa (2019, 71,6 %)

Välitön nettokustannusvaikutus: 2 000 €

100 VAALIT	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	10 474	0	17 500	17 500
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-36 279	-25 000	-38 300	-38 100
Toimintakate (Netto)	-25 805	-25 000	-20 800	-20 600
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-635	-700	0	-700

8 TARKASTUSLAUTAKUNTA

Toimielin: Tarkastuslautakunta			
Tehtäväalue: 200 Tarkastustoimi			
Kustannuspaikat tai vastualueet: 2011 Tilintarkastus			
Tilivelvolliset: Talusjohtaja (2011)			
Toiminta-ajatus			
<p>Tarkastuslautakunnan tehtävänä on järjestää hallinnon ja talouden tarkastus sekä huolehtia kuntakonsernin hallinnon ja talouden yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunta arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupungissa ja konsernissa toteutuneet, ja laatii arviointikertomuksen. Lisäksi tarkastuslautakunnalle on kuulunut 1.6.2017 lähtien kuntalain 84 §:ssä mainittujen sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamisen valvonta sekä ilmoitusten käsittely ja vieni valtuustolle tiedoksi.</p> <p>Sidonnaisuusrekisteri julkaistaan kunnan tietoverkossa.</p> <p>Kaupunginvaltuusto valitsi tarkastuslautakunnan esityksestä BDO Auditor Oy:n tilintarkastusyhteisöksi vuosiksi 2019-2022. Tarkastuspäiviä on arvioitu tarvittavan vuodessa 19. Tilintarkastus jakaantuu ajallisesti kahdelle vuodelle päättyen toukokuussa 2022 annettavaan arviointikertomukseen.</p>			
Haasteet ja epävarmuustekijät			
<p>Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden sekä vastuuhenkilöiden siirtyminen hyvinvointialueelle voi vaikuttaa tilinpäätöstietojen 2022 käsittelyyn sekä saatavuuteen. Henkilöstön siirtymät uusiin hyvinvointialueen tehtäviin sekä tietojärjestelmien toimivuus voivat aiheuttaa epävarmuutta. Hyvinvointialueelta on luvattu antaa tarpeen mukaan virka-apua tilinpäätöksen laadintaan kevään 2023 aikana.</p>			
Henkilöresurssit / vakanssit	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Henkilöstöresurssi taloushallinnossa. Pääkirjanpitäjä toimii tarkastuslautakunnan pöytäkirjanpitäjänä.			
Muutokset palvelurakenteissa ja henkilöstöresursseissa			
Ei muutoksia.			
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Ei keskeisiä suoritteita.			
Mittarit			
Ei mittareita.			

Talous

Määrärahat ja tuloarviot

200 TARKASTUSTOIMI	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-13 384	-21 500	-23 300	-23 300
Toimintakate (Netto)	-13 384	-21 500	-23 300	-23 300
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-58	-500	0	-200

9 KAUPUNGINHALLITUS

9.1 Hallintopalvelut

Toimielin: Kaupunginhallitus

Tehtäväalue: 300 Hallinto

Kustannuspaikat:

3011 Kaupunginvaltuusto
3012 Kaupunginhallitus
3211 Keskustoimisto
3212 Tulostuspalvelut
3213 Edunvalvonta
3311 Talouspalvelut
3411 Verotus
3413 Palveluliikenne
3414 Joukkoliikenne
3416 Muu toiminta
3417 Edustus
3511 Henkilöstön yhteistyöryhmä
3512 Työsuojelutoimikunta
3513 Yhteistoimikunta
3514 TYHY-toiminta
3515 Muu henkilöstöhallinto
3516 Organisaation kehittäminen
3517 Työterveyshuolto

Tilivelvolliset: kaupunginjohtaja (3417), hallintojohtaja (3011-3213, 3416, 3511-3513, 3515-3517), talousjohtaja (3311-3414, 3514)

Toiminta-ajatus

Yleishallinto johtaa ja ohjaa kaupungin ja kaupunkiorganisaation kehittämistä valtuuston asettamien tavoitteiden mukaisesti sekä kehittää yhteistyössä esimiesten ja henkilöstön kanssa yhdenmukaista henkilöstöpolitiikkaa.

Yleishallinnossa luodaan edellytyksiä kaupungin elinvoimaisuuden kehittämiseen.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Kuntatalouden sekä väestörakenteen muutos edellyttävät kaupungin palvelutuotantorakenteen sopeuttamista tulevaisuuden palvelutarpeisiin.

Osaavan henkilökunnan varmistaminen: osaavan ja sitoutuneen henkilökunnan rekrytoiminen erityisesti runsaan eläköitymisen johdosta vapautuviin tehtäviin on käymässä yhä vaikeammaksi.

Korona ja sen jälkihoito voi vaikuttaa koko kaupungin tasolla toimintaan, tuloihin ja menoihin.

Vuonna 2023 toteutuva sote-uudistus vaikuttaa merkittävästi kaupungin toimintaan ja aiheuttaa palvelujen uudelleenorganisointia. Asiaan liittyvä muutos kuormittaa erittäin merkittävästi kaupungin hallintoa alkuvuodesta vuonna 2023.

Vuonna 2023 kiinnitetään erityisesti huomiota maailmantilanteen epävarmuuden heijastumiseen kuntatasolla.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämistarpeet

Kaupunkikonsernin toiminnan ohjaaminen kaupungin strategian mukaisesti:

- talouden tasapainottaminen elinvoimaisuuden kehittäminen huomioiden
- palvelutuotantorakenteen kehittäminen tulevaisuuden palvelutarpeita vastaavaksi
- innostavan ja kehitysmuotoisen työyhteisökulttuurin luominen, työhyvinvoinnin lisääminen.

Vuoden 2021 aikana sairauspoissaolojen määrä on vähitellen alkanut kasvaa koronaepidemiasta johtuen ja kehitys on jatkunut merkittävänä vuoden 2022 aikana.

Keva on myöntänyt Someron kaupungille työelämän kehittämistä 20 000 euroa hankkeeseen ”Juttu tääl onnistuu – Yhteisöllinen Somero”. Hanke alkaa vuoden 2022 puolella ja jatkuu vuodelle 2024.

Someron kaupungin uusi kaupunkistrategia tulee perustumaan yhteisöllisyydelle. Ajatuksena on kehittää yhteisöllisyyttä niin kaupunkiorganisaatiossa kuin koko kaupungissakin. Koko strategian onnistumisessa keskeisessä roolissa on kaupunkiorganisaation henkilöstön ymmärrys siitä, mitä yhteisöllisyys tarkoittaa, mitä hyötyä siitä on ja miten sitä voidaan vahvistaa. Strategian jalkauttamiseksi järjestetään työpajoja koko henkilöstölle näiden asioiden pohtimiseksi ja kehittämiseksi työyksiköissä ja työyksiköiden välillä sekä koko kaupunkiorganisaatiossa. Lisäksi työyksiköistä valitaan yhteisöllisyysagentit, joita koulutetaan ja sparrataan tavoitteen eteen työskentelyn ylläpitämiseksi työyhteisöissä. Yhteisöllisyyden lisäämisellä tavoitellaan henkisen hyvinvoinnin lisäämistä, parempaa työntekijäkokemusta ja sitoutumista organisaation, minkä kautta myös sairauspoissaoloja on mahdollista vähentää ja työuria pidentää. Esihenkilöt koulutetaan omalla koulutuspaketillaan yleisesti johtamisen kehittämiseksi sekä erityisesti yhteisöllisyyden johtamiseksi.

Yhteisöllisyyden kehittämisellä tavoitellaan myös parempaa asiakaskokemusta: tutkimusten mukaan henkilöstön työhyvinvointi on yhteydessä esim. oppilaiden parempaan koulumenestykseen ja koulutyytyväisyyteen. Yhteisöllisyyden lisäämisellä saavutettava psykologinen turvallisuus mahdollistaa kaikkien osaamisen ja ideoiden täysimääräisen hyödyntämisen. Ymmärryksen lisääntyä yhteisöllisyyden ajatuksesta etsitään myös keinoja hyödyntää yhteisöllisyyttä palvelujen tuottamisessa yhdessä yritysten, hyvinvointialueen, yhdistysten, kuntalaisten ja muiden tahojen kanssa. Yhteisöllisyyden kokemusta tavoitellaan siis läpileikkaavasti kaikkeen kaupungin sisällä tapahtuvaan toimintaan. Tätä voitaneen pitää kokonaisuuden erityispiirteinä, josta tämä hanke koskee henkilöstön yhteisöllisyyden vahvistamista. Hankkeen omarahoitusosuus on 56 500 € (hakemuksessa 38 500 €).

Perusturvatoimen hallinnoima Ympäristöministeriön rahoittama hanke ”Yhteisöt ja yhteisöllisyys osana ikääntyvien kotona-asumisen tukemista jää kaupungin hankkeeksi. Hanke päättyy 30.4.2023. Tavoitteena on löytää ja aktivoida yhdistysten ja yhteisöjen voimavaroja ikääntyvien kotona-asumisen tukemiseksi ja sitä kautta pidentää ikääntyvien kotona asumisen edellytyksiä niin keskusta-alueella kuin haja-asutusalueilla. Hankkeen myötä Turuntien asuinalue on nimetty Syreenipuistikoksi ja entinen palvelutalo Syreenisaliksi, josta on tarkoitus luoda ikääntyvien kohtaamispaikka, johon yhdistyksiltä toivotaan aktiivista tapahtumien ja toimintojen järjestämistä.

Henkilöressurit / vakanssit	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
KP 3012 Kaupunginhallitus Kaupunginjohtaja	1	1	1
KP 3211 Keskustoimisto Hallintojohtaja	1	1	1
Henkilöstösihteeri	1	1	1
Arkistonhoitaja	1	1	1
KP 3311 Talouspalvelut Talousjohtaja	1	1	1
Kirjanpitäjä	1	1	1
Pääkirjanpitäjä	1	1	1
Talouspalvelusihteeri	1	1	1
Toimistovirkailija	1	1	1
KP 3213 Edunvalvonta Edunvalvoja	1	1	1
Edunvalvontasihteeri	0,50	0,50	0,50
Muutokset palvelurakenteissa ja henkilöstöressursseissa			
<p>1.1.2023 alkaen perusturvan tehtäväalueelta siirtyy edunvalvonta 1,5 henkilötyövuotta hallinnon tehtäväalueelle.</p> <p>Edunvalvontasihteeri toimii myös osa-aikaeläkkeellä olevan toimistovirkailijan sijaisena.</p> <p>Lisäksi perusturvan alaisuudesta siirtyy palveluliikenne hallinnon tehtäväalueelle. Tämän lisäksi hallinnon tehtäväalueelle siirtyvät hallinnoitaviksi synnytyskorvaukset ja omaishoitajien virkistystoimen palvelusetelit.</p> <p>Ympäristöministeriön hankkeeseen "Yhteisöt ja yhteisöllisyys osana ikääntyvien kotona-asumisen tukemista" on palkattu yksi hanketyöntekijä.</p> <p>1.1.2023 alkaen työterveyshuolto toteutetaan ostopalveluna. (Työterveyshuollon ulkoiset kustannukset on keskitetty hallinnon tehtäväalueelle, josta ne laskutetaan muulta organisaatiolta sisäisinä kustannuksina käytön mukaan.)</p>			
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Edunvalvonnassa olevien päämiesten määrä	80	82	85
Työterveyskäyntien määrä	2000	2000	2000
Työterveyshuollon työpaikkakäyntien määrä	100 %	50 %	50 %

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2023

1. Kuntaorganisaation kehittäminen työhyvinvointia sekä innostavaa ja kehitysmuotoista työyhteisökulttuuria tukevaksi (sote-uudistuksen tuomat muutokset huomioiden)

Mittarit:

- Juttu tääl onnistuu -yhteisöllinen Somero –hankkeen toteutus
- Jatketaan KVTES:n tehtävien vaativuuden arviointijärjestelmän päivitystä (2021 – 2023)

2. Nykyaikaisen tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen palvelutuotannon johtamisessa ja asiakaspalvelussa

Mittarit: Digi-palvelujen kehittäminen (sähköisten lomakkeiden ja asiointipalvelujen kehittäminen)

3. Sote-uudistuksen huomioiva organisaatorakenteen optimointi

Mittarit: Arvio käyttöönotetun organisaatiomallin toimivuudesta (hyvinvointialueyhteistyö huomioiden).

4. Palveluliikenteen kehittäminen osana muita kaupungin kuljetuspalveluita

Mittarit: Palveluliikennettä käyttäneiden määrä.

Talous

Määrärahat ja tuloarviot

300 HALLINTO	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	60 934	19 100	239 700	239 700
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-1 442 066	-1 553 750	-1 917 550	-1 884 450
Toimintakate (Netto)	-1 381 133	-1 534 650	-1 677 850	-1 644 750
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-60 128	-59 300	-49 300	-49 300
Sisäiset				
Toimintatulot	391 254	412 800	0	781 500
Toimintamenot	-158 095	-160 200	0	-264 400

Olelliset toiminnan muutokset suunnittelukaudella ja perustelut määrärahojen muutoksille.

Työterveyshuolto toteutetaan ostopalveluna 1.1.2023 alkaen.

9.2 Elinvoimapalvelut

Toimielin: Kaupunginhallitus

Tehtäväalue: 320 Elinvoimapalvelut

Kustannuspaikat:

3611 Elinkeinojen kehittäminen

3612 Markkinointi

3613 Työllisyyden edistäminen

Tilivelvolliset: Kehittämispäällikkö (3611 – 3613)

Toiminta-ajatus

Elinvoimapalveluilla luodaan strategianmukaista, hyvinvoivaa kaupunkia, jossa on monipuolinen yrityskehitys, korkea palvelutaso sekä hyvä työpaikkaomavaraisuus- ja työllisyysaste.

Elinvoiman rakennuspalikoita ovat mm. vetovoimainen ympäristö, kilpailukykyinen yrityskehitys, osaamisen ja työvoiman saatavuus, vahva kuntatalous sekä palveluiden monipuolisuus ja laatu. Somerolla korostuu vahva yhteisöllisyys ja vuorovaikutus, joiden nostaminen entistä keskeisempään asemaan myös palveluja tuottaessa, tukee koko paikkakunnan elinvoimaisuutta. Elinvoimapalveluissa keskitytään erityisesti kilpailukykyisen yrityskehityksen kehittämiseen sekä osaamisen ja työvoiman saatavuuteen. Käytännössä tämä tarkoittaa uusien yritysten houkuttelemista, nykyisten yritysten toimintaedellytysten parantamista, koulutusmahdollisuuksien luomista sekä työllisyyden tukemista ja yhteisöllisyyden edistämistä.

Lisäksi elinvoimapalveluissa hoidetaan kaupungin yleisviestintä ja -markkinointi sekä osallistetaan kaupunki- ja organisaatiokehitystyöhön.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Keskeiset haasteet tulevalle vuodelle nousevat ennakkoon tarkasteltuna isoista toimintaympäristön uudistuksista. Sosiaali- ja terveystieteiden uudistuksen konkretisoituessa elinvoimapalveluiden tehtäväalue uudistuu kaupunkiorganisaation muutosten myötä.

Työllisyyspalvelut organisoidaan jatkossa elinvoimapalveluihin. Kuntouttavan työtoiminnan ja sen siirto vuoden alusta hyvinvointialueen vastuulle siirtää valtaosan työllisyyspalvelujen resursseista myös hyvinvointialueelle.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämistarpeet

Elinkeinoelämän toimintaedellytysten kehittäminen

Koetun yritysilmapiirin parantaminen. Tätä strategiatason tavoitetta lähdetään toteuttamaan aloittamalla pitkäjänteinen työ palvelujen näkyvyyden ja tavoitettavuuden parantamiseksi sekä edistämällä aitojen kumppanuuksien ja yhteisten kehittämishankkeiden syntyä.

Omana hankkeenaan viedään eteenpäin kestävän energiatuotannon toimintaedellytysten edistämistä. Tässä tehdään tiivistä yhteistyötä konserniyhtiöiden ja muiden keskeisten toimijoiden kanssa.

Osaavan työvoiman saatavuuden varmistaminen

Osaavan työvoiman saatavuutta pyritään edelleen turvaamaan jatkamalla hyvää yhteistyötä koulutuksen järjestäjien kanssa. Yhteistyössä huomioidaan jatkuvasti paikallinen elinkeinoelämä ja sen tarpeet. Työllisyydenhoidon puitteissa pyritään työnantajakumppanuuksien kautta synnyttämään hyviä käytäntöjä, jotka edistävät työn kysynnän ja tarjonnan kohtaantoa ja avaavat mahdollisuuksia päästä mukaan työelämään.

Kaupunkikehitys

Uuden kaupunkistrategian seurannan kehittäminen.
Edistetään mahdollisuuksia sähköiseen asioimiseen.

Markkinointi

Keskeisenä painopisteenä tulee viimeisimmän markkinointisuunnitelman mukaisesti olemaan Somero-brändin tunnettuuden lisääminen. Monikanavaisella viestinnällä varmistetaan kunta-laisten ja muiden sidosryhmien mahdollisimman kattava tavoittaminen.

Viedään eteenpäin kaupungin verkkosivu-uudistusta. Tavoitteena on luoda uudistettu, saavutettava ja houkutteleva sivusto, joka palvelee sen eri kohderyhmiä - asukkaita, yrityksiä ja kolmannen sektorin toimijoita sekä matkailijoita.

Toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet

- Yritysilmapiirin parantaminen.
- Työllisyydenhoidon uusituksen valmistelu ja siihen varautuminen.
- Verkkosivu-uudistus.

Henkilöresurssit / vakanssit	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
KP 3611 Kehittämispäällikkö	1	1	1
KP 3612 Viestintäasiantuntija	1	1	1
KP3613 Työllisyys- ja maahanmuuttokoordinaattori	1	1	2

Muutokset palvelurakenteissa ja henkilöstöresursseissa

Työllisyyspalvelut organisoidaan jatkossa elinvoimapalveluihin.

Kuntouttavan työtoiminnan siirto vuoden alusta hyvinvointialueen vastuulle siirtää myös valtaosan työllisyyspalvelujen resursseista hyvinvointialueelle. Siten muutos ei tarkoita elinvoimapalveluiden nykyisiin henkilöresursseihin kuin yhden henkilön lisäystä. Jatkossa työllisyyskoordinaattori toteuttaa työllisyyspalvelujen uudistuksen (TE-palvelut 2024) valmistelua ja osallistuu paikallisen elinkeinoelämän kanssa tavoiteltavien kumppanuuksien luomiseen sekä maahanmuuttajien kanssa tehtävään työhön.

Kaupunkiorganisaation muutossuunnitelman mukaisesti kehittämisasiantuntijan nimike muutetaan kehittämispäälliköksi ja hän ottaa vastuulleen tehtäväalueen esihenkilötehtävät.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Yritysneuvontakerrat	100	100	100
Yrityskoulutustilaisuudet	5	5	5
Yritysverkostotapaamiset	10	15	15
Mittarit			
Neuvonta- ja aktivointitoimenpiteiden piirissä olleiden yritysten osallistumiskertojen yhteismäärä	400	400	400
Oppisopimuslisäpäätökset	4	6	6
Yritysmäärän nettomuutos	15	10	10
Kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen määrä	303 000 €	290 000 €	250 000 €
Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta	6 %	6 %	5%

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2023

1. Koetun yritysilmapiirin parantaminen.

Suomen Yrittäjät mittaa kuntabarometrissaan säännöllisesti eri kuntien koettua yritysilmapiiriä. Somerolla halutaan lähteä päättäväisesti ja pitkäjänteisesti tekemään töitä koetun yritysilmapiirin parantamiseksi.

Mittarit: Suomen Yrittäjien kuntabarometri. Muutosta seurataan valtuustokauden aikana.

Välitön nettokustannusvaikutus: 10 000 €

2. Sovitaan alueellisesta yhteistyöstä työllisyyden hoidossa

Työllisyyspalveluiden uudistus (TE-palvelut 2024) edellyttää, että kunta tai kunnat muodostavat yhteistoiminta-alueita, joiden väestön työllisyyspohja on vähintään 20 000 henkeä. Tästä syystä Someron on järjestettävä palvelut yhdessä muiden kuntien kanssa.

Mittarit: Sopimus tehtynä syyskuussa 2023

Välitön nettokustannusvaikutus: 3 000 €

3. Verkkosivu-uudistuksen toteuttaminen

Somero.fi -verkkosivut uudistetaan. Ne toteutetaan toimija-riippumattomalla tavalla ja niistä tehdään Digitaalisten palvelujen tarjoamista koskevan lainsäädännön mukaisesti saavutettavat sekä eri kohderyhmiä hyvin palvelevat, nykyaikaiset sivut. Tässä yhteydessä huomioidaan myös linkitys kansallisen palvelutietovarannon kanssa.

Mittarit: Uudet sivut on otettu käyttöön

Välitön nettokustannusvaikutus: 40 000 € (investointi)

4. Kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen kasvun hillitseminen

Mittarit: Kustannuskehitys

Välitön nettokustannusvaikutus 40 000 €

5. Tonttimarkkinoinnin kehittäminen

Mittarit: Myydyt tontit

Talous

Määrärahat ja tuloarviot

320 ELINVOIMAPALVELUT	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	2 384	1 000	111 000	111 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-213 690	-375 500	-1 086 000	-1 082 900
Toimintakate (Netto)	-211 305	-374 500	-975 000	-971 900
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-17 842	-19 600	0	-78 400

Olennaiset toiminnan muutokset suunnittelukaudella ja perustelut määrärahojen muutoksille.

Työllisyyden edistämisen tehtävän siirtyminen elinvoimapalveluihin. Elinvoimapalveluihin siirtyy työllisyyspalveluista kaupungille jäävän työntekijän (1.1.2023 alkaen työllisyys- ja maahanmuutto-koordinaattori) palkkakulut, kunnan osarahoittaman työmarkkinatuen kustannukset sekä palkkatu- kityöllistämisen tuotot sekä kustannukset

9.3 Maaseutupalvelut

<p>Toimielin: 30 Kaupunginhallitus</p> <p>Tehtäväalue: 330 Maaseutupalvelut</p> <p>Kustannuspaikat: 3711 Seudulliset maaseutupalvelut 3712 Omat maaseutupalvelut</p> <p>Tilivelvolliset: Maaseutuyksikön päällikkö</p>
<p>Toiminta-ajatus</p> <p>Maaseutuyksikön tehtävänä on huolehtia maaseutuyrittäjien lakisääteisten EU- ja kansallisten tukien toteuttamisesta sekä muista maaseutuelinkeinoja koskevista hallintotehtävistä Someron, Forssan ja Tammelan alueella. Lisäksi maaseutuyksikkö palvelee maatalousyrittäjiä ja muita sidosryhmiä mm. maataloustukiin, hirvi- ja petoeläinvahinkoihin, hukkakauraan sekä eläinrekisteriin liittyvissä asioissa.</p> <p>Maaseututoimi tukee Someron kannattavan maatalouden edellytyksiä ja kannustaa kyliä suunnitelmalliseen omaehtoiseen kehittämiseen. Tavoitteena on elinvoimainen ja yhteisöllinen maaseutu.</p>
<p>Haasteet ja epävarmuustekijät</p> <p>Maataloustukijärjestelmä toimii EU:n ohjelmakausittain 5-7 vuoden jaksoissa. Vuonna 2023 alkaa uusi ohjelmakausi, joka muuttaa maaseutuyksikön tehtäviä. Joitakin hallinnollisia tehtäviä jää pois mutta tilalle on suunnitelmien mukaan tulossa valvontaan liittyviä tehtäviä, jotka painottuvat loppukesään ja syksyyn. Työn organisoimisen ongelmia saattaa tulla mm. vuosilomajärjestelyissä ja hukkakauravalvontojen suorittamisessa, jos valvontaa liittyviä tehtäviä osoitetaan maaseutuyksikköön niin paljon, että henkilöresurssit eivät riitä. Uusien tehtävien työllistävyydestä ei vielä ole tietoa.</p> <p>Koronaepidemian aikana kaikki viljelijäkoulutukset tehtiin netin kautta. Tulevana keväänä tullaan järjestämään myös lähikoulutusta.</p> <p>Merkittävänä epävarmuustekijänä on edelleen maatalouden kannattavuuden heikentyminen matalien tuottajahintojen sekä EU:n korvausten pienentymisen vuoksi.</p>
<p>Toiminnan painopistealueet ja kehittämistarpeet</p> <p>Maaseutuyksikön tärkein tehtävä on asiakirjojen ja hakemusten käsittely asetusten ja määräysten mukaisesti annettujen määräaikojen puitteissa niin, että viljelijät saavat kaikki tuet, joihin he ovat oikeutettuja ja maksatukset voidaan tehdä heti, kun se on mahdollista.</p> <p>Henkilöstön on oltava asiantuntevaa ja huolellista ja koulutusta on oltava riittävästi. Sähköinen tukihaku vähentää oleellisesti viljelijöiden tekemiä virheitä ja ohjaa hakemaan kaikki hakijalle kuuluvat tuet. Lisäksi sähköinen tukihaku helpottaa oleellisesti hakemusten käsittelyä maaseututoimistossa. Maa- ja metsätalousministeriön tavoitteiden mukaan vuonna 2023 alkaen sähköinen tukihaku tulee pakolliseksi. Tämä luo neuvontaan ja koulutukseen haasteita. Koronaepidemian mukana etätyöt tulivat osaksi toimiston työtapoja. Etätyön joustavuutta ja työntehokkuutta haittaa, että henkilökunnalla ei ole kannettavia tietokoneita, eikä yhteyksiä kaupungin verkkoon.</p>

Yhdessä elinvoimapalveluiden kanssa tuetaan Someron maatalouden kehittymistä järjestämällä koulutus- ja infotilaisuuksia.

Kylien omaehtoisen toiminnan tukemista jatketaan kylärahan avulla. Vuonna 2023 kylärahan myöntämisessä painotetaan uusien asukkaiden hankkimista Somerolle.

Tavoitteena on turvata merkittävää talkootyötä sekä markkinointia vaativien Ruokava-messujen järjestäminen. Messujen avulla tuetaan lähiruoan ja -tuotteiden markkinointia.

Henkilöresurssit / vakanssit	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Maaseutuyksikön päällikkö	1	1	1
Maaseutuasiamies	3	3	3
Kesäharjoittelija	0,3	0,3	0,3

Muutokset palvelurakenteissa ja henkilöstöresursseissa

Maaseutuyksikön palvelut tuotetaan Ruokaviraston ohjeiden mukaisella minimiviranhaltijamäärällä (4). Vuonna 2023 pitkäaikainen maaseutuasiamies jää eläkkeelle. Hän jää keväällä vuosilomalle ja sen jälkeen suoraan eläkkeelle. Hänen tilalleen on budjetissa varauduttu palkkaamaan sijainen niin että hän voisi olla töissä n. kaksi kuukautta yhtä aikaa eläköityvän henkilön kanssa.

Kyläraha ja Ruokava-tapahtuman avustus sisältyvät kaupunginhallituksen avustusbudjettiin.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Päätukihakemusten- /aktiivitulojen määrä / v	650	640	630
Viljelty peltopinta-ala / ha	44057	44000	44000
Tilojen keskipinta-ala /ha	66	67	68
Maksetut tuet (Someron YTA)	13 940 000	13 000 000	13 000 000
Kylärahaa hakeneiden kylien määrä	7	7	8
Mittarit			
Järjestetyt maataloustuki koulutustapahtumat /kpl	1	1	1
Luomutilojen määrä / kpl	80	85	90

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2023

1. Huolellinen ja aikataulujen mukainen asiakirjojen käsittely

Mittari: Kaikki maataloustuet maksetaan välittömästi Ruokaviraston maksatusten avautuessa.

2. Viljelijöiden tukihallinnon osaamiseen parantaminen

Mittari: Järjestetään tukikoulutustapahtuma tukivuoden sekä uuden ohjelmakauden muutoksista, jos koronatilanne sen sallii.

Nettokustannusvaikutus 2 000 €

3. Kylien omaehtoisten kehittämistoimenpiteiden tukeminen

Mittari: Kylärahaa hakeneiden kylien määrä. Tukipäätökset tekee kaupunginhallitus.

4. Ruokava-messujen järjestäminen

Mittari: Järjestetty kaupungin taloudellisesti tukemana tapahtumana

5. Maaseudun kehittämis- ja koulutushankkeet muiden toimijoiden kanssa

Mittari: Kehittämis- / koulutushanke järjestetty

Talous

Määrärahat ja tuloarviot

330 MAASEUTUPALVELUT	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	104 866	109 800	113 700	113 700
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-250 239	-248 700	-277 250	-270 550
Toimintakate (Netto)	-145 372	-138 900	-163 550	-156 850
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-31 337	-29 200	0	-46 400

Olellaiset toiminnan muutokset suunnittelukaudella ja perustelut määrärahojen muutoksille.

Ei muutoksia.

9.4 Maa- ja metsätilat

Toimielin: 30 Kaupunginhallitus			
Tehtäväalue: 340 Maa- ja metsätilat			
Kustannuspaikat: 3811 Maa- ja metsätilat			
Tilivelvolliset: Maaseutuyksikön päällikkö			
Toiminta-ajatus Kaupungin metsien hoitaminen asiantuntevasti niin, että se on tehokasta ja taloudellista, ottaen huomioon metsien moninaiskäyttömuodot, luonnonsuojelu ja työllisyysnäkökohdat. Kaupungin peltojen vuokraaminen maatalouskäyttöön niin että niin peltojen arvo säilyy.			
Haasteet ja epävarmuustekijät Metsien hoidolle asettavat haasteita erilaiset luonnonolosuhteet, tuholaiset ja ilmasto. Haasteita ovat myös puun oston / jatkojalostuksen muuttuminen / siirtyminen muualle (ostoskäyttyminen) ja lakien ja rajoitusten muuttuminen.			
Toiminnan painopistealueet ja kehittämistarpeet Tehokas ja kannattava puuntuotanto, sekä monikäyttö ja virkistysmahdollisuudet. Metsänhoitoyhdistyksen toiminnan seuraaminen ja yhteistyö metsänhoidon suunnittelussa ja toteuttamisissa. Kaupungin maatalousmaan vuokrauksien kilpailuttaminen niiden peltojen osalta, joiden vuokrasopimus on katkolla.			
Henkilöressit / vakanssit	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Kaupungin metsien hoito on ulkoistettu Metsänhoitoyhdistys Salometsälle			
Muutokset palvelurakenteissa ja henkilöstöressseissa Ei muutoksia. Kaupungin metsien hoidosta vastaa metsänhoitoyhdistys Salometsä. Metsänhoitoyhdistyksen edustaja raportoi metsänhoitoon ja käyttöön liittyvistä asioista suoraan kaupunginjohtajalle ja kaupunginhallitukselle.			
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Vuokrattu peltoala, ha	61,7	61,7	61,7
Pellonvuokratulot, t €	26,7	26,7	26,7
Puunmyyntitulot, t €	200	200	200
Mittarit			
Osuus kaupungin omistamasta viljelyskelpoisesta peltoalasta, %	100	100	100

Arvio metsänmyyntipotentiaalin hyödyntämisestä tehokkaan ja taloudellisen hoidon näkökulmasta (MHY Salometsän arvio), %	100	100	100
---	-----	-----	-----

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2023

1. Kaupungin omistamien metsien tehokas ja taloudellinen hoito.

Mittari: Metsäsuunnitelman 2021-2031 mukaiset toimenpiteet toteutettu.

2. Kaupungin kiinteistöihin kuuluvan maatalousmaan vuokraustoiminnan tehokas hoito

Mittari: Osuus kaupungin omistamasta viljelykelpoisesta peltoalasta 100 %.

Talous

Määrärahat ja tuloarviot

340 MAA- JA METSÄTILAT	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	173 274	226 700	228 000	228 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-55 227	-75 500	-77 800	-77 600
Toimintakate (Netto)	118 048	151 200	150 200	150 400
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	0	0	0	0

Olellaiset toiminnan muutokset suunnittelukaudella ja perustelut määrärahojen muutoksille.

Ei muutoksia.

10 SIVISTYSLAUTAKUNTA

10.1 Sivistystoimen hallinto

Toimielin: Sivistyslautakunta

Tehtäväalue: 600 Sivistystoimen hallinto

Kustannuspaikat:

6011 Sivistystoimen hallinto
6014 Yhteisöllisyyskoordinaattori
6015 Vammaisneuvosto
6016 Vanhusneuvosto

Tilivelvolliset: Sivistysjohtaja (6011 – 6016)

Toiminta-ajatus

Sivistystoimialan visiona on osaava ja hyvinvoiva Somero. Arvoina ovat asiakaslähtöisyys, yhteistyö, hyvinvointi ja vastuullisuus.

Sivistystoimialan yhteisenä tavoitteena on tarjota laadukkaita palveluita kuntalaisille. Oman toiminnan jatkuva suunnitelmallinen kehittäminen ja tehostaminen ovat keskeisiä toiminta-periaatteita. Sivistystoimen kaikissa yksiköissä henkilökunnan pätevyysaste on korkea ja vaihtuvuus vähäinen.

Sivistystoimiston tehtävänä on huolehtia sivistystoimialan palvelujen järjestämiseen ja toteuttamiseen liittyvistä tehtävistä sekä sivistyslautakunnassa käsiteltävien asioiden valmistelusta ja päätösten toimeenpanosta.

Laadukkaat sivistyspalvelut heijastuvat myönteisesti Someron elinvoimaan.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Somerolle keväällä 2022 perustetun vastaanottokeskuksen myötä sivistystoimialan palveluissa on luotu viimeisten kuukausien aikana nopealla aikataululla uusia pakolaisille suunnattuja palveluita. Somerolla maahanmuuttajia on ollut tähän asti väkimäärään suhteutettuna vähän. Niinpä äkillinen, yllättävä tilanne on haastanut palveluiden järjestämisessä. Kaupungilla ei ole maahanmuuttokoordinaattoria, joten palveluiden järjestäminen on tapahtunut sivistystoimen hallinnossa ja vastuualueilla. Tilanteen haltuunotto on vienyt runsaasti työaikaa, minkä vuoksi ei ole ollut mahdollista saattaa tälle vuodelle suunniteltuja isoja projekteja aikataulullisesti loppuun. Näiden palveluiden järjestäminen haastaa työntekijäresursseja myös tulevana talousarviovuotena 2023 ja mahdollisesti koko taloussuunnitelmakaudella 2024-2025. Pakolaisille suunnattujen palveluiden järjestämisen resursointi tulee huomioida kaupungin talousarviossa.

Haasteena on palvelurakenteen tarkoituksenmukaisen resursoinnin suunnittelu pitkällä tähtäimellä. Somerolla lapsimäärät laskevat tulevina vuosina syntyvyyden perusteella, ja tämä suuntaus heijastuu tulevaisuuden palvelutarpeeseen. Kuitenkin kaupunkiin keväällä 2022 perustetun vastaanottokeskuksen myötä sivistystoimialan asiakasmäärät ovat lähes kaikille vastuualueilla kasvaneet lähikuukausien aikana. Palvelutarpeiden ennustettavuus on täten haaste. Oppimisympäristöselvitystyö on käynnissä opetus- ja varhaiskasvatuspalveluissa,

ja selvitystyö valmistuu vuoden 2022 loppuun mennessä. Tämän pohjalta tehtävien päätösten saattaminen käytäntöön on tulevien vuosien tehtävänä.

Lähes kolmen koronavuoden jälkeen korona on edelleen haasteena. Se haastaa niin kunta-
laisten kuin henkilöstön jaksamista, ns. henkistä kriisinkestävyttä, ja vaikuttaa niin palvelui-
den järjestämiseen kuin niiden käyttämiseen. Koronan johdosta henkilöstökulut ovat nous-
seet, sillä sijaisten tarve on kasvanut kaikissa yksiköissä. Korona on asettanut myös yksi-
köiden toimintakulttuurit uuteen tilanteeseen. Monista arjen toimintakulttuurin käytänteistä
on jouduttu luopumaan tai niitä muuttamaan. Erityisesti yhteisöllisyyttä työyhteisöissä ko-
rona on haastanut. Maailmantilanteen nopeat muutokset eri ilmiöineen haastavat myös
henkistä kriisinkestävyttä. Muutokset ovat myös nostaneet ja tulevat jatkossa nostamaan
palveluiden kustannuksia merkittävästi. Kustannusten nousu näkyy sivistystoimialan eri pal-
veluiden kustannusten nousussa vuonna 2023 ja tukevalla taloussuunnitelmakaudella.

Kuntien oppilashuoltopalveluiden siirtyminen hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta ja siir-
tymään valmistelu on hyvinvointialueella keskeneräistä (syyskuu 2022). Organisaatiomuut-
tos saattaa heijastua sivistystoimialan palveluihin jatkossa. Somerolla oppilashuolto on toi-
minut nykyisellä toimintamallilla kiitettävästi ja oppilashuollon sekä sosiaalityön yhteistyö on
ollut tiivistä. Erityisesti on panostettu viime vuosina ennaltaehkäisevään työhön. Hyvinvointi-
alueelle siirryttäessä tulee taata, että nyt hyvin toimiva malli toimii myös jatkossakin.

Keskeisenä haasteena ovat toimialan lakimuutokset (esim. varhaiskasvatus, lukio), joita
ovat astuneet voimaan nopealla aikataululla lähiaikoina. Nopeatempoiset muutokset eivät
anna kunnille mahdollisuutta valmistautua riittävästi muutoksiin.

Erityisenä haasteena on Someron sivistystoimialan vastaaminen palveluissaan digitalisaa-
tioon (kts. toiminnan painopisteet ja kehittämistarpeet). Erityisesti tämä koskee sivistystoi-
men hallintoa, varhaiskasvatusta, kouluja, kirjastoa ja vapaata sivistystyötä. Opetussuunni-
telman toteutuminen käytännön tasolla edellyttää riittävää laitekantaa, toimivia yhteyksiä,
henkilöstön koulutusta sekä ohjelmistojen/opetusohjelmien hankkimista entistä enemmän.
Opetustoimen tvt-strategia valmistui vuonna 2017 ja uutta ajantasaistettu strategiaa aloite-
taan työstämään taloussuunnitelmakaudella.

Opetussuunnitelmien käyttöönotto esiopetuksessa, varhaiskasvatussuunnitelman käyttöö-
notto varhaiskasvatuksessa sekä uuden opetussuunnitelman käyttöönotto lukiossa. Näiden
prosessien haltuunotto haastaa johtamista ja henkilöstön kouluttamista (kts. toiminnan pai-
nopisteet ja kehittämistarpeet).

Sivistystoimessa toimitilat, erityisesti varhaiskasvatuksessa, ovat asettaneet haasteita toi-
minnalle viimeisinä vuosina. Leivonpesän tilaratkaisut viedään eteenpäin suunnitelmakau-
della. Tulevana vuotena tulee löytää uudet toimitilat nuorten starttipajalle ja nuorten iltatoi-
minnalle sekä Somero-opiston kudonnalle Solun poistuessa käytöstä keväällä 2023.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämistarpeet

Millainen on tulevaisuuden sivistyskunta, hyvinvointikunta? Opetus- ja kulttuuriministeriön
tulevaisuuskatsauksen (2018) mukaisesti maamme ja kuntien tulisi panostaa seuraaviin
asioihin:

- Varhaiskasvatus: perusta lapsen myöhemmälle oppimiselle, siihen panostaminen on yhteiskunnallisesti vaikuttavaa.
- Eriarvoisuus ja syrjäytymisriski: voidaan vähentää varhaisella puuttumisella ja tukemalla erityisesti heikommassa asemassa olevia lapsia ja perheitä.
- Koulutuksen tasa-arvo: Kaikilla tulee olla mahdollisuudet kehittää osaamista ja kyky-
jään, yltää omaan parhaaseensa ja elää merkityksellistä elämää.

- Harrastusmahdollisuudet sekä kulttuurin ja liikunnan palvelut: tuodaan kaikkien ulottuville, hyödynnetään niiden mahdollisuuksia alueiden vetovoiman ja ihmisten hyvinvoinnin lisäämiseksi.
- Tietovarantojen hyödyntäminen ja palvelujen kehittäminen eettisesti kestäväällä tavalla datan ja tiedon lisääntyessä: tiedon arvon kasvattaminen, tietoon pohjautuvat innovaatiot, tietopoliittisella linjauksella ja toimenpiteillä tuetaan aktiivista kuntalaisuutta ja edistetään demokratiaa.

Näiden edellä mainittujen asioiden edistäminen on sivistystoimialan palveluiden keskiössä.

Somerolle keväällä 2022 perustetun vastaanottokeskuksen myötä sivistystoimialan palveluissa on luotu nopealla aikataululla ukrainalaisille pakolaisille palveluita. Yhtenä toiminnan painopistealueena tulee olemaan pakolaisten ja maahanmuuttajien kotouttaminen sivistystoimialan palveluiden piirissä. Kaupungin ajantasaistettu kotouttamisohjelma jalkautetaan kaikille vastuualueille. Sivistystoimiala onkin merkittävässä roolissa kunnassa kotouttamisen suhteen. Jatkossa tämä rooli tulee korostumaan esimerkiksi Somero-opistossa. Toimintojen luomisessa ja kehittämisessä tehdään yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.

Oppilashuollon ja perusturvan siirtyminen hyvinvointialueen alaisuuteen heijastuu sivistystoimialan palveluihin. Tärkeää on taata, että hyvin toimivat nykyiset palvelut ja käytänteet toimivat myös jatkossa sujuvasti muutoksesta huolimatta. Lisäksi on tärkeää luoda uusia toimivia yhteistyömalleja. Erityisesti asia koskettaa koulupsykologi- ja kuraattoripalveluita. Sivistystoimiala osallistuu aktiivisesti yhteistyöfoorumeihin hyvinvointialueen suuntaan. Yhteistyön helpottamiseksi sekä palveluohjauksen kehittämiseksi ajantasaistetaan palvelutietovarantoa. Tavoitteena on, että palvelutietovaranto on valmis vuoden 2023 kaikilla vastuualueilla kaikkien yksiköiden osalta. Lisäksi ajantasaistetaan nettisivut.

Kuntien hyvinvointityön merkitys korostuu sote-uudistuksen myötä ja kuntien tulee panostaa hyvinvoinnin edistämiseen entistä enemmän. Kaupungin hyvinvointityön edistämiseksi on esitetty hyte-koordinaattorin työajan nostamista kokopäivätoimiseksi. Tämän tehostaa kaupungin hyvinvointityötä ja tätä kautta pystytään turvaamaan myös riittävä yhteistyö hyvinvointialueen suuntaan. Kaupungin uusi hyvinvointisuunnitelma valmistuu syksyllä 2022 ja sitä jalkautetaan toimialan vastuualueille vuoden 2023 aikana.

Koronavuodet ja maailmantilanteen nopeat muutokset koettelevat niin henkilöstön kuin palveluja käyttävien asiakkaiden ns. henkistä kriisinkestävyyttä. Henkilöstön jaksamisen tukeminen on tärkeää ja on täten yhtenä painopistealueena. Uuden kaupunkistrategialuonnoksen pohja-ajatukseksi on yhteisöllisyys. Yhteisöllisyyden edistämisen kautta lisätään hyvinvointia niin henkilöstölle kuin asiakkaillekin. Someron kaupunki on saanut Kevalta hankerahoituksen, minkä avulla kaikissa työyksiköissä toteutetaan yhteisöllisyystyöpajat. Yhteisöllisyyden edistämiseen luodaan vastuualueilla toimintamalleja. Yhteisöllisyysteema tulee olemaan keskeisenä teema sivistystoimialalla tulevina vuosina.

Oppimisympäristöselvitystyön päätösten (joulukuu 2022) pohjalta valmistellaan mahdolliset palvelurakenteen muutokset taloussuunnitelmakaudella.

Sivistystoimialan tulee vastata palveluissaan digitalisaatioon. Tämä on yhtenä kehittämis-kohteena tulevalla taloussuunnitelmakaudella. Taloussuunnitelmakauden aikana uudistetaan mm. opetuspalveluiden tvf-strategiaa. Tieto- ja viestintäteknologia on kaupungin opetuspalveluiden painopistealue.

Henkilöstöresurssit / vakanssit

Vakituiset:

Sivistysjohtaja (80%), Somero-opiston rehtori (20%); esitys sivistysjohtaja 100%

Toimistonhoitaja 1

Osastonsihtööri 1

Määräaikaiset:

Toimistosihtööri 0,5 (+varhaiskasvatuksen hallinto 0,5; kts. varhaiskasvatuksen palvelusuunnitelma)

Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa

Sivistysjohtajan tehtävä muutetaan 100 % työajalle. Somero-opiston rehtorin tehtäviä (20%) hoitamaan palkataan Somero-opistolle rehtori, jonka työtehtäviin tullaan sisällyttämään nykyiset koulutuskoordinaattorin tehtävät ja mahdollisesti maahanmuuttokoordinaattorin tehtävät (kts. Somero-opiston palvelusuunnitelma). Sivistysjohtajan työnkuva on laajentunut huomattavasti vuoden 2014 jälkeen. Sivistystoimialan työntekijämäärä on lähes kaksinkertaistunut vastualueiden ja tehtäväalueiden lisääntyessä (varhaiskasvatus, liikuntapalvelut, nuorten starttipaja). Hanketyö ja lakisääteiset velvoitteet ovat lisääntyneet myös merkittävästi.

Koulupsykologi ja –kuraattori siirtyvät hyvinvointialueen alaisuuteen 1.1.2023.

Esitetään, että yhteisöllisyyskoordinaattori (20 %) työskentelee vuodesta 2023 lähtien kokopäivätoimisesti.

Organisaatiomuutoksen mukaisesti vanhus- ja vammaisneuvoston hallinnollinen tuki sijoituu sivistystoimen hallintoon.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2023

Tavoitteet

1. Kotouttamisen kehittäminen sivistystoimialalla

Somerolla aloitti toimintansa vastaanottokeskus keväällä 2022. Talousarviovuonna 2023 edistetään pakolaisten ja maahanmuuttajien kotouttamista sivistystoimialan palveluiden piirissä.

Mittarit: kotouttamisohjelma otettu käyttöön kaikilla vastualueilla

2. Yhteistyömallien luominen tulevan hyvinvointialueen kanssa

Oppilashuollon ja perusturvan siirtyessä hyvinvointialueelle tulee luoda toimivia yhteistyökäytäntöjä koko toimialalla. Hyvin toimivien nykyisten käytänteiden sujuvuus jatkossakin tulee turvata sekä luoda uusia toimintamalleja yhteistyöhön.

Mittarit: osallistuminen eri yhteistyöfoorumeihin, yhteistyömallit valmiina

3. Palveluohjauksen kehittäminen

Palvelutietovarannon ajantasaistaminen edesauttaa palveluohjauksen kehittämistä sekä yhteistyötä hyvinvointialueen kanssa.

Mittarit: palvelutietovaranto toimialan vastuualueilla valmis, nettisivut ajantasaistettu

4. Yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin edistäminen

Yhteisöllisyyden edistämisen kautta lisätään hyvinvointia niin henkilöstölle kuin asiakkaille. Kaikille yksiköille järjestetään vuonna 2023 yhteisöllisyyspajat.

Kaupungin uusi hyvinvointisuunnitelma valmistuu syksyllä 2022. Hyvinvointisuunnitelmaa tullaan jalkauttamaan kaikille vastuualueille. Kaupungin hyvinvointityötä edistämään laajennetaan yhteisöllisyyskoordinaattorin työaika kokoaikatoimiseksi ja täten tehtäväkuva laajennetaan sekä tarkennetaan.

Mittarit: yhteisöllisyyspajat toteutettu kaikissa yksiköissä, yhteisöllisyyskoordinaattorin tehtäväkuva valmis, uusi hyvinvointisuunnitelma käytössä kaikilla vastuualueilla

Talous

Määrärahat ja tuloarviot

600 SIVISTYSTOIMEN HALLINTO	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	1 644	2 400	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-313 922	-361 400	-353 400	-328 000
Toimintakate (Netto)	-312 278	-359 000	-353 400	-328 000
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-49 591	-50 400	0	-49 100

Olennaiset toiminnan muutokset suunnittelukaudella ja perustelut määrärahojen muutoksille.

Sivistysjohtajan tehtävä muutetaan 100 % työajalle. Somero-opiston rehtorin tehtäviä (20 %) hoitamaan palkataan Somero-opistolle rehtori, jonka työtehtäviin tullaan sisällyttämään nykyiset koulu- tuskoordinaattorin tehtävät (kts. Somero-opiston palvelusuunnitelma). Sivistysjohtajan työnkuva on laajentunut huomattavasti vuoden 2014 jälkeen. Sivistystoimialan työntekijämäärä on lähes kaksinkertaistunut vastuualueiden ja tehtäväalueiden lisääntyessä (varhaiskasvatus, liikuntapalvelut, nuorten starttipaja). Hanketyö ja lakisäätteiset velvoitteet ovat lisääntynyt myös merkittävästi.

Koulupsykologi ja -kuraattori siirtyvät hyvinvointialueen alaisuuteen 1.1.2023.

Kuntien hyvinvointityö tulee lisääntymään merkittävästi soteuudistuksen myötä. Esitetään, että yhteisöllisyyskoordinaattori (20 %) työskentelee vuodesta 2023 lähtien kokopäivätoimisesti.

10.2 Perusopetus

Toimielin: Sivistyslautakunta

Tehtäväalue: 610 Perusopetus

Kustannuspaikat:

6112 Joensuu
6113 Kirkonmäki
6114 Oinasjärvi
6117 Pitkäjärvi
6119 Yläkoulu
6120 Koulut yhteisesti

Tilivelvolliset: Rehtorit/koulunjohtajat (6112-6119), sivistysjohtaja (6120)

Toiminta-ajatus

Somerolla annetaan laadukasta perusopetusta.

Haasteet ja epävarmuustekijät

- Koronan vaikutukset oppilaiden oppimisen tavoitteiden saavuttamisessa ja hyvinvoinnissa sekä koulujen yhteisöllisyydessä.
- Ns. henkinen kriisinkestävyys, henkilöstön jaksaminen on ollut koetuksella koronavuosisien johdosta. Maailmantilanteen äkillinen muutos eri ilmiöineen haastaa myös jaksamista.
- Valmistava opetus ja pakolaislasten integroinnit yleisopetukseen sekä kotoutuminen
- Oppimisen tuki, vaativan erityisen tuen järjestäminen paikallisesti
- Oppilashuollon muutokset soteuudistuksen myötä
- Opetuksen digitalisaatio (resursointi, osaaminen)
- Uuden opetussuunnitelman mukainen arviointi
- Laajennettu oppivelvollisuus: Lakiuudistus toteutettiin erittäin nopealla aikataululla ja uudistuksen voimaan astuessa vastuut eivät olleet selkeät
- Oppilasmäärien lasku tulevina vuosina ja siihen vastaaminen (oppimisympäristöselvitystyön päätösten toimeenpano)
- Hankkeiden koordinointi – hankkeiden hakeminen ja käytäntöönpano

Toiminnan painopistealueet ja kehittämistarpeet

Opetussuunnitelman oppimiskäsityksen ja tavoitteiden saattaminen käytäntöön koulujen arjessa, toimintakulttuurissa ja oppimisympäristöissä.

Koronan vaikutusten minimointi oppilaiden oppimistavoitteiden saavuttamisessa ja hyvinvoinnissa (hanke).

Valmistavan opetuksen mallin luominen Somerolle. Ryhmämuotoinen valmistava opetus aloitettiin ensimmäistä kertaa Somerolla keväällä 2022 vastaanottokeskukseen saapuneiden ukrainalaislasten opetusta varten.

Kielen oppimisen edistäminen. Kielitietoisuuden kulttuurin luominen kaikissa kouluissa. Ukrainalaisten oppilaiden taitojen vahvistaminen integroinnin jälkeen (hanke).

Pedagogisten siltojen rakentaminen nivelvaiheisiin.

Oppimisen tuen edistäminen: Erityisopetuksen koordinointi ja vaativan erityisen tuen järjestäminen (VIP-verkosto, kuntayhteistyö). Poissaolojen seurannan mallin käyttöönotto kouluissa ja lapset puheeksi ottamisen Someron mallin jalkauttaminen kaikkiin yksiköihin. Sisukas-mallin käyttöönotto Somerolle sijoitettujen oppilaiden koulun käynnin tukemisessa.

Yhteistyö hyvinvointialueen kanssa perusopetuksessa. Koulupsykologi ja –kuraattori siirtyvät kaupungin palveluksesta hyvinvointialueelle 1.1.2023 lähtien. Paikallisten hyvin toimivien toimintamallien turvaaminen myös jatkossa on keskeistä taloussuunnitelmakaudella.

Paikallisina perusopetuksen painopisteinä ovat yrittäjyyskasvatus ja tieto- ja viestintäteknologia. Laadukkaalla perusopetuksella lisätään kaupungin elinvoimaisuutta. Panostamalla yrittäjyyskasvatukseen edistämme mahdollista tulevaisuuden yrittäjyyttä kaupungissa ja yhteistyötä paikallisten yritysten kanssa.

Opetuspalveluiden TVT-strategia tulisi ajantasaistaa tulevalla suunnitelmakaudella. Käynnissä on digipedagogiikan kehittämishanke (Q2-hanke).

Oppimisympäristöselvitystyön päätösten mukainen tulevaisuussuunnittelu yksiköittäin.

Paikallisen opetuksen järjestäjän kehittämissuunnitelman (Kuntakesu) ajantasaistaminen.

Paikallisen ja alueellisen tutortoiminnan mallin kehittäminen opetussuunnitelman toteutuksen ja henkilöstön osaamisen kehittämisen tarpeisiin. Koronatilanne hidastanut tutortoimintamallin kehittämistä.

Someron harrastamisen mallin toteuttaminen kaikissa kouluissa eli kerhotoiminnan kehittäminen.

Liikkuva koulu –hankkeessa kehitettyjen toimintamallien vakiinnuttaminen ja vähän liikkuvien oppilaiden innostaminen liikkumaan. Yhteistyö liikuntapalveluiden kanssa.

Laajennettu oppivelvollisuus perusopetuksessa: Toimivien toimintamallien luominen sekä vastuiden selkeyttäminen kaupungin sisällä ja kaupungin ulkopuolisten oppilaitosten kanssa.

Perusopetuksen kehittämistä edistetään hanketoiminnalla, joita perusopetuksessa on vuosittain käynnissä useita. Hankkeiden ideointiin ja hakemiseen tarvitaan sekä niiden toteutuksen suunnitteluun tarvitaan resursointia. Hankkeet ovat perusopetuksessa tärkeitä, sillä niiden rahoituksen avulla voidaan palkata mm. lisää opetushenkilöstöä tukemaan oppilaiden oppimista ja edistämään hyvinvointia.

Turvallisuus on kantavana teemana painopistealueena taloussuunnitelmakaudella.

Henkilöstöresurssit / vakanssit

Vakituiset:

Rehtorit 2

Koulunjohtajat 3

Opettajat (luokanopettajat, erityisluokanopettajat, laaja-alaiset erityisopettajat, aineenopettajat) 57

Päätoimiset tuntiopettajat 3

Koulunkäynninohjaajat 22

Koulusihteeri 1,3 (yläkoulu (0,6), Joensuu)

Määräaikaiset:

Päätoimiset tuntiopettajat 13 (hankeavustuksella 3 opettajaa syksyllä 2022, valmistavassa opetuksessa 5 opettajaa)

Koulunkäynninohjaajat 13 (valmistavassa opetuksessa 6 ohjaajaa)

(osalla ohjaajista palkka laskutetaan oppilaiden kotikunnilta)

Muutokset palvelutuotantorakenteissa ja henkilöstöresursseissa

Valmistavan opetuksen myötä on lukuvuodelle 2022-2023 palkattu viisi (5) opettajaa ja kuusi (6) koulunkäynninohjaajaa, joista yksi on henkilökohtainen ohjaaja. Määräaikaisten ja henkilökohtaisten ohjaajien tarve vaihtelee vuosittain.

Hankkeiden (tasa-arvo, kielitietoisuus, korona) avulla on arvioitu palkattavan ensi lukuvuodelle 5 opettajaa.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Perusopetuksen oppilasmäärä	849	793	771
Mittarit			
Suoritetavoitteet: Peruskoulun päättäneistä jatko- paikan saaneet oppilaat	100 %	100 %	100 %
Asiakastyytyväisyyskysely		4,0	

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2023

1. Valmistavan opetuksen Someron malli

Somerolle perustettiin vastaanottokeskus keväällä 2022. Perusopetuksen aloitti tuolloin 46 ukrainalaista oppilasta. Aiemmin Somerolla ei ole ollut ryhmämuotoista valmistavaa opetus. Tavoitteena on luoda valmistavan opetuksen paikallinen malli. Mallin luomisessa tehdään kuntayhteistyötä (esim. Laitila).

Mittarit: valmistavan opetuksen Someron malli valmis

- Välitön nettokustannusvaikutus: 1 000 €

2. Kielin oppimisen edistämisen Someron malli

Ukrainalaisten oppilaiden taitojen vahvistaminen integroinnin jälkeen. Kielitietoisien toimintakulttuurin luominen.

Mittarit: kielen oppimisen edistämisen Someron malli valmis

- Välitön nettokustannusvaikutus: 0 € (hankeavustus myönnetty 20.6.2022 hankkeelle lukuvuodelle 2022-2024)

3. Yhteisöllisyydellä hyvinvointia

Oppilaiden ja koulujen hyvinvoinnin vuosikello otetaan käyttöön kaikissa kouluissa. Yhteisöllisyystyöpajat jokaisessa työyksikössä. Työhyvinvoinnin (sosiaalinen, henkinen, fyysinen ja psykologinen) tukemiseen luodaan nettisivusto ja otetaan se käyttöön.

Mittarit: hyvinvoinnin vuosikello käytössä kaikissa kouluissa, yhteisöllisyystyöpajat toteutettu kaikissa kouluissa, työhyvinvoinnin nettisivusto luotu ja otettu käyttöön kaikissa yksiköissä

- Välitön nettokustannusvaikutus: 0 € (hankeavustus myönnetty työpajoihin)

4. Koronapandemian vaikutusten minimointi oppilaiden oppimistavoitteiden saavuttamisessa

Mittarit: tuen tarpeeseen kohdennettujen oppituntien määrä

- Välitön nettokustannusvaikutus: 0 € (hankeavustusta haettu 15.9.2022)

Talous

Määrärahat ja tuloarviot

610 PERUSOPETUS	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	828 524	811 000	924 800	924 800
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-6 348 612	-6 960 750	-7 655 150	-7 484 150
Toimintakate (Netto)	-5 520 088	-6 149 750	-6 730 350	-6 559 350
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-35 382	-32 600	-13 400	-13 400
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-2 373 779	-2 377 600	0	-3 326 200

Olellaiset toiminnan muutokset suunnittelukaudella ja perustelut määrärahojen muutoksille.

Henkilöstön lisäykset ovat johtuneet pitkälti valmistavan opetuksen opetusryhmien myötä. Talousarvioon on varattu henkilöstömäärärahat viidelle (5) valmistavan opetuksen ryhmälle, joissa työskentelee 5 opettajaa ja 6 ohjaajaa, joista yksi on henkilökohtainen ohjaaja.

Vuosittainen henkilökohtaisten ohjaajien tarve vaihtelee ja erityisopetuksen tarve on kasvussa, mikä heijastuu myös talousarvioon (esimerkiksi Joensuun koulussa yksi pienryhmä lisää lukuvuodesta 2022-2023). Henkilöstökulujen lisäykset johtuvat lakisääteisten tehtävien hoitamisesta lain velvoitteiden mukaisesti.

Laajennetun oppivelvollisuuden myötä yläkouluun on kohdistettu lisäresurssointia oppilaiden ohjaamiseen.

Yllä esitetyt henkilöstökulujen lisäykset johtuvat lakisääteisten tehtävien hoitamisesta lain velvoitteiden mukaisesti.

Lukuvuotena 2022-2023 hankerahoituksella on palkattu resurssiopettaja Joensuun kouluun ja laaja-alainen erityisopettaja Kiiruun kouluun (tasa-arvohanke). Kaupungille on myönnetty hankerahoitus kielitietoisuushankkeeseen, jonka myötä palkataan yksi opettaja. Lisäksi on haettu koronaavustusta kahden opettajan palkkaamiseen. Lisäksi yksi luokanopettaja työskentelee Innovatiivisten oppimisympäristöjen edistäminen esi- ja perusopetuksessa –hankkeen parissa. Hankerahoitus on huomioitu toimintatuotoissa ja palkkakustannukset vastaavasti toimintamenoissa.

Koulukuljetusten kustannusten nousu on merkittävä (+90.000€). Tämä johtuu lisääntyneistä oppilaskuljetuksista (esim. Somero-Turku-Somero) sekä hintatason noususta.

10.3 Toisen asteen koulutus

Toimielin: Sivistyslautakunta			
Tehtäväalue: 620 Toisen asteen koulutus			
Kustannuspaikat tai vastualueet: 6211 Someron lukio			
Tilivelvolliset: Lukion rehtori (6211)			
Toiminta-ajatus			
Someron lukiossa annetaan laadukasta opetusta. Lukiota valmistuvat nuoret ovat itsenäisiä ja pärjäävät jatko-opinnoissaan.			
Haasteet ja epävarmuustekijät			
<p>Lukio-opetuksessa on tapahtunut paljon muutoksia viime vuosina. Elokuussa 2020 tuli voimaan uusi lukiolaki ja syksyllä 2021 sekä sen jälkeen lukion aloittavat opiskelevat uuden opetussuunnitelman (LOPS21) mukaan. Samaan aikaan astuivat voimaan oppivelvollisuuden laajeneminen ja toisen asteen maksuttomuus. Keväällä 2022 ylioppilaskirjoituksiin tuli muutoksia. Muutokset koskevat keväällä 2022 kirjoitukset aloittaneita kokelaita. Keväällä 2020 alkanut koronapandemia on pakottanut siirtymään välillä etäopetukseen. Nämä jatkuvat muutokset tuovat mukanaan huolen opettajien jaksamisesta.</p> <p>Lukion ensimmäisen ja toisen vuoden opiskelijat opiskelevat uuden opetussuunnitelman mukaan. Lähes kaikki heistä kuuluvat maksuttomuuden piiriin. Kahden eri opetussuunnitelman mukaan toimiminen aiheuttaa haasteita esim. poikkeavasti opiskelevien opiskelijoiden opintojen suunnitteluun.</p> <p>Vaikka olemme onnistuneet hyvin etäopetuksessa, se ei korvaa lähiopetusta. Etäopetusjaksot aiheuttavat haasteita opiskelijoiden osaamisen tavanomaiselle kehittymiselle poikkeusolojen aikana, ja osaamistavoitteiden saavuttaminen etä- ja itseopiskeluna on jäänyt osalla opiskelijoista puutteelliseksi. Opiskelijat tarvitsevat edelleen tavallista enemmän tukea ja ohjausta opintoihinsa ja opintojen suunnitteluun. Lisäksi etäopetus on heikentänyt opiskelijoiden hyvinvointia.</p> <p>Haasteena lukiossa on myös valtion rahoituksen pieneneminen, lisääntyvä tukea tarvitsevien opiskelijoiden määrän kasvu, joka lisää erityisopetuksen ja erityisjärjestelyiden tarvetta, ja yökokeen merkityksen kasvu pääsykokeita korvaavina kokeina.</p> <p>Ennusteiden mukainen opiskelijamäärien väheneminen on uhka lukion tämän hetkisen monipuolisen kurssitarjonnan toteutumiselle.</p> <p>Lukio-opiskelijoiden hakeutuminen Someron lähikuntien ulkopuolelta Someron lukioon edellyttää asuntotarjontaa lukiolaisille, jota tällä hetkellä ei ole tarjolla.</p>			
Henkilöresurssit / vakanssit	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Vakituiset:			
Rehtori	1		
Lehtorit	7		

Tuntiopettajat	1		
Määräaikaiset: Määräaikaiset tuntiopettajat (hanke)	1		
Muutokset palvelurakenteissa ja henkilöstöresursseissa			
Hankkeella on palkattu tuntiopettaja (kts. yllä). Hankerahoitusta haetaan syyskuussa 2022 uudelle toimintakaudelle.			
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Toiminnan laajuus / lukion oppilasmäärä	133	135	135
Mittarit			
Toiminnan laajuus/ Lukiolaisten määrä (kts. edellä) Henkilöstö	10	10	10
Suoritetavoitteet/ Ylioppilaiden määrä/ hylätyt Lukion keskeyttäneet	53*/13	50	50

*Tästä luvusta puuttuvat syksyllä ylioppilaaksi pääsevät, joita on 1-4.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2023

Tavoitteet

1. Lukion markkinointi

Mainostaminen lähikuntiin ei aiheuta suuria kustannuksia. Lukion markkinointi on pitkäprosessi ja vaatii pitkäjänteistä työtä.

Mittarit: Markkinointitapahtumat ja –kanavat, lukiossa aloittavien määrä. Valtuustoaloitteen (14.11.2022) mukainen selvitys luonnonvara-alaan ja yrittäjyyteen painottuvan opetuksen käynnistämisestä Someron lukiossa.

2. Uuden opetussuunnitelman sujuva käyttöönotto

Mittarit: Lukion syksyllä 2021 ja sen jälkeen aloittaneet opiskelijat saavat uuden opetussuunnitelman mukaista opetusta.

- Välitön nettokustannusvaikutus: 1 000 € (opettajien koulutuskustannukset)

3. Koronapandemian aiheuttaman hyvinvointi- ja oppimisvajeen paikkaaminen ja parannetaan tätä kautta lukio-opiskelijoiden edellytyksiä jatkaa opintojaan lukion opetussuunnitelman perusteiden mukaisessa opetuksessa poikkeavissa oloissa ja niiden jälkeen.

Mittarit: Lisätyn oppimisen tuen ja ohjaamisen myötä opiskelijat jatkavat opintojaan. o Välitön nettokustannusvaikutus: Tähän on tähän mennessä saatu rahoitusta OPH:ta (Valtion erityisavustus lukiokoulutukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi) noin 40 000 euroa, josta ensi vuodelle jää käytettäväksi noin 10 000 euroa. Lisärahoitusta uuden hankkeen kautta tullaan hakemaan ensi ja seuraavaksi vuodeksi.

- Välitön nettokustannusvaikutus: Tähän on tähän mennessä saatu rahoitusta OPH:ta (Valtion erityisavustus lukiokoulutukseen koronaviruksen aiheuttamien poikkeusolojen vaikutusten tasoittamiseksi) noin 40 000 euroa, josta ensi vuodelle jää käytettäväksi noin 10 000 euroa. Lisärahoitusta uuden hankkeen kautta tullaan hakemaan ensi ja seuraavaksi vuodeksi.

4. Lukiolaisten koulukyyditysten mahdollisuuksien selvittäminen

Mittarit: Vaihtoehtojen kartoitus ja kustannusarvio tehty

Talous

Määrärahat ja tuloarviot

620 TOISEN ASTEEN KOULUTUS	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	32 870	25 100	36 000	36 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-956 640	-970 700	-1 063 300	-1 037 000
Toimintakate (Netto)	-923 770	-945 600	-1 027 300	-1 001 000
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-8 644	-7 300	-19 400	-19 400
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-587 637	-560 700	0	-691 100

10.4 Vapaa sivistystyö

<p>Toimielin: Sivistyslautakunta</p> <p>Tehtäväalue: 630 Vapaa sivistystyö</p> <p>Kustannuspaikat tai vastualueet:</p> <p>6311 Somero-opisto 6321 Musiikkiopisto</p> <p>Tilivelvolliset: Sivistysjohtaja (6311 – 6321)</p>			
<p>Toiminta-ajatus</p> <p>Somero-opistossa järjestetään mahdollisuuksia itsensä kehittämiseen, oppimiseen, harrastamiseen ja oman hyvinvoinnin edistämiseen tarkoituksenmukaisissa, nykyaikaisissa oppimisympäristöissä. Toiminta tukee aktiivista kuntalaisuutta.</p>			
<p>Haasteet ja epävarmuustekijät</p> <ul style="list-style-type: none"> - ikärakenteen muutos (väestön vanheneminen) - pedagogisesti pätevien tuntiopettajien rekrytointiongelmat - tuntiopettajien pätkätyöt ja työyhteisöön sitoutumisvaikeudet - vakinaisen henkilökunnan vähäisyys – toiminnan haavoittuvuus - kudonnan opetustilat - vastaanottokeskus/maahanmuuttajat 			
<p>Toiminnan painopistealueet ja kehittämistarpeet</p> <ul style="list-style-type: none"> - asukaslähtöisyys koulutuksen suunnittelussa - yhteistyö paikallisten, alueellisten ja seudullisten toimijoiden kanssa - toimintaympäristön muutosten ja kestäväen kehityksen huomioiminen - arviointiprosessit ja arviointitiedon hyödyntäminen - tuntiopettajien yhteisöllisyyden ja verkostoitumisen lisääminen, - digituki ja -koulutus - digitaalisuuden hyödyntäminen, - viestintä ja markkinointi - kädentaitojen opetus ja kudonnan opetustilat - kieltenopetus - musiikinopetus - verkko- ja etäopetus - poikkiallinen yhteistyö - osaamisperustaisuuden ja osaamismerkkien hyödyntäminen 			
Henkilöresurssit / vakanssit	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Vakituiset:			
Rehtori / koulutuskoordinaattori	1	1	1
Suunnittelijaopettaja	1	1	1
Asiakaspalvelusihiteeri	0,5	0,5	0,5
Määräaikaiset:			
Tuntiopettajat	n. 55	n. 55	n. 55

Muutokset palvelurakenteissa ja henkilöstöresursseissa

Koulutuskoordinaattori siirtyy hoitamaan yhteisöllisyyskoordinaattorin tehtäviä vuonna 2023. Lakkautetaan koulutuskoordinaattorin virka ja perustetaan kansalaisopiston rehtorin virka vuoden 2023 aikana. Rehtorin tehtäviin sisällytetään koulutuskoordinaattorin nykyiset tehtävät. Varaudutaan, että koulutuskoordinaattorin tehtäviä hoidetaan 9 kuukautta ja uusi rehtori aloitaisi tehtävässään kesäkuussa.

Palkataan vuodeksi 2023 määräaikainen musiikin kehittäjä-/tuntiopettaja. Vuonna 2024 perustetaan ja täytetään toinen suunnittelijaopettajan tai päätoimisen musiikinopettajan vakanssi.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Opetustuntimäärä	5000	5000	5000
Taiteen perusopetuksen tuntimäärä (sisältyy kokonaismäärään)	500	500	500
Opiskelijamäärä (netto)	1400	1250	1300
Taiteen perusopetuksen opiskelijamäärä (netto)	90	95	90
Mittarit			
Eläkeläisten osuus opiskelijoista (%)	32	32	32
Työttömien osuus opiskelijoista (%)	6	6	6
Alle 15-vuotiaiden osuus opiskelijoista (%)	22	22	22

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2023

1. Musiikin opetuksen kehittäminen

- Kuorotoiminnan periaatteiden määrittely
- Musiikin yksilöopetuksen kehittäminen osaamisperusteiseksi

Mittarit: Kuorotoiminnan periaatteiden määrittely tehty, pianonsoiton opetuksen sisällöt määriteltä osaamisperusteisesti

- Välitön nettokustannusvaikutus: 3 500 €

2. Yhteisöllisyyden edistäminen

Tuntiopettajien keskinäisen yhteisöllisyyden lisääminen osallistamalla heitä Someron kaupungin henkilökunnan yhteisöllisyshankkeeseen.

Mittarit: Vähintään kuusi hankkeeseen osallistunutta tuntiopettajaa

- Välitön nettokustannusvaikutus: 0 € (hankerahoitus)

3. Kotouttamistoiminnan kehittäminen

Vastaanottokeskuksen asiakkaiden tavoittaminen Somero-opiston palveluiden piiriin. Asiakkaille ja maahanmuuttajille suunnattujen kurssien kehittäminen osaamisperusteisesti.

Mittarit: Suomen kielen kurssien sisällöt määritelty osaamisperusteisesti

- Välitön nettokustannusvaikutus: 1 000 €

Talous

Määrärahat ja tuloarviot

630 VAPAA SIVISTYSTYÖ	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	85 814	109 600	110 500	110 500
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-350 797	-438 400	-506 600	-488 400
Toimintakate (Netto)	-264 983	-328 800	-396 100	-377 900
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	1 310	0	0	0
Toimintamenot	-238 795	-176 200	0	-231 400

Olennaiset toiminnan muutokset suunnittelukaudella ja perustelut määrärahojen muutoksille.

Somero-opiston rehtorin tehtävät ovat sisältyneet sivistysjohtajan toimenkuvaan 1990-luvulta saakka, ollen laskennallisesti 20 % työajasta. Varhaiskasvatuksen siirryttyä sivistystoimen vastuualueelle, tehtäväalueiden lisääntyä (liikuntapalvelut, nuorten starttipaja) ja hanketyön lisääntyä toimialalla merkittävästi, on sivistysjohtajan tehtävänkuvasta muodostunut niin laaja, ettei nykyisillä resursseilla pystytä hoitamaan kaikkia tehtäviä riittävän hyvin.

Kun koulutuskoordinaattori siirtyy muihin tehtäviin (hyte-/osallisuuskoordinaattori) voidaan koulutuskoordinaattorin virka lakkauttaa ja perustaa tilalle kansalaisopiston rehtorin virka, jolloin rehtorin tehtävät poistuvat sivistysjohtajan tehtäväkentästä.

Somerolle perustetun vastaanottokeskuksen myötä maahanmuuttajapalvelut ovat nousseet aiempaa merkittävimmiksi, ja hyvinvointialueudistuksen myötä alan asiantuntemusta siirtyy pois Someron kaupunkiorganisaatiosta. Kansalaisopiston rehtorin tehtäviin voitaisiin sisällyttää myös maahanmuuttokoordinaattorin tehtävät.

Sivistyslautakunnan hyväksymässä Somero-opiston kehittämissuunnitelmassa vuosille 2021–2025 on määritelty kehittämistavoitteeksi laadukas opetus, johon pyritään mm. musiikin yksilöopetuksen tavoitteellisuuden lisäämisellä ja kuorotoiminnan periaatteiden määrittelyllä.

Laadukkaan opetuksen takaamiseksi ja musiikinopetuksen kehittämisen edellytyksenä on vakinaisen opettajan palkkaaminen. Suunnittelijaopettajan työnkuvaan voitaisiin yhdistää myös joidenkin muiden ainealueiden suunnitteluvastuuta.

Vuonna 2023 palkataan musiikin kehittäjä-/tuntiopettaja, joka ottaa vastuulleen pianonsoiton yksilö-opetuksen, lasten muskariopetuksen ja kuoroja. Lisäksi hänelle varataan työaikaa kehittämiseen n. 200 tuntia vuodessa. Vuonna 2024 perustetaan suunnittelijaopettajan tai päätoimisen musiikinopettajan toimi.

Somero-opistossa järjestetään vuosittain musiikin opetusta kaikkiaan yli tuhat tuntia, ja se on kuvataiteiden jälkeen suurin aineryhmä. Suunnittelijaopettajan opetusvelvollisuus on 580 tuntia vuodessa, joten uuden opettajan vastuulle siirtyisi noin puolet musiikin opetustunneista. Opistossa on ollut 1980-1990-luvulla päätoimisen musiikkiopettajan virka, jota ei koskaan ole varsinaisesti lakkautettu.

10.5 Kirjastopalvelut

<p>Toimielin: Sivistyslautakunta</p> <p>Tehtäväalue: 640 Kirjastopalvelut</p> <p>Kustannuspaikat tai vastualueet: 6411 Kirjasto</p> <p>Tilivelvolliset: Kirjastonjohtaja (6411)</p>
<p>Toiminta-ajatus</p> <p>Yleisen kirjaston tehtävänä on:</p> <ol style="list-style-type: none">1) tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin;2) ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa kokoelmaa;3) edistää lukemista ja kirjallisuutta;4) tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon;5) tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan;6) edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. (Laki yleisistä kirjastoista 29.12.2016/1492, 6 §). <p>Kirjastopalvelut edistävät ihmisten hyvinvointia ja ennaltaehkäisevät syrjäytymistä, tukevat kaupungin HYTE-työtä sekä välillisesti vaikuttavat oppilaiden koulumenestykseen. Somerolla kirjasto toimii aktiivisesti osana Kiiruun kampusaluetta. Kiiruun koulun lisäksi kirjasto panostaa yhteistyöhön muiden koulujen, varhaiskasvatuksen sekä paikallisten yhdistysten kanssa. Somerolaisten lisäksi myös muiden lähikuntien asukkaat sekä Someron kesäasukkaat tuntevat Someron kirjaston laadukkaat palvelut.</p>
<p>Haasteet ja epävarmuustekijät</p> <p>Valtion- ja kuntatalouden muutokset (rahoitus ja tehtävät); toimintaympäristön digitalisoituminen; työn, opiskelun ja vapaa-ajan käyttömuotojen muutosten ja informaatioteknologian kehityksen vaikutukset kirjaston käyttöön; uusien asiakkaiden (erityisesti lasten ja nuorten) sitout-</p>

taminen kirjaston käyttäjiksi, koronapandemian vaikutusten korjaaminen ja toiminnan palauttaminen epidemiaa edeltävälle tasolle. Uuden omatoimikirjaston ottaminen muden kirjastopalveluiden lisäksi ja omatoimimahdollisuuden markkinoiminen asiakkaille.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämistarpeet

Painopisteet: Laadukkaat kokoelmat ja palvelut; asiantunteva henkilöstö; henkilöstön digiosaaminen; yhteistyöverkostot; lasten ja nuorten lukemisen edistäminen uuden koulujen ja kirjaston välisen yhteistyösopimuksen mukaisesti.

Kehittämistarpeet: Uuden omatoimikirjaston tunnetuksi tekeminen ja sen markkinoiminen asiakkaille nimenomaan lisäpalveluna (muita palveluja ei karsita).

Palveluiden joustavuus: nykyisten palveluaukioloaikojen lisäksi tulevat omatoimiajat, mikä lisää henkilökunnan työmäärää. Palvelutarpeet täyttävä ja muunneltava kirjastotila. Kirjastoon perustettava lainattava esinekokoelma (mm. urheiluvälineet) kaupungin HYTE-strategiaa tukemaan.

Henkilöresurssit / vakanssit	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Resurssit / vakanssit			
Kirjastonjohtaja 1	1	1	1
Kirjastonhoitaja 2	2	2	2
Kirjastovirkailija 4	4	4	4
Kirjastoautokuljettajavirkailija 1	1	1	1

Muutokset palvelurakenteissa ja henkilöstöresursseissa

Avattava omatoimikirjasto kasvattaa henkilökunnan työtä, sillä palveluajat pysyvät entisinä ja sen lisäksi kirjasto on auki omatoimikäyttäjille aamulla aikaisin, myöhään illalla ja sunnuntaisin. Näin muun muassa järjestelytyö, lainattavan aineiston määrä sekä valvontaan ja tunnistamiseen liittyvät työt lisääntyvät. Henkilöstöresurssit sen sijaan pysyvät samoina.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Lainaukset (1000 kpl)	135	135	135
Fyysiset käynnit (1000 kpl)	130	130	130
Verkkokäynnit (1000 kpl)	40	40	40
Käyttäjäkoulutukset, näyttelyt, tapahtumat (yht. kpl)	200	200	200

Mittarit	TA 2023	2024	2025
Hankinnat/asukasluku/1000	500	500	500
Lainaus/asukas	16	16	16
Käynnit/asukas	14	14	14
Taloudellisuus (=henkilöstökulut+aineistokulut) / (käynnit+lainaus)	1,8	1,95	1,95

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2023

1. Palveluiden joustavuuden kehittäminen

Uusi omatoimikirjasto otetaan laajamittaiseen käyttöön (ma-su 7 - 21 mahdollisuuksien mukaan). Omatoimimahdollisuuden markkinoiminen ja automatiikan opettaminen asiakkaille. Rinnalla säilytetään myös entiset palvelut ja omatoimimahdollisuus on uusi lisäpalvelu.

Mittari: Käyttöön otettu automatiikka; asiakaspalaute sekä käyttäjä- ja lainamäärien kasvu.

2. Koulujen ja kirjaston välinen yhteistyösopimus

Someron kaupunginkirjasto solmii Someron koulujen kanssa yhteistyösopimuksen, joka takaa tietyille luokka-asteille sovitun kirjastonkäytön ja tiedonhankinnan opetuksen sekä kirjavinkkauksen. Näin oppilaille toteutuvat yhtäläiset koulusta ja opettajasta riippumattomat mahdollisuudet tiedonhaun oppimiseen ja kirjallisuuteen perehtymiseen.

Mittari: Monipuolisen lukutaidon kehittyminen somerolaisille lapsille ja nuorille sekä opiskeluissa menestyminen ja syrjäytymisen ennaltaehkäisy. Tiedonhakutaitojen lisääntyminen ja eri ilmiöiden laajempi ja totuudenmukaisempi ymmärtäminen. Kirjastovirkailija

3. Kirjaston hyvinvointivaikutusten näkyväksi tekeminen

Kirjasto tukee Someron kaupungin HYTE-työtä mahdollistamalla aktiivisen kansalaisuuden. Someron kaupunginkirjasto edesauttaa yksilön perusoikeuksien ja yhdenvertaisuuden toteutumista. Kirjasto tarjoaa eri-ikäisille somerolaisille tietoa ja ymmärrystä muuttuvan maailman hahmottamiseen. Välillisesti vaikutukset näkyvät koulumenestyksenä ja jatko-opintoihin sijoittumisena.

Uutena palvelumuotona otetaan käyttöön esineiden (mm. urheiluvälineiden) lainaus. Tämä edesauttaa uusien liikuntalajien kokeilemistä ja ylläpitää somerolaisten aktiivisuutta.

Mittari: Lainalukujen ja kävijämäärien lisääntyminen. Välillisesti vaikutukset näkyvät somerolaisten koulumenestyksenä ja jatko-opintoihin sijoittumisena sekä syrjäytymisen vähenemisenä ja elämänhallinnan lisääntymisenä.

4. Laadukas kirjastotoiminta

Someron kirjaston keskeiset tunnusluvut ovat olleet pitkään valtakunnallista keskitasoa paremmat. Someron kirjasto tarjoaa laadukasta palvelua ja on ollut kuntalaisten ahkerasti käyttämä palvelu. Koronapandemia on kuitenkin vaikuttanut keväästä 2020 lähtien kirjaston toimintaan mm. tapahtumakieltojen ja rajoitettujen palveluiden muodossa. Tavoitteena on kirjastonkäytön palauttaminen vähintään koronapandemiaa edeltävälle tasolle sekä uuden palvelumuodon eli omatoimikäytön menestyksellä markkinointi asiakkaille.

Mittari: Kirjastonkäytön kehitys ja valtakunnalliset vertailuluvut.

Talous

Määrärahat ja tuloarviot

640 KIRJASTOPALVELUT	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KHEHD 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	11 651	12 500	2 600	2 600
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-474 237	-488 450	-519 650	-509 650
Toimintakate (Netto)	-462 586	-475 950	-517 050	-507 050
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-220 828	-221 700	0	-330 400

640 KIRJASTOPALVELUT	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	11 651	12 500	2 600	2 600
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-474 237	-488 450	-519 650	-509 650
Toimintakate (Netto)	-462 586	-475 950	-517 050	-507 050
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-220 828	-221 700	0	-330 400

Olennaiset toiminnan muutokset suunnittelukaudella ja perustelut määrärahojen muutoksille.

Toimintatuottoja on laskettu talousarvioon 2023. Kirjastossa ei ole tiedossa tulevalle vuodelle hanke-kerahoitusta. Samoin palvelumaksutuottoja on laskettu (lähinnä kopiointi- ja myöhästymismaksuja).

Henkilöstökuluihin oli varattu vuodelle 2022 261 900 €. Palkkakustannukset ovat reilut 30 000 € pienemmät kuin talousarviossa 2022, sillä opintovapaalla olevan kirjastonhoitajalle ei makseta palkkaa.

Kirjastoauton vakuutuskulut ovat nousseet auton ikääntyessä ja ovat nyt 1 000 euroa suuremmat kuin oli aikaisempaan talousarvioon laitettu (nyt 2 700 € vuodessa). Samoin polttoaineiden hinnat ovat nousseet ja kirjastoauton polttoainekulut nousevat noin 2 000 € vuodessa. Samoin kirjastoauton huoltoihin ja korjauksiin oli aiemmin varattu 3 500 euroa vuodessa, mutta todelliset huoltokustannukset ovat olleet vuonna 2021 14 000 € ja vuodeksi 2023 ehdotettu 10 000 €. Vuonna 2024 olemme alustavasti suunnitelleet käynnistää suunnittelua taloudellisemman, pienen pakettiauton hankkimiseksi kirjastoautoksi. Tämä voisi toimia myös osittain kaupungin hyte-autona.

Aineistomääräraha nousee vuodelle 2023 5 000 eurolla, sillä lautakunta ehdotti kirjastolle lainattavien esineiden hankintaa.

Toiminnan muutoksina tulee omatoimikirjasto, joka tulee olemaan auki joka viikonpäivä, pääsääntöisesti kello 7 - 21. Tämä aiheuttaa käyttökustannuksia (mm. valvontakamerat, kirjautumisyksikkö, automaatit) noin 4 000 € vuodessa.

10.6 Vapaa-aikapalvelut

Määrärahat ja tuloarviot

650 VAPAA-AIKAPALVELUT	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	304 544	496 000	468 000	468 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-783 403	-954 550	-1 258 400	-1 071 400
Toimintakate (Netto)	-478 860	-458 550	-790 400	-603 400
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-12 600	-12 600	-13 400	-13 400
Sisäiset				
	92	0	0	0
Toimintatulot	-1 069 259	-1 233 300	0	-1 781 800
Toimintamenot	-1 069 168	-1 233 300	0	-1 781 800

Sivistyslautakunnan vapaa-aikapalvelujen tehtäväalueen määrärahoja ja tuloarvioita seurataan kolmella eri vastuualueetasolla. Vastuualueet ovat seuraavat:

- 6600 Liikuntapalvelut
- 6700 Nuorisotoimi
- 6800 Kulttuuritoimi

10.6.1 Liikuntapalvelut

<p>Toimielin: Sivistyslautakunta</p> <p>Vastuualue: 6600 Liikuntapalvelut</p> <p>Kustannuspaikat tai vastualueet: 6612 Asiakaspalvelu ja kahvio 6613 Uimahalli 6614 Muut liikuntapalvelut</p> <p>Tilivelvolliset: Vapaa-aikapäällikkö (6612 – 6614)</p>			
<p>Toiminta-ajatus</p> <p>Liikuntapalvelut vastaavat kunnan liikuntatoiminnasta luomalla somerolaisille liikuntaedellytyksiä, tukemalla seura- ja kansalaistoimintaa, kehittämällä terveyttä edistävää liikuntaa, järjestämällä vähän liikkuville ja erityisryhmille liikuntaryhmiä sekä ylläpitää ja kehittää liikuntapaikkoja yhteistyössä teknisten palveluiden kanssa.</p>			
<p>Haasteet ja epävarmuustekijät</p> <p>Sote-muutoksen myötä lisääntyvät työtehtävät sairauksia ennaltaehkäisevän ja yleisen hyvinvoinnin osalta (elintapaneuvonta, liikuntaneuvonta). Ukrainan pakolaisten kotouttaminen liikunnan avulla. Yleisten kustannuksien nousu liikuntapaikkojen käytettävyyden suhteen.</p>			
<p>Toiminnan painopistealueet ja kehittämistarpeet</p> <p>Liikunnanohjaajien työnkuvien uudistaminen lisääntyneen elintapa- ja liikuntaneuvonnan, koulutuskokonaisuuksien (vertaisohjaajat, ulkoiluystävät, Someron harrastamisen mallin uudet ohjaajat jne.) ja muihin hyvinvointiin liittyvien tehtävien myötä. Työikäisten liikkumattomien tavoittaminen ja aktivoiminen liikkumaan.</p>			
Henkilöresurssit / vakanssit	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Vakituiset:			
liikunnanohjaajat	2	2	2
uimaopettaja	1	1	1
uimavalvojat	2,5	2,5	2,5
asiakaspalveluvastaava	1	1	1
asiakaspalvelutyöntekijä	1	1	1
uimavalvoja/ asiakaspalvelutyöntekijä	0,6	0,6	0,6
Määräaikaiset:			
hanketyöntekijä (liikuntaneuvonta/harrastamisen suomen malli)	1	1	1
tuntityöntekijä uimavalvoja	0,2	0,2	0,2
<p>Muutokset palvelurakenteissa ja henkilöstöresursseissa</p> <p>Palvelurakenteeseen luodaan liikuntapalveluiden tiimivastaava. Tiimivastaavan tehtävänä on toimia liikuntatoiminnan (ohjaus, hankkeet) päivittäisten toimintaan liittyvien asioiden ratkaisijana ja yhteyshenkilönä vapaa-aikapäällikköön.</p>			

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Viikoittaiset ohjatut liikuntaryhmät	-	30	30
Muut liikuntatapahtumat ja leirit	-	10	10
Uimahallin aukiolopäivät	-	318	318
Mittarit			
Asiakasmäärät:			
Uimahalli	75 000	75 000	75 000
Kuntosali	20 000	15 000	15 000
Muu ohjattu liikunta	5 000	8 000	8 000
Elintapa- ja liikuntaneuvonta	-	200	200

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2023

1. Liikunnanohjaajien tiimin organisaatorakenteen uudistaminen

Liikunnanohjaajien tehtävät ovat muutoksessa. Lisääntyvä liikunta- ja elintapaneuvonta, koulutuskokonaisuudet ja muut hyvinvointiin liittyvät tehtävät vievät pääosan ohjaajien työajasta. Perusliikunnanohjausta (ohjatut liikuntaryhmät) pyritään jatkossakin toteuttamaan yhdessä seurojen ja yksityisten liikuntayritysten kanssa. Liikuntapalvelut keskittyvät vähän liikkuviin ja vesiliikuntaan, jota muut tahot eivät tarjoa. Liikunnanohjaajien aikataulutusten, yhteistyön sidosryhmien kanssa ja muun ohjaus-, neuvonta ja koulutustyöhön jouhevan sujuvuuden turvaamiseksi perustetaan liikunnan tiiminvetäjän tehtävä, joka liitetään yhden liikunnanohjaajan työnkuvaan.

Mittarit: valmiit tehtäväkuvat

- Välitön nettokustannus: 1 000 €

2. Ukrainalaisten kotouttaminen liikunnan avulla

Liikuntaryhmiin ja muihin Someron mallin harrastusryhmiin palkataan apuohjaajia, jotta harrastaminen olisi turvallista mm. ilman yhteistä kieltä.

Mittarit: liikuntaryhmien määrä mihin kohderyhmä osallistuu

- Välitön nettokustannus: 2 000 €

3. Työikäisten liikkumattomien aktivointi

Tehdään työikäisille suunnattuja erilaisia kampanjoita ja elintaparyhmiä. Mainostetaan liikuntaneuvontaa aktiivisesti esim. työpaikoilla.

Mittarit: Työikäisten osallistujien määrä liikunta- ja elintapaneuvonta.

- Välitön nettokustannus: Ei välittömiä kustannuksia

Talous

Määrärahat ja tuloarviot

6600 LIIKUNTAPALVELUT	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	240 804	404 000	350 000	350 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-560 386	-608 900	-812 900	-633 400
Toimintakate (Netto)	-319 582	-204 900	-462 900	-283 400
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	-800	-800
Sisäiset				
Toimintatulot	92	0	0	0
Toimintamenot	-861 259	-1 059 300	0	-1 512 000

Olellaiset toiminnan muutokset suunnittelukaudella ja perustelut määrärahojen muutoksille.

Perustetaan liikuntapalveluille tiiminvetäjän tehtävä. Tehtävä helpottaa liikunnanohjauksen perustyössä ja arjessa tehtäviä päätöksiä ja asioiden sujuvuutta. Tiiminvetäjät sekä liikunta-, että nuorisopalveluilta osallistuvat säännöllisesti palaveriin yhdessä vapaa-aikapäällikön kanssa.

10.6.2 Nuorisopalvelut

Toimielin: Sivistyslautakunta
Vastuualue: 6700 Nuorisopalvelut
Kustannuspaikat: 6711 Nuorisopalvelut 6712 Nuorisovaltuusto 6713 Etsivä nuorisotyö 6714 Nuorten starttipaja
Tilivelvolliset: vapaa-aikapäällikkö (6711 – 6714)
Toiminta-ajatus Nuorisopalvelut tarjoavat Someron nuorille (alle 29-vuotiaille) laadukkaita ja monipuolisia vapaa-ajan palveluita ja tiloja, sekä tukee nuorten kansalaistoimintaa (Nuorisolaki § 8). Syksystä 2021 Nuorisopalvelut on järjestänyt Someron harrastamisen mallin kerhoja ylä- ja alakouluikäisille (syksyllä 2022 3 kerhoa). Palvelut suunnitellaan pääosin yhdessä nuorten kanssa ja nuoria kuunnellen. Palveluita tuotetaan yhteistyössä muiden nuorille palveluita tuottavien viranomaisten ja muiden tahojen kanssa.

Nuorisovaltuusto ajaa paikallisten nuorten etuja ja tuo esiin nuorten näkemyksiä kaupungin päätöksenteossa.

Etsivän nuorisotyöntekijän tehtävänä on tavoittaa 15-29 –vuotiaat somerolaiset nuoret, jotka ovat ilman töitä tai opiskelupaikkaa, tai mahdollisesti muuten elämässään hankalassa vaiheessa. Tavoittamisen jälkeen nuoriin otetaan kontakti ja nuoren kanssa aloitetaan työskentely. Työskentelyn tavoitteen määrittelee nuori itse, tavallisimmin tavoitteet voidaan jakaa kolmeen osaan: nuoren sosiaaliseen vahvistumiseen, osallisuuden vahvistumiseen ja nuoren siirtymien sujuvoittamiseen.

Sosiaaliseen vahvistumiseen kuuluu nuoren sosiaalisten taitojen vahvistaminen, itsetuntemuksen vahvistaminen ja arjenhallinnan parantuminen.

Osallisuuden vahvistumiseen sisältyy nuoren lähiyhteisöjen vahvistuminen, osallisuuden lisääminen nuoren omassa elämässään ja nuoren osallisuuden lisääminen vaikuttamisen prosesseihin.

Nuoren siirtymien sujuvoittamisella tarkoitetaan esimerkiksi asunnon saamista nuorelle, nuoren pääsyä tarpeellisiin palveluihin, nuoren siirtymistä koulutukseen tai nuoren siirtymistä avoimille työmarkkinoille.

Nuorten starttipaja on tarkoitettu alle 29-vuotiaille somerolaisille, jotka ovat koulutusta tai työtä vailla. Starttipajassa jokaiselle nuorelle luodaan henkilökohtaiset tavoitteet ja polku niiden saavuttamiseksi. Tavoitteita voivat olla esimerkiksi oman elämän- ja arjenhallinnan paraneminen, sosiaalinen vahvistuminen, koulutus- ja työmahdollisuuksien tunnistaminen sekä yhteiskunnan osana toimimisessa tarvittavien taitojen oppiminen. Sosiaalisen vahvistumisen mittarina käytetään SoVari-mittarilla kerättyä tietoa. Pajan toiminta koostuu pienryhmätoiminnasta, jossa työskennellään yhdessä ryhmänä tai yksilövalmennuksessa tarpeiden mukaan.

Starttipaja avaa tuettuja polkuja eteenpäin kohti opiskelua ja työelämää. Pajan tarjoamien palveluiden laadusta kerätään asiakkailta palautetta pajajaksojen lopussa. Asiakkaiden sosiaalisesta vahvistumisesta kerätään tietoa Sovari-mittarilla. Lisäksi pajan tarjoamien palveluiden vaikuttavuudesta kerätään tilastotietoa PAR-järjestelmän kautta. PAR-järjestelmässä mm. täytetään työmaapäiväkirjaa, seurataan nuoren edistymistä sekä yhteistyössä etsivän nuorisotyöntekijän kanssa kirjataan jatkosuunnitelmia.

Haasteet ja epävarmuustekijät

- Tulevan hyvinvointialueen aiheuttamat muutokset
- Nuorisotilat: paikka, viihtyvyys ja tavoitettavuus
- Ukrainalaisten nuorten kotouttaminen nuorisopalveluissa
- Asiakkaiden tavoitettavuus etsivässä nuorisotyössä
- Starttipajan asiakkaiden vaikeat tilanteet
- Koronan tuomat vaikutukset nuorten hyvinvointiin
- Lapsiperheiden vaikeutunut taloudellinen tilanne

Toiminnan painopistealueet ja kehittämistarpeet

Avoimen nuorisotilatyon monipuolistaminen, mm. bänditilan käyttö.

Koulu yhteistyön vahvistaminen, erityisnuorisotyöntekijän rooli kouluissa.

Nuorisovaltuuston aktivoiminen ja kouluttaminen. Myös lautakuntien kouluttaminen nuorten kuulemisesta. Nuorisovaltuuston puhe- ja läsnäolo-oikeus myös kaupunginvaltuustoon.

Nuorten mielenterveyden edistäminen (ennaltaehkäisevä työ) sekä erityistä tukea tarvitsevien nuorten palvelut. Palveluista tiedottaminen sekä toimivien yhteistyöverkostojen luominen ja ylläpitäminen.

Henkilöresurssit / vakanssit	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Vakituiset: Nuoriso-ohjaajat 1,5 Erityisnuorisotyöntekijä 1	1,5 1	1,5 1	1,5 1
Etsivä nuorisotyöntekijä 1	1	1	1
Starttipajaohjaaja 1	1	1	1
Määräaikainen: Starttipajaohjaaja 1	1	1	1
Muutokset palvelurakenteissa ja henkilöstöresursseissa			
<p>Toinen starttipajaohjaaja on toiminut työllisyyspalvelujen kautta palkkatuettuna syksystä 2020. Tuki loppuu syksyllä 2022, tällöin ohjaaja siirtyy nuorisopalveluiden alaisuuteen. Starttipaja toimii hankerahoituksella ja toisen ohjaajan palkkaan haetaan tukea seuraavassa hankehaussa. Palkkakustannukset on huomioitu nuorisopalveluiden talousarviossa 2023.</p> <p>Koulu yhteistyön kehittämiseen ja koronavaikutusten minimointiin haetaan hankeavustusta syyskuussa 2022 työntekijän palkkaamiseksi. Talousarvioon on varattu tuottoihin hanketulot ja menoihin palkkakustannukset.</p>			
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Ryhmätoiminta: säännöllisesti kokoontuvien koululaisryhmien ja vapaa-ajan ryhmien määrä	11	10	10
Tapahtumat, retket ja kurssit	11	10	10
Mittarit			
Nuorteniltojen kävijämäärät (hlö/nuorten ilta)	4 - 40	15 - 40	15 - 40
Etsivän nuorisotyön asiakasmäärä	50	45	45
Starttipajan asiakasmäärä	21	25	25

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2023

1. Koulu yhteistyön kehittämien

Koulu yhteistyön kehittämistä varten haetaan hankerahoitusta koulunuorisotyöntekijään (syyskuu 2022).

Mittari: yhteistyössä koulujen kanssa järjestetyt tapahtumat, asiakkaiden määrä

- Välitön kustannus: palkkakustannukset hankerahoituksella

2. Nuorisovaltuustotoiminnan kehittäminen ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen.

Johtosäännön ja vaaliohjeistuksen uudistaminen. ~~Puhe- ja läsnäolo-oikeus kaupunginvaltuustoen kokouksiin.~~

Mittari: Nuorisovaltuuston kokousten määrä. Nuorten omien aloitteiden määrä ja toteutus.

- Välitön kustannus: palkkakustannukset hankerahoituksella

3. Nuorisotilan kehittäminen - Bänditilan saaminen paremmin nuorten käyttöön ja tietoisuuteen.

Mittari: harrastajien määrä

- Välitön kustannus: 1 000 € (katetaan Marja-Liisan Mäkelän perintövaroista)

Talous

Määrärahat ja tuloarviot

6700 NUORISOPALVELUT	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	59 107	82 000	108 000	108 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-136 391	-222 450	-311 100	-304 100
Toimintakate (Netto)	-77 284	-140 450	-203 100	-196 100
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-136 391	-222 450	-311 100	-304 100
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-135 155	-109 200	0	-146 100

Olennaiset toiminnan muutokset suunnittelukaudella ja perustelut määrärahojen muutoksille.

Starttipajan toisen ohjaajan palkkaus toiminnan jatkuvuuden vuoksi. Starttipajan toinen ohjaaja on ollut palkattuna työllisyyspalveluiden palkkatuella vuodesta 2021 alkaen. Toiminnassa olevien asiakkaiden määrä ja moninaiset elämänhallintaan, mielenterveyteen ja muihin rajoitteisiin liittyvät ongelmat ja tästä johtuva jatkuva kuormitus työssä vaatii toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi jatkosakin kaksi ohjaajaa.

Kouluysteistyön kehittämiseen ja koronavaikutusten minimoimiseen haetaan hankeavustusta, minkä avulla voidaan palkata hanketyöntekijä.

10.6.3 Kulttuuripalvelut

<p>Toimielin: Sivistyslautakunta</p> <p>Vastuualue: 6800 Kulttuuripalvelut</p> <p>Kustannuspaikat tai vastualueet: 6811 Kulttuuripalvelut</p> <p>Tilivelvolliset: Sivistysjohtaja (6811)</p>			
<p>Toiminta-ajatus</p> <p>Someron kulttuuritoimen alaisen toiminnan järjestämisestä huolehtii Someron Kulttuuri ry. Someron Kulttuuri ry on yhdessä Someron kaupungin kanssa perustettu yhdistys, jonka tehtävänä on edistää kulttuuriharrastusta ja tuottaa kulttuuripalveluja toiminta-alueellaan yhteistyössä jäsenyhdistystensä sekä alueen muiden toimijoiden kanssa.</p>			
<p>Haasteet ja epävarmuustekijät</p> <ul style="list-style-type: none"> - Maailmantilanne ja koronan jatkuminen vaikuttavat ihmisten kulutuskäyttäytymiseen sekä tätä kautta kulttuuripalveluiden käyttämiseen. Haasteena on aktivoida ihmiset uudelleen tapahtumien pariin. - Kulttuurigallerian tavoittaminen edellyttää merkittävää panostusta markkinointiin. - Kaupungin rahoituksen jatkuminen ja tuki tulevaisuudessa. 			
<p>Toiminnan painopistealueet ja kehittämistarpeet</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kulttuurigallerian ja Kivimakasiinin kehittäminen. Kulttuurigallerian kehittämisessä markkinointi on keskeisessä roolissa. - Tasokas kulttuuritarjonta. - Erityisryhmien tavoittaminen. - Kulttuuripalvelut yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin edistäjänä. 			
<p>Henkilöresurssit / vakanssit</p> <p>- Määräaikainen toiminnanjohtaja, työsopimus päättyy 31.3.2023 - Hoitovapaalla oleva kulttuurituottaja</p>	<p>TA 2023</p>	<p>Taloussuunnitelma</p>	
		<p>2024</p>	<p>2025</p>
<p>Muutokset palvelurakenteissa ja henkilöstöresursseissa</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mahdollisesti toiminnanjohtajan tehtävän jatkuminen. - Kesätyöntekijät 			
<p>Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet</p> <p>Tapahtumamäärät</p>	<p>TA 2023</p>	<p>Taloussuunnitelma</p>	
		<p>2024</p>	<p>2025</p>
<p>Mittarit</p> <p>Kulttuurigallerian kävijämäärä Tapahtumien kävijämäärä</p>	<p>2 000 800</p>	<p>3 000 1 000</p>	<p>4 000 1 000</p>

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2023

4. Kulttuurigallerian ja Kivimakasiinin kehittäminen

Kulttuurigalleria aloitti toimintansa keväällä 2022. Kulttuurigallerian markkinointi on keskeistä kävijöiden tavoittamiseksi.

Mittarit: Kulttuurigallerian kävijämäärä

- Välitön nettokustannusvaikutus: 20 000 € (kaupungin avustus kulttuurigallerialle)

5. Tasokkaan kulttuuritarjonnan takaaminen somerolaisille

Tavoitteena on, että Somero tunnetaan tasokkaasta kulttuuritarjonnasta asukkailleen. Lasten ja nuorten kulttuuritoimintaa katetaan Marja-Liisa Mäkelän perintövaroista.

Mittarit: tapahtumien kävijämäärät

- Välitön nettokustannusvaikutus: 10 000 € (tapahtuma-avustus)

6. Yhteisöllisyyden edistäminen

Aktivoida ja tukea kulttuurin jäsenyhdistyksiä.

Mittarit: yhdistysten järjestämät tapahtumat

- Välitön nettokustannusvaikutus: 0 €

Talous

Määrärahat ja tuloarviot

6800 KULTTUURIPALVELUT	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	4 632	10 000	10 000	10 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-80 258	-112 800	-124 400	-124 200
Toimintakate (Netto)	-75 625	-102 800	-114 400	-114 200
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-12 600	-12 600	-12 600	-12 600
Tehtävän kokonaiskustannukset	-92 858	-125 400	-137 000	-136 800
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-72 562	-64 800	0	-123 700

10.7 Varhaiskasvatus

Toimielin: Sivistyslautakunta			
Tehtäväalue: 6900 Varhaiskasvatus			
Kustannuspaikat tai vastualueet: 6911 Päivähoitotoimisto 6921 Leivonpesä 6922 Leppäkerttu 6923 Sammalniitty 6924 Tuulihattu 6925 Tervapääsky 6951 Perhepäivähoito 6960 Avoin päiväkoti 6961 Kerhotoiminta			
Tilivelvolliset: Kasvatuspäällikkö (6911 – 6961)			
Toiminta-ajatus Lakisääteisten ja laadukkaiden varhaiskasvatuspalveluiden tarjoaminen asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti huomioiden myös avoimet varhaiskasvatuspalvelut.			
Haasteet ja epävarmuustekijät <ul style="list-style-type: none">- Ammattitaitoisen henkilöstön riittävyys (etenkin esi- ja varhaiskasvatuksen opettajat), saatavuus ja pysyvyys, huomioiden myös sijaisten saatavuus- Vaihtelevaan ja muuttuvaan varhaiskasvatustarpeeseen vastaaminen- Maahanmuuttajien vaikutukset palvelurakenteeseen- Palvelukentän rakenteen mahdolliset muutokset lähivuosina myös koskien tilaratkaisuja- Opetuksen ja kasvatuksen digitalisaation vahvistaminen osana varhaiskasvatusta ja henkilöstön tv-taitojen kehittyminen			
Toiminnan painopistealueet ja kehittämistarpeet <ul style="list-style-type: none">- Pedagogisen toiminnan ja oppimisympäristön kehittäminen- Henkilöstön työhyvinvointi- Digipedagogiikan ja teknologian tuomien mahdollisuuksien hyödyntäminen -> henkilöstön tv-taitojen vahvistaminen- Lasten ja huoltajien osallisuuden vahvistaminen ja toimintatapojen muokkaaminen vastamaan yhteiskunnallista tilannetta- Ennaltaehkäisevän toiminnan vahvistaminen ja palveluohjaus- Someron varhaiskasvatussuunnitelman kokonaisuuden päivittäminen- Lasten liikunnan kehittäminen edelleen ja yhteistyömuotojen jatkaminen kaupungin liikuntapalvelujen kanssa (liikuntapuisto, motorikka kerhot)- Puheeksi ottamisen mallin käytön seuranta			
Henkilöresurssit / vakanssit	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Resurssit / vakanssit			
Henkilöstö tehtäväalueittain			
- kasvatuspäällikkö	1	1 2	1 2

- päiväkodinjohtaja	2	1	1
- osastosihteeri	1	0,5	1
- toimistosihteeri	0,5	3	3
- varhaiskasvatuksen erityisopettaja	3	22	23
- varhaiskasvatuksen opettaja/sosionomi	21	33	30
- varhaiskasvatuksen lastenhoitaja ja kiertävät hoitajat	33	5	5
- varhaiskasvatuksen erityisohjaaja	5	1	0
- varhaiskasvatuksen resurssiohjaaja (hanke)	1	1	1
- henkilökohtainen avustaja (toisen kunnan resursoima)	2	14	14
- perhepäivähoitaja, joista - vakituisia (työssä)	14		
- määräaikaisia			
Määräaikaiset päiväkodissa (Lamminniemen ryhmä)		1	0
- varhaiskasvatuksen opettajista	1	2	0
- varhaiskasvatuksen lastenhoitajista	2		

Muutokset palvelurakenteissa ja henkilöstöresursseissa

Hallinnon töiden lisääntyttyä on määräaikainen toimistosihteeri 0,5 aloittanut tammikuussa 2022 ja työsuhde kestää 2023 loppuun. Tarve toimistosihteerille on pysyvä ja vuodesta 2024 tarve on kokopäiväinen johtuen lainvelvoittamasta varhaiskasvatuksen ohjelmistojen, kirjaimien ja tilastoinnin kasvusta.

Lamminniemen päivähoito yksikkö oli suunniteltu päättyväksi heinäkuussa 2022. Yksikön toiminta on suunniteltu jatkuvan edelleen heinäkuun 2024 loppuun asti lapsimäärän kasvusta johtuen.

Metsätien esiopetusyksikköön on tehty nopealla aikataululla laajennus kesällä 2022. Laajennus oli tarpeellinen kasvaneen lapsimäärän sijoittamiseksi. Metsätien yksikkö on toiminnassa elokuusta 2022 alkaen ja toiminta on suunniteltu jatkuvan vuoden 2024 toukokuun loppuun asti. Yksikkö toimii kokopäiväisenä varhaiskasvatus ryhmänä, jossa annetaan perusopetuslain mukaista esiopetusta sekä täydentävää varhaiskasvatusta.

Henkilöstön lisäys on jo toimintavuoden 2022 syksyn osalta Lamminniemessä 3 henkilön ja Metsätiellä 4,5 henkilön palkkakustannukset ja tiloista sekä välineistä aiheutuvat toimintamenuot. Nämä muutokset huomioidaan jo 2022 lisätalousarviossa sekä on sisällytetty vuoden 2023 talousarvioon.

Avoimen päiväkodin toiminta on käynnistynyt syksystä 2019 ja toiminta on löytänyt oman asiakaskunnan. Avoimessa päiväkodissa on toiminut kaksi kerhoryhmää syksystä 2021 alkaen lapsille, jotka eivät käytä varhaiskasvatuksen muita palveluita. Kerhotoiminnasta peritään pieni lukukausimaksu (40 €). Toiminta on suunnitelmallista, ohjattua ja monipuolista. Tämä antaa perheille mahdollisuuden yhteisöllisyyteen, verkostoitumiseen ja vertaistukeen. Toimintaa jatketaan edelleen toistaiseksi.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Päiväkotihoido	161	161	161
- lapsia	35737	35737	35737
- läsnäolopäiviä			
Perhepäivähoito	51	51	51
- lapsia	8922	8992	8992
- läsnäolopäiviä (sis. varahoidonpäivät)			
Esiopetus	73	67	67
- lapsia	13140	12133	12133
- läsnäolopäivät			
Kotihoidon tuen hakijat	72	70	70
- lapsia	106	103	103

Osittaista/joustavaa hoitorahaa hakeneet - lapsia	12 12	12 12	12 12
Kotihoidontuen kuntalisää hakeneet - lapsia	60 90	58 88	58 88
Yksityisenhoidontuen hakijat – lapsia	2 2	2 3	2 3
Mittarit			
Someron varhaiskasvatussuunnitelma on uudistettu ja päivitetty toimintavuoden aikana			
Avoimen päiväkodin kävijämäärä ja kerhoihin osallistuvien määrä			
Tvt-laitteiden ja käyttäjien määrän arvioiminen			
Selvitys perhepäivähoitajien kulukorvausten kohdentumisesta.			

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2023

1. Someron varhaiskasvatussuunnitelman päivitystyö

Varhaiskasvatus laki on muuttunut 1.8 koskien lapsen tukea ja varhaiskasvatussuunnitelmaa on päivitetty tältä osin ja hyväksytty sivistyslautakunnassa 22.6.2022 (§55). Muutoksen myötä on aiheellista tarkastella ja päivittää koko Someron varhaiskasvatussuunnitelma.

Mittarit: Someron varhaiskasvatussuunnitelma on uudistettu ja päivitetty toimintavuoden aikana

- Välitön nettokustannusvaikutus: Ei kustannuksia

2. Lapsi- ja perhepalveluiden mukainen varhaiskasvatustalouden kehittäminen ennaltaehkäisyä painottaen

Avoimessa päiväkodissa tuetaan vanhemmuutta ja lapsen osallisuutta sekä tuetaan lasten vertais-toimintaa. Avoimessa päiväkodissa järjestetään lasten kerhotoimintaa niille lapsille, jotka muuten eivät osallistu varhaiskasvatukseen.

Mittarit: Avoimen päiväkodin kävijämäärä ja kerhoihin osallistuvien määrä

- Välitön nettokustannusvaikutus: Ei kustannuksia

3. Kasvatus- ja opetusteknologian käytön ja taitojen lisääminen varhaiskasvatuksen pedagogiikkaan

Varhaiskasvatuksen TVT-toiminta mahdollistaa yhteisöllisyyttä ja edistää osallisuutta. Laitteistoa hyödynnetään leikin ja kokeilun kautta oppimiseen. Varhaiskasvatussuunnitelma velvoittaa ja antaa tuen henkilökunnalle tieto- ja viestintätekniikan toteuttamiseen.

Mittarit: TVT-laitteiden ja käyttäjien sekä toteutuneiden koulutuksen määrän arvioiminen

- Välitön nettokustannusvaikutus: 3 000 € (tvt-koulutus ja mentoritoiminta)

4. Perhepäivähoitajien kulukorvauksen noston vaikutus perhepäivähoitajan työhön

Perhepäivähoitajat raportoivat sovitusti kulukorvausten vaikutuksista.

Mittarit: Selvitys tehty / ei tehty

- Välitön nettokustannusvaikutus: 10 000 € kulukorvausten nostosta aiheutuvat menot

5. Somerolisän korottaminen 1.8.2023 alkaen

Mittarit: Toteutunut

Talous

Määrärahat ja tuloarviot

660 VARHAISKASVATUS	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	417 259	399 100	365 300	365 300
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-3 830 963	-4 567 500	-5 355 950	-5 273 150
Toimintakate (Netto)	-3 413 703	-4 168 400	-4 990 650	-4 907 850
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-3 307	-2 500	-5 000	-5 000
Sisäiset				
Toimintatulot	3 032	0	0	0
Toimintamenot	-962 714	-1 042 100	0	-1 569 000

Olennaiset toiminnan muutokset suunnittelukaudella ja perustelut määrärahojen muutoksille.

Someron kaupungin varhaiskasvatus sai toimintakaudelle valtion erityisavustusta varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2021-2022. Avustus kohdentui resurssiavustajan tehtävän palkkaukseen, johon varhaiskasvatus sai toimintakaudelle 2021-2022 20 000 €. Hanke sai jatkoa myös toimintakaudelle 2022-2023 (19 000€). Resurssiavustaja on löytänyt roolinsa päiväkotikentällä ja hän kiertää päiväkotiryhmiä suunnitellusti, jolloin tuki kohdentuu sinne missä on tarvetta. Kokemukset ovat olleet hyviä ja tukevat varhaiskasvatustilanteiden oikeanlaista toteutusta (ilmoitusvelvollisuus).

Tieto- ja viestintävälineistö on tärkeä osa varhaiskasvatuksen henkilöstön ja lasten työvälineitä. Digitaalisuutta hyödynnetään monipuolisesti yhtenä oppimisen ja yhteisöllisen työskentelyn ja tuottamisen välineenä. Digitaalisuus on mukana kaikessa toiminnassa ja se otetaan luontevaksi osaksi kasvatus- ja oppimisympäristöä ja sitä yhdistetään kaikkiin oppimisen alueisiin. Esiopetussuunnitelmaan ja varhaiskasvatussuunnitelmaan on kirjattu varhaiskasvatuksen yhtenä oppimisen alueena monilukutaito sekä tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen, jotka omalta osaltaan lisäävät lasten kasvatuksellista ja koulutuksellista tasa-arvoa. Lasten tv-taitojen moninaistaminen käyttämällä erilaisia interaktiivisia opetusvälineitä tehostaa lasten opetus- ja ryhmätyöskentelytilanteita ja laitteiden avulla voidaan kehittää lasten intensiivistä ryhmätyöskentelyä ja yhteistoiminnallista oppimista.

Kunnan rooli on mahdollistaa jokaiselle varhaiskasvatyksikölle tasavertaiset mahdollisuudet digitaalisten taitojen harjoittamiseen.

Varhaiskasvatuksen henkilökunnan tehtävänä on tarkastella ja arvioida lasten kehitystä ja oppimista ja se pitää sisällään niin lasten henkilökohtaisia oppimissuunnitelmia kuin dokumentointia. Opettajien omat tietokoneet ovat helpottaneet työn dokumentointia ja tehostaneet mm. opettajien suunnitteluajan käyttöä.

Varhaiskasvatukseen tuli muutos 1.8.2021, jonka jälkeen varhaiskasvatuksen henkilöstöllä on ollut (ilmoitusvelvollisuus) velvollisuus ilmoittaa epäkohdista ja niiden uhista. Henkilöstöllä on ilmoitusvelvollisuus tilanteissa, joissa lapsen kasvu/kehitys/turvallisuus vaarantuu. Epäkohdaksi laissa katsotaan esimerkiksi lapsen epäasiallinen tai sopimaton kohtelu tai tilanteet, joissa varhaiskasvatuksen tilat eivät ole terveelliset, turvalliset tai muuten vastaa lapsen yksilöllisiin tarpeisiin tai joissa varhaiskasvatuksen henkilöstön määrästä ja mitoituksesta poiketaan lainvastaisesti. Aluehallintovirasto valvoo toimintaa.

Sijaisresurssin saatavuus on iso haaste. Varhaiskasvatuksella on käytössä vakinaista 3 kiertävää lastenhoitajaa, joiden työpanos ei riitä äkkinäisiin virkavapaisiin, poissaoloihin eikä opettajien suunnitteluajankorjauksiin lapsiryhmissä. Tästä syystä varhaiskasvatukseen lisätään kolme kiertävää varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa huomioiden tämä talousarviossa. Tämä ratkaisu ei yksistään ratkaise sijaisresurssia tai sen saatavuutta, vaan tämän lisäksi tarvitaan riittävästi sijaismäärärahaa.

Varhaiskasvatuksen toimiston osastosihteerille ja toimistosihteerille (0,5) kuuluvat työtehtävät ovat olennaisesti lisääntyneet viime vuosina erilaisten valtion suunnalta tulevien tilastointien, raportointien, kirjausten ja ohjelmien (mm. Varda) myötä. Varhaiskasvatuksen toimistoon sijoitetulla 50% (50% sivistystoimistossa) työntekijällä on pyritty turvaamaan sekä palveluiden saatavuus, lomakauskojen järjestyksen toteuttaminen, että kohtuullinen työmäärä. Työmäärä varhaiskasvatuksen toimistossa on tällä hetkellä 1,5 työntekijällä. Yhteinen työntekijä sivistystoimiston kanssa mahdollistaa myös synergiaedun varhaiskasvatuksen ja sivistystoimiston välille, jotka tietyiltä osin liittyvät toisiinsa (mm. Koski, koulukuljetukset). Osasto- ja toimistosihteerin työmäärä varhaiskasvatuksessa tulee lisääntymään vuodesta 2023 uusien kirjaamis- ja ohjelmistovelvoitteiden myötä. Tästä syystä on välttämätöntä, että määräaikaisen toimistosihteerin tehtävä muutetaan toistaiseksi voimassa olevaksi.

11 TEKNINEN LAUTAKUNTA

11.1 Tekninen hallinto

Toimielin: Tekninen lautakunta			
Tehtäväalue: 800 Tekninen hallinto			
Kustannuspaikat tai vastualueet: 8011 Tekninen hallinto			
Tilivelvolliset: tekninen johtaja (8011)			
Toiminta-ajatus			
Tekniseen hallintoon kuuluu tietohallinto, toimihenkilöiden palkkoja ja erilaisia asiantuntijapalveluja. Teknisen hallinnon tehtävänä on hallinnollisten palvelujen tuottaminen teknisen toimen palvelujen ja asiakaspalvelun toiminnan varmistamiseksi.			
Haasteet ja epävarmuustekijät			
Teknisen hallinnon haasteena on mittavat henkilöstövaihdokset ja uusien henkilöiden rekrytointi ja perehdyttäminen työtehtäviinsä.			
Henkilöresurssit / vakanssit	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
KP 8011			
Tekninen johtaja	1	1	1
Tilakeskuksen päällikkö	1	1	1
Maanrakennustöiden työnjohtaja	1	1	1
Maanrakennusmestari	1	1	1
Projekti-insinööri	1	1	1
Toimistosihiteeri	1	1	1
Vastaava mestari	1	1	1
Muutokset palvelurakenteissa ja henkilöstöresursseissa			

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2023

1. Tekninen hallinto

Teknisen hallinnon sähköisen asiakirjojen hallinnan kehittäminen ja saattaminen ajan tasalle sekä sopimusten hallinnan käyttöönotto.

Mittarit: Sähköinen asiakirjojen hallinta päivitetty ja ajantasaistettu. Sopimusten hallinnan ohjelmisto käyttöönotettu ja sopimukset siirretty sopimustenhallinta ohjelmaan.

Talous

Määrärahat ja tuloarviot

800 TEKNINEN HALLINTO	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	13 017	4 900	4 900	2 600
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-1 495 557	-1 864 900	-1 803 900	-513 000
Toimintakate (Netto)	-1 482 540	-1 860 000	-1 799 000	-510 400
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-0	0	0	-85 000

11.2 Tilahallinto

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tehtäväalue: 810 Tilahallinto

Kustannuspaikat tai vastualueet:

8111 Tilakeskuksen hallinto
8121 Kiinteistöjen kunnossapito
8131 Siivous
8141 Ruokahuolto
8151 Laskutettavat työt

Tilivelvolliset: Tilakeskuksen päällikkö (8111 - 8151)

Toiminta-ajatus

Tilahallinnon tuloksikkoina toimivat kiinteistöjen ylläpito ja vuokraus, tilakeskuksen hallinto, ruokahuolto- ja siivouspalvelut sekä rakennuttamispalvelut. Toiminnassa ja toiminnan suunnittelussa huomioidaan Someron kaupungin ilmasto-ohjelma sekä kiinteistöstrategia.

Tilahallinto ja kiinteistöjen kunnossapito

Tilahallinnon toiminta-ajatuksena on järjestää kaupungin toimielinten käyttöön tarkoituksenmukaiset ja hyvätasoiset toimitilat tontteineen kilpailukykyiseen hintaan ja huolehtia kaupungin rakennusomaisuuden arvon säilyvyydestä ja tuottavuudesta.

Kartoitetaan olemassa olevien kiinteistöjen muutosmahdollisuuksia esteettömyysvaatimusten mukaisesti.

Toiminta-ajatustaan tilahallinto toteuttaa ostamalla, myymällä, rakennuttamalla ja vuokraamalla kiinteistöjä ja huoneistoja tilantarpeiden tyydyttämiseksi mahdollisuuksiensa mukaan. Tilojen hankinta nykyisen tilanteen mukaan painottuu olemassa olevien omien tilojen uudistamiseen ja saneeraamiseen korjausvelkaselvityksen pohjalta niin, että kyetään toteuttamaan muun toimialan palvelun tuottajalle mahdollisimman toimivat alakohtaiset tilaratkaisut ja vuokratuista tiloista pyritään luopumaan mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi tilahallinto tuottaa erillispalveluina ruoka- ja siivouspalveluja.

Ruokahuolto

Ruokapalvelujen toiminta on lailla säädettyä. Ruoan tarjoamisen tarkoituksena on edistää asiakkaiden hyvinvointia ja tarjota eri asiakasryhmille ravitsevaa ja mieltuisaa ruokaa. Ruokakasvatus on olennainen osa päiväkotijä ja kouluikäisten ruokapalveluissa. Laadukkailla ruokapalveluilla on tärkeä merkitys asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden, arjessa jaksamisen ja elämysten luomisessa. Ruokapalveluiden valttina ja vetovoimatekijänä Somerolla on turvallisten, kotimaisten ja lähiruokapainotteisten elintarvikkeiden ja raaka-aineiden käyttö.

Siivouspalvelut

Siivouspalvelujen toiminta-ajatuksena on luoda omalta osaltaan toimintaedellytykset kaupungin tiloissa työskenteleville ja toimiville asiakkaille. Siivouspalvelut ylläpitävät ja parantavat tilojen puhtaus- ja hygieniatasoa vaikuttaen terveyteen, hyvinvointiin sekä toimintaympäristön viihtyvyyteen.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Tilahallinto ja kiinteistöjen kunnossapito

Kiinteistöjen kasvava korjausvelka yhdessä kiristyvän taloustilanteen kanssa. Someron kaupungin, tilahallinnon vastuualueelle siirtyneiden tilojen käyttöasteiden tehostaminen. Lisäksi olemassa olevien kiinteistöjen, jotka eivät enää palvele käyttäjiään, kokonaistaloudellinen realisointi sekä aiheeseen liittyvien avustusmahdollisuuksien kartoittaminen.

SOTE-kiinteistöjen vuokraaminen hyvinvointialueelle ja kiinteistön ylläpidon toimintojen yhteensovittaminen hyvinvointialueen kanssa.

Ruokahuolto

Haasteita on tuonut kotoväestön lapsilukumäärän pieneneminen mutta toisaalta olemme saaneet uusia asiakkaita Somerolle muuttaneista sotaa paossa olevista ukrainalaisista lapsiperheistä. Työskentelemme edelleen sinnikkäästi uusien työntekijöiden ja sijaisten saamiseksi, jotta voisimme tarjota keskeytymättömästi tasaista palvelunlaatua.

Elintarvikkeiden nopea hinnannousu luo paineita ruokalistasuunnitteluun ja hankintoihin. Muita epävarmuustekijöitä voi tulla kiristyvistä maailmantilanteista, energiansaannista ja ruokaturvan heikkenemisestä.

Siivouspalvelut

Työntekijöiden ikääntyminen ja pätevän motivoituneen työvoiman saaminen on haasteellista. Työskentelemme edelleen sinnikkäästi uusien työntekijöiden ja sijaisten saamiseksi, jotta voisimme tarjota keskeytymättömästi tasaista palvelunlaatua.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämistarpeet

Tilahallinto

1. Huolehtia omistajan intressistä kaupungin omistamissa, sekä kaupungin omistukseen tulevista kiinteistöissä niin, että ne säilyttävät arvonsa teknisesti ja toiminnallisesti sekä ovat turvallisia käyttää.
2. Luoda järjestelmä, jonka avulla hallitaan kiinteistöomaisuutta ja sen käyttöä sekä vuokrausta niin, että kaupunginvaltuuston/-hallituksen asettama tuottovaatimus saavutetaan.
3. Luoda kannustava sisäinen vuokrausjärjestelmä, joka tuo esiin kiinteistöjen todelliset käyttökustannukset ja samalla ohjaa vuokralaisia tilojen tarkoituksenmukaiseen ja taloudelliseen käyttöön.
4. Huolehtia ammattitaitoisen kiinteistönhoitohenkilöstön ja palveluyrittäjien avulla kiinteistöjen hoitoon liittyvistä tehtävistä.
5. Huolehtia ammattitaitoisen kunnossapitohenkilöstön ja palveluyrittäjien avulla rakennusten kunnossapitotöistä, joilla rakennuksista poistetaan vikoja ja kuluneisuutta.
6. Tuottaa ammattitaitoisen ruokapalveluhenkilöstön avulla taloudellisesti terveellistä, maukasta ja vaihtelevaa ruokaa ottaen huomioon asiakasryhmien erityistarpeet.
7. Tuottaa ammattitaitoisen siivouspalveluhenkilöstön avulla taloudellisesti laadukkaita siivouspalveluita siten, että kiinteistöjen kunto säilyy hyvänä mahdollisimman pitkään ja puhtaustaso vastaa toimintojen edellyttämää tasoa.
8. Keskittää tilakeskukseen johtamis- ja osaamisresurssit huolehtimaan kaikesta kiinteistöomaisuuteen liittyvistä kysymyksistä; hankeselvitykset, suunnittelu, rakennuttaminen, isännöinti, vuokraus sekä ruoka- ja siivouspalvelu.
9. Vuokra-asunnot ja asuinalueet tehdään sosiaalisesti heterogeenisiksi ja asuinympäristöt viihtyisiksi sekä lapsiystävällisiksi mm. varaamalla pihoihin riittävän laajat viheralueet ja leikkipaikat. Asukkaiden omatoimisuutta asuinympäristön kehittämisessä tuetaan mm. huolehtimalla siitä, että asuntoalueille tulevat riittävät tilat yhteisiä toimintoja varten.
10. Uusiutuvan energian käytön lisääminen kaikessa peruskorjaus- ja uudisrakentamishankkeissa.

Ruokahuolto

11. Kotimaisten ja lähiruokaraaka-aineiden käyttämisen jatkaminen ja ruokaturvasta huolehtiminen.
12. Kaupungin koulu- ja päiväkotiruokailujen yhtenäistäminen HVA-uudistuksen jälkeen. Ruokapalvelujen sujuvan toiminnan ylläpitäminen muutostilanteessa ja sen jälkeen.
13. Tuotehinnoittelun tekeminen selkeämmäksi ja avoimemmaksi sekä palvelutuotteiden tilaaminen yksinkertaisemmaksi ja toimivaksi.

Siivouspalvelut

14. Toiminnan painopistealueena on toimiminen yhteistyössä eri toimialojen kanssa toimialakohtaisten vaatimusten mukaisesti, laadukkaasti, mutta taloudellisesti. Toimitilamuutokset sekä usean kohteen siirtyminen Hyvinvointialueelle tuovat mukanaan myös muutoksia siivouspalveluihin.

Henkilöresurssit / vakanssit	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
KP 8121 Kiinteistöjen kunnossapito			
Kiinteistönhuoltaja	1	1	1
Kirvesmies	1	1	1
Metallimies	1	1	1
Maalari, vanhempi	1	1	1
Sähköasentaja, vanhempi	1	1	1
KP 8131 Siivous			
Siivoustyönjohtaja	1	1	1
Laitoshuoltaja	7 kokoaik. 2 osa-aikaista	7 kokoaikaista 2 osa-aikaista	7 kokoaikaista 2 osa-aikaista
Ravitsemustyöntekijä-siivoaja	5 kokoaik. 3 osa-aikaista	5 kokoaikaista 3 osa-aikaista	5 kokoaikaista 3 osa-aikaista
KP 8141 Ruokahuolto			
Ruokahuolto	9 kokoaik. 9 osa-aikaista	9 kokoaikaista 9 osa-aikaista	9 kokoaikaista 9 osa-aikaista

Muutokset palvelurakenteissa ja henkilöstöresursseissa

Tilapalvelut

Tilapalveluiden vastuualueella on ollut henkilöstöä 1.1.2022 yhteensä 5. Keväällä 2022 eläköityneen vanhemman sähköasentajan tilalle saatiin rekrytoitua uusi henkilö ennen edellisen asentajan eläköitymistä.

Rakennuttamispalvelut

Rakennuttamispalvelut, sekä hankesuunnittelut hoidetaan samalla organisaatiolla ja tarvittaessa ostopalveluna. Palkkakustannukset kohdennetaan lähes kokonaan investointikohteille, joten ne eivät rasita käyttötalousmenoja. Kustannusarviot hoidetaan osittain omana työnä kohteen laajuudesta riippuen, eli laajemmissa kohteissa rajallisten resurssien vuoksi käytetään ostopalvelua. Erikoissuunnittelu ja -urakointi hoidetaan vain ostopalveluina.

Ruokahuolto

Hakuun 2 yhdistelmätyöntekijää ruoka- ja siivouspalveluihin yhteisesti avuksi Joensuun koulun keittiölle ja Tervapääskyn päiväkodin ruoka- ja siivouspalveluiden tarpeeseen sekä lomitusta varten. Pidemmän ajan mahdolliset muutokset liittyvät lähinnä oppimisympäristöselvitykseen ja mahdolliseen lapsimäärien vähenemiseen kunnassa.

Siivouspalvelut

Hakuun 2 yhdistelmätyöntekijää ruoka- ja siivouspalveluihin yhteisesti avuksi Joensuun koulun keittiölle ja Tervapääskyn päiväkodin ruoka- ja siivouspalveluiden tarpeeseen sekä lomitusta varten. Pidemmän ajan mahdolliset muutokset liittyvät lähinnä oppimisympäristöselvitykseen.

Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Mittarit			
<u>Ruokahuolto</u>			
Kouluaterian keskim. hinta/oppilas (€)	3,70	4,10	4,20
Kouluvälipalan keskim. hinta/oppilas (€)	1,60	1,80	1,90
Perusturvan aterian hinta/henkilö (€)	4,20	-	-
Lähiruokaostot %-osuus	20	20	20
Kotimaisten elintarvikkeiden %-osuus	90	90	90

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2023

Kiinteistöjen kunnossapito

- Päivitetään kiinteistöstrategia siten, että se sisältää tavoitteet ja toimenpiteet niiden toteuttamiseksi, kuten kiinteistöjen salkutuksen ja PTS-suunnitelmat.**

Mittarit: PTS-suunnitelmat valmiit, suunnitelmien tekemiseen tarvitaan valmis oppimisympäristöselvitys.

Siivous

- Henkilöstön työhyvinvoinnin lisääminen yhteisillä koulutuksilla poissaolojen minimissä pysymiseksi**

Ruokahuolto

- Kotimaisten elintarvikkeiden osuus ostoista 90 %**

Mittarit: %-osuus ostoista, saadaan toimittajien ostotilastoista

- Lähiruokaelintarvikkeiden osuus ostoista 20 %**

Mittarit: %-osuus ostoista, saadaan lähiruokatoimittajien laskuista ja Keskon ostotilastoista

- Selvitetään kouluvälipalan vaihtoehtomallit kustannuksineen ja mittareineen**

Mittari: Selvitys laadittu.

Talous

Määrärahat ja tuloarviot

810 TILAHALLINTO	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	1 502 004	1 468 000	3 395 400	3 986 100
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-6 318 698	-6 760 400	-6 020 400	-6 213 100
Toimintakate (Netto)	-4 816 694	-5 292 400	-2 625 000	-2 227 000
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-1 962 682	-1 956 900	-1 858 000	-1 858 000
Sisäiset				
Toimintatulot	8 267 371	7 507 200	0	6 903 900
Toimintamenot	-184 498	-181 100	0	-290 300

Olennaiset toiminnan muutokset suunnittelukaudella ja perustelut määrärahojen muutoksille.

SOTE-kiinteistöjen vuokraaminen hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta on merkittävä muutos kiinteistöjen kunnossapidon tulopuolella. Tähän asti kyseisten kiinteistöjen vuokrat ovat olleet sisäisiä vuokria, vuoden 2023 alusta SOTE-kiinteistöistä saadaan ulkoista vuokratuloa HVA:lta.

11.3 Liikennealueet ja yleiset alueet

Toimielin: Tekninen lautakunta
Tehtäväalue: Liikennealueet ja yleiset alueet
Kustannuspaikat tai vastualueet: 8211 Katujen kunnossapito 8212 Ulkovalaistus 8311 Puistot ja leikkipaikat 8411 Torit ja muut yl. alueet 8511 Jätehuolto
Tilivelvolliset: Tekninen johtaja (8211 – 8511)
Toiminta-ajatus Katujen kunnossapidossa huolehditaan katuverkoston rakenteellisesta kunnosta, talvi- ja kesäkunnossapidosta ja pyritään siten parantamaan liikenneturvallisuutta. Katuvalaistuksessa ylläpidetään ja uusitaan olemassa olevaa katuvaloverkkoa sekä rakennetaan uutta.

Puistoalueilla tarjotaan kaupungin asukkaille mahdollisuuksia ulkoiluun ja lisätään viihtyvyyttä asuinalueilla.

Leikkipaikoilla lisätään puistojen käyttöastetta ja tarjotaan kasvaville lapsille virikkeitä fyysiseen aktiviteettiin.

Tori tarjoaa paikan paikallisten tapahtumien pitopaikkana sekä toimii säännöllisenä myyntipaikkana pientuottajille.

Muut yleiset alueet (esim. matonpesupaikat, pulkkamäet) tarjoavat kuntalaisille mahdollisuuden omatoimiseen aktiviteettiin.

Jätehuollossa vanhojen kaatopaikkojen sekä maankaatopaikkojen näytteidenotot ja tilan seuranta.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Kaupungin alueella on tiestöä, jonka rakennekerrokset on rakennettu 40 – 50 vuotta tai jopa sitä vanhemman ajan liikennemäärien ja ajoneuvopainojen mukaan. Kaava-alueen teistä ja kevyen liikenteen väylistä on teetetty kuntotutkimukset ja selvitetty korjausvelka, joiden perusteella pyritään vuosittaisella peruskorjauksella pitämään korjausvelka hallittavissa.

Elohopealamppuja ei enää valmisteta ja niitä on korvattu ja korvataan muilla valaisintyypeillä.

Valaisimia on noin 2 100 kpl, joista elohopeavalaisimia on noin 1 000 kpl.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämistarpeet

Katujen osalta lisätään liikenneturvallisuutta ylläpitämällä ja rakentamalla kevytväyliä. Liikenteelle vaaralliseksi todettujen, erityisesti risteysalueiden, turvallisuutta pyritään parantamaan yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa.

Puistojen ja kiinteistöjen piha-alueiden kohentamiseen varataan kesäajalle lisäresursseja.

Katuvaloverkoston kohdalla tullaan edelleen poistamaan vanhoja elohopeavalaisimia ja uusissa rakennuskohteissa käytetään energiatehokkaampia ja toimintavarmempia ratkaisuja (LED-teknologia).

Kulttuuri ry:n kautta ja sen avustuksella lisätään erilaisten tapahtumien organisointia torilla.

Keskusta-alueen kehittämiseen ja vetovoimaisuuden lisäämiseen panostetaan tulevana vuosina ml. puistoalueet.

Leikkivälineitä uusitaan pienissä erissä jatkuvasti, jolloin vältytään kertainvestoinneilta.

Hylättyjen autojen siirtokustannusten kattamiseksi on käytössä taksa.

Henkilöresurssit / vakanssit	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
KP 8121 Katujen kunnossapito Kunnallistekniikan ammattityöntekijä	1	1	1
KP 8311 Puistot ja leikkipaikat Puistotyöntekijä	1	1	1
Puutarhatyöntekijä	1	1	1

Ulkoalueyöntekijä	1	1	1
KP 8411 Torit ja muut yl. alueet Uinninvalvoja-liikuntapaikkojen hoitaja	0,5	0,5	0,5
Muutokset palvelurakenteissa ja henkilöstöresursseissa			
Puisto-osastolla on eläköitymässä yksi tai kaksi henkilöä vuoden 2023 kuluessa. Näiden henkilöiden tilalle palkattavien, vastaavia töitä tekevien henkilöiden palkkaus. Palkattu puisto-osastolle yksi kokopäivätoiminen puutarhayöntekijä.			

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2023

- Alustavien suunnitelmien pohjalta laaditaan tarkemmat suunnitelmat liikennealueiden turvallisuuden parantamiseksi, laaditaan aikataulu niiden toteuttamiseksi, esitetään rahat budjettiin niiden toteuttamiseksi sekä töiden toteuttaminen em. perusteella.**

Mittarit: Suunnitelmat ja aikataulu, töiden toteutus hyväksytyn määrärahan puitteissa.

- Huolehditaan kaikkien puistojen siisteydestä, sekä leikkipaikkojen turvallisuusasiat huomioidaan (leikkivälineiden turvatarkastukset).**

Mittarit: Leikkipaikkojen vuositarkastusten kirjallinen seloste sekä säännöllisesti tehtävien tarkastusten tarkastus/kuittauslista.

Talous

Määrärahat ja tuloarviot

820 LIIKENNEALUEET JA YLEISET ALUE	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	10 190	6 600	6 600	6 600
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-642 447	-678 200	-709 700	-704 700
Toimintakate (Netto)	-632 257	-671 600	-703 100	-698 100
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-765 041	-623 300	-601 200	-601 200
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-39 544	-47 900	0	-82000

11.4 Vesihuolto (hulevesi)

Toimielin: Tekninen lautakunta

Tehtäväalue: 830 Vesihuolto

Kustannuspaikat tai vastualueet: 8712 Vesihuolto

Tilivelvolliset: Tekninen johtaja

Toiminta-ajatus

Vesihuoltolaitos perii kunnalta vesihuoltolain 19 a §:n mukaisesti korvauksen yleisten alueiden huleveden viemäroinnistä (lakimuutos 1.9.2014).

1.1.2018 alkaen huleveden hallinta on siirtynyt kaupungin vastuulle Someron Vesihuolto Oy:ltä lakimuutoksen 1.9.2014 myötä. Someron Vesihuolto Oy ylläpitää hulevesijärjestelmää asema-kaava-alueella erillisen operointisopimuksen mukaisesti. Yleisellä hulevesimaksulla katetaan hulevesijärjestelmän käyttö-, kunnossapito- ja investointikustannukset.

Talous

Määrärahat ja tuloarviot

830 VESIHUOLTO	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	164 838	167 000	167 000	167 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-16 059	-48 000	-48 700	-48 400
Toimintakate (Netto)	148 779	119 000	118 300	118 600
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-134 723	-121 300	-109 100	-109 100
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-166	0	0	-200

11.5 Tietohallinto

<p>Toimielin: Tekninen lautakunta</p> <p>Tehtäväalue: 850 Tietohallinto</p> <p>Kustannuspaikat tai vastualueet: 8012 Tietohallinto</p> <p>Tilivelvolliset: tietohallintopäällikkö</p>			
<p>Toiminta-ajatus</p> <p>Tietohallinnon tehtävänä on välittää, tuottaa ja ylläpitää tietotekniikkaan liittyviä palveluja Someron kaupungin eri toimialoille.</p>			
<p>Haasteet ja epävarmuustekijät</p> <p>Taloudellisia ja toiminnallisia haasteita muodostavat SOTE-uudistukseen liittyvä epävarmuus, ohjelmistojen ylläpito- ja tukikustannusten nousu, laitehankintojen kasvu, toimialojen uudet ohjelmistot ja sähköisen asioinnin hankkeet, sekä valtionohjauksessa olevien hankkeiden ja projektien myötä syntyvät uudet velvoitteet ja toimintamallit. Tietohallinnon tuottamien palveluiden käytettävyyteen liittyvät haasteet kasvavat laitteiden lukumäärän lisääntyessä. Kasvaviin resurssi- ja kapasiteettivaatimuksiin tulee varautua taloudellisesti. Nämä seikat vaikuttavat sekä suoraan että välillisesti tuleviin kustannuksiin.</p>			
<p>Toiminnan painopistealueet ja kehittämistarpeet</p> <p>Pyritään riittäväillä keinoilla ja resursseilla varmistamaan tietohallinnon, sekä toimittajien ylläpitämille palveluille paras mahdollinen käytettävyyssaste (yli 95 %). Esimerkiksi nostamalla sopimusten SLA-tasoa.</p>			
Henkilöresurssit / vakanssit	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Tietohallintopäällikkö	1	1	1
IT-asiantuntija	1	1	1
<p>Muutokset palvelurakenteissa ja henkilöstöresursseissa</p> <p>Konekannan voimakkaan kasvun vuoksi tietohallintoon pyritään saamaan harjoittelijoita erityisesti konekannan uusimisen ja päivittämisen asennuksien nopeuttamiseksi.</p>			
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Työasemien lukumäärä lautakunnittain (kpl):			
• Kaupungin hallitus	21	19	19
• Sivistyslautakunta (ei sisällä oppilaskoneita)	180	186	195
- Lukio (Windows / Ipad)	100/30	140/30	180/30
- Perusopetus (Windows / Chrome / Ipad)	30/470/180	30/550/200	30/550/200
- Varhaiskasvatus (Ipad)	90	120	140
• Tekninen lautakunta	35	32	32
• Ympäristölautakunta	12	10	10
*) Lukion ja perusopetuksen Ipadit jaettu 50:50 suhteessa Yläkoulu / lukio (taideaineet)			

Mittarit			
Kustannus /työasema lautakunnittain (€):			
• Kaupunginhallitus	271	298*	310*
• Sivistyslautakunta (ei sisällä oppilaskoneita)	199	218*	230*
• Sivistyslautakunta (oppilaskoneet)	200	220*	230*
• Tekninen lautakunta	213	234*	240*
• Ympäristölautakunta	183	201*	210*
*) Työasemien kustannukset saattavat muuttua huomattavastikin perusturvan HVA:lle siirtymisen jälkeen.			

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2023

1. Lisätään koneiden käytön mittareita ja laajennetaan mittausta myös käyttäjämääriin perustuvien ohjelmistolisenssien käyttöasteiden selvittämiseen.

Talous

Määrärahat ja tuloarviot

850 TIETOHALLINTO	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	4 812	2 300	2 300	2 300
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-1 128 053	-1 416 400	-1 279 100	-1 272 100
Toimintakate (Netto)	-1 123 241	-1 414 100	-1 276 800	-1 269 800
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Tehtävän kokonaiskustannukset	-1 128 053	-1 416 400	-1 279 100	-1 272 100
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	1 271 800
Toimintamenot	0	0	0	-30 300

12 YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA

12.1 Ympäristötoimen hallinto

Toimielin: Ympäristölautakunta			
Tehtäväalue: Ympäristötoimen hallinto			
Kustannuspaikat: 9011 Ympäristötoimen hallinto			
Tilivelvolliset: Tekninen johtaja			
Toiminta-ajatus Ympäristötoimen yleishallinnollisten palvelujen ja avustavien tehtävien tuottaminen.			
Haasteet ja epävarmuustekijät			
Toiminnan painopistealueet ja kehittämistarpeet Kaupungin rekisteritietojen ajantasaistaminen ja yhtenäistäminen verottajan tietojen kanssa.			
Henkilöresurssit / vakanssit	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Toimistosihteeri 100 % Paikkatietosuunnittelija 70 % Tekninen johtaja 15 %	1,85 / 2	1,85 / 2	1,85 / 2
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Rakennuskannan tarkistukset (kiinteistöt, kpl) Digi- ja väestötietoviraston rekisteriin vietävät korjaukset (kpl)	- -	200 40	200 40
Mittarit			
Toiminnan arvioidut vaikutukset kiinteistöverotulojen kehitykseen (tavoitteet tässä vaiheessa täysin alustavia arvioita)	+25 000 € vs. edellinen vuosi	+25 000 € vs. edellinen vuosi	+25 000 € vs. edellinen vuosi

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2023

1. Kaupungin rakennusrekisteritietojen ajantasaistaminen kiinteistörekisterikylien mukaisesti edeten kaava-alueittain.

Mittarit: Tarkistetun rakennuskannan lukumäärä.

Talous

Määrärahat ja tuloarviot

900 YMPÄRISTÖTOIMEN HALLINTO	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-112 761	-125 700	-117 600	-114 800
Toimintakate (Netto)	-112 761	-125 700	-117 600	-114 800
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-709	-1 500	0	-12 700

12.2 Tietoimi

Toimielin: Ympäristölautakunta
Tehtäväalue: Tietoimi
Kustannuspaikka: 9111 Tietoimi
Tilivelvolliset: Rakennustarkastaja
Toiminta-ajatus Tietoimessa valmistellaan järjestäytyneiden yksityisteiden kunnossapito- ja perusparannusavustushakemukset sekä seurataan yksityistieverkon kuntoa ja annetaan tiekunnille ja yksityisteiden käyttäjille yksityisteihin liittyvää ohjausta ja neuvontaa. Yksityistielaki 560/2018 ohjaa tietoimen ja tiekuntien toimintaa. Lain tarkoituksena on turvata asutuksen, elinkeinoelämän ja muiden yhteiskunnallisten tarpeiden edellyttämät kulkuyhteydet kiinteistöille, jotka eivät sijaitse maantie- tai katuverkolla, sekä turvata yksityistieverkon ylläpito ja kehittäminen osana liikennejärjestelmää. Lain tarkoituksena on myös taata yksityisteitä koskevissa asioissa asianosaisten oikeusturva ja teosakkaiden yhdenvertainen kohtelu.
Haasteet ja epävarmuustekijät Tietoimen haasteena on omalta osaltaan vastata riittävästi tiekuntien ohjaus- ja neuvontatarpeeseen.
Toiminnan painopistealueet ja kehittämistarpeet Tietoimen painopiste on kunnossapito- ja perusparannusavustuksien käsittelyssä, maksatussa sekä valvonnassa.

Henkilöresurssit / vakanssit	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Rakennustarkastaja	15 % / 0	15 % / 0	15 % / 0
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Avustettavat yksityistiekilometrit (km)	516	516	516

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2023

- Järjestäytyneiden yksityisteiden kunnossapitoavustushakemukset valmistellaan päätettäväksi voimassa olevien avustusperiaatteiden mukaisesti.**

Mittarit: maksetut avustukset

- Täydellisenä jätetyt perusparannusavustushakemukset valmistellaan päätettäväksi kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun kaikki hakemuksen käsittelyssä tarvittavat asiakirjat liitteineen on jätetty kaupungille.**

Mittarit: maksetut avustukset

- Seurataan yksityistieverkon kuntoa pääosin vuotuisin tarkastuksin sekä tarvittaessa ilmoitusten perusteella.**

Mittarit: tehdyt tarkastukset

Talous

Määrärahat ja tuloarviot

910 TIETOIMI	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	149	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-207 400	-236 000	-241 500	-240 800
Toimintakate (Netto)	-207 251	-236 000	-241 500	-240 800
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-10	-300	0	-300

12.3 Rakennusvalvonta

Toimielin: Ympäristölautakunta			
Tehtäväalue: Rakennusvalvonta			
Kustannuspaikka: 9211 Rakennusvalvonta			
Tilivelvolliset: Rakennustarkastaja			
Toiminta-ajatus Rakennusvalvonnan tavoitteena on turvata hyvän ja viihtyisän rakennetun ympäristön säilyminen sekä edistää hyvää rakennustapaa ja ympäristöönsä sopivan rakennuskannan syntymistä. Rakennusvalvonnan toimintaa säätelee maankäyttö- ja rakennuslaki, asetukset ja kunnan rakennusjärjestys. Rakennetun ympäristön ja maiseman suojelua koskevat myös esimerkiksi rakennussuojelulaki ja luonnonsuojelulaki. Somerolla rakennusvalvontaviranomaisena toimii kaupungin ympäristölautakunta. Sen alaisena toimii rakennusvalvontatoimisto.			
Haasteet ja epävarmuustekijät Haasteena on muuttuva lainsäädäntö. Valtioneuvosto hyväksyi 15.9.2022 esitykset rakentamislainsäädännön, maankäyttö- ja rakennuslain muutokseksi sekä laiksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä. Lakien on tarkoitus astua voimaan 1.1.2024. Organisaatiosta puuttuu erityislainsäädännön lakimies, josta johtuen päätöksentekoon liittyvä juridiikka jää kokonaisuudessaan rakennusvalvonnan selvitettäväksi.			
Toiminnan painopistealueet ja kehittämistarpeet Rakennusvalvonnan palvelutaso ja asiakastyytyväisyys pyritään säilyttämään. Muuttuvan normiston ja lainsäädännön osalta päivitetään tietoja.			
Henkilöresurssit / vakanssit	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Rakennustarkastaja	85 % / 1	85 % / 1	85 % / 1
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Hakemukset, kpl	220	220	220
Mittarit Lupien keskimääräinen käsittelyaika, pv	25	25	25

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2023

1. Rakennuslupahakemukset käsitellään neljän viikon aikana siitä, kun hakemus on täydellisenä liiteasiakirjoineen jätetty rakennustoimistoon ja pyydetyt katselmukset suoritetaan viikon kuluessa katselmuksen tilaamisesta lukien.

Mittarit: toteutuneet käsittelyajat

2. Rakentamisen yleistä ohjausta ja neuvontaa annetaan kahtena päivänä viikossa osan päivästä.

3. Rakennusjärjestyksen päivitys

Mittari: Tehty ja hyväksytty.

Talous

Määrärahat ja tuloarviot

920 RAKENNUSVALVONTA	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	57 593	49 000	49 000	49 000
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-60 352	-74 500	-80 300	-78 700
Toimintakate (Netto)	-2 759	-25 500	-31 300	-29 700
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-3 905	-3 900	-3 900	-3 900
Sisäiset				
Toimintatulot	364	0	0	0
Toimintamenot	-22 226	-25 100	0	-27 100

12.4 Ympäristönsuojelu

<p>Toimielin: Ympäristölautakunta</p> <p>Tehtäväalue: Ympäristönsuojelu</p> <p>Kustannuspaikat: 9311 Ympäristönsuojelu, 9312 Projektit</p> <p>Tilivelvolliset: Ympäristönsuojelusihteeri</p>			
<p>Toiminta-ajatus</p> <p>Ympäristölautakunta toimii kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena, jonka tehtävänä on huolehtia eri lainsäädännöissä sille määrätystä tehtävistä. Lisäksi sen tulee mm. huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittämisestä, ympäristön tilan seurannasta ja siihen liittyvistä selvityksistä ja tutkimuksista ja ympäristönsuojelua koskevasta tiedottamisesta, valistuksesta ja koulutuksesta. Sen tulee osallistua ympäristönsuojelua koskevan ohjauksen ja neuvonnan järjestämiseen, antaa lausuntoja sekä tehdä esityksiä ja aloitteita muille viranomaisille ja edistää yhteistyötä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa.</p>			
<p>Haasteet ja epävarmuustekijät</p> <p>Haasteena on ympäristönsuojelun toimialaan kuuluvan lainsäädännön laajuus ja muuttuminen ja tästä johtuen laajan asiakokonaisuuden ja ajantasaisen lainsäädännön sekä ohjeistusten hallinta.</p> <p>Ympäristönsuojelun näkökulma tulee ottaa huomioon myös kaupungin muilla toimialoilla, joka edellyttää aktiivista vuorovaikutusta ja yhteistyötä toimialojen kesken.</p>			
<p>Toiminnan painopistealueet ja kehittämistarpeet</p> <p>Ympäristönsuojelun lainsäädännössä määrätty lupa- ja valvontatehtävät ovat toiminnan ensisijaisena painopisteenä.</p> <p>Yhteistyötä kaupungin muiden toimialojen kanssa ylläpidetään ja edistetään, jotta ympäristönsuojelun näkökulmat otetaan tarpeen mukaan huomioon kaikilla toimialoilla.</p> <p>Paimionjoki on keskeinen vesistöalue Somerolla ja sen vesiensuojelullista tilaa ja virkistyskäyttöä tullaan edelleen edistämään yhteistyössä Paimionjoki-yhdistyksen ja Varsinais-Suomen ELY-keskuksen kanssa.</p> <p>Someron kaupungin ilmasto-ohjelman päivitystyötä on tehty lähivuosina mutta ohjelman päivittäminen on edelleen kesken. Ilmasto-ohjelman päivittämistyötä tullaan jatkamaan, jotta ilmasto-ohjelma saadaan ajantasaistettua. Jatkossa ilmasto-ohjelmaa päivitetään tarpeen mukaan.</p>			
Henkilöresurssit / vakanssit	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Ympäristönsuojelusihteeri	1	1	1
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Ympäristölupapäätökset, lupamääräysten tarkistaminen ja ilmoituspäätökset, kpl	2	2	2

Maa-aines- ja ympäristölupapäätökset (yhteisluvut), kpl	2	2	2
Valvontaohjelman mukaiset määräaikaistarkastukset, kpl	16	16	16
Tarkastuskäynnit muissa kohteissa, kpl	60	60	60
Mittarit			
Ympäristölupien keskimääräinen käsittelyaika, kk	6	6	6
Yhteisluvien keskimääräinen käsittelyaika, kk	8	8	8

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2023

1. Ympäristölupahakemukset käsitellään kuuden kuukauden ja yhteisluvahakemukset kahdeksan kuukauden kuluessa hakemuksen jättämisestä.

Mittarit: Hakemusten toteutunut käsittelyaika.

2. Toteutetaan ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaa tekemällä tarkastuskäynnit valvontaohjelman mukaisissa kohteissa.

Mittarit: Toteutuneet tarkastuskäynnit.

3. Edistetään ilmasto-ohjelman päivittämistä ja ilmasto-ohjelman tavoitteiden toteutumista.

Mittarit: Ilmasto-ohjelman päivistyksen valmistuminen ja ohjelman tavoitteiden toteutumisen seuranta.

Talous

Määrärahat ja tuloarviot

930 YMPÄRISTÖNSUOJELU	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	9 277	4 400	4 800	4 800
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-82 596	-121 700	-112 400	-110 700
Toimintakate (Netto)	-73 319	-117 300	-107 600	-105 900
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	110	0	0	0
Toimintamenot	-10 359	-12 200	0	-12 600

12.5 Yhdyskuntasuunnittelu

Toimielin: Ympäristölautakunta

Tehtäväalue: Yhdyskuntasuunnittelu

Kustannuspaikat:

9411 Kaavoitus

9412 Mittaus ja kiinteistötietop.

9413 Pohjakartta

9414 Maa-ainesvalvonta

Tilivelvolliset: Maankäyttöinsinööri

Toiminta-ajatus

Kaavoitus

Kaavoituksessa tuotetaan toimivaa, taloudellista ja ympäristöön sopivaa yhdyskuntarakenteen suunnittelua Someron kaupungin, sekä maankäyttösopimukseen perustuvien järjestelyin myös yksityisten maanomistajien tarpeisiin. Lisäksi annetaan kaavoitukseen liittyvää neuvontaa ja ohjausta sekä hoidetaan kaavoitukseen liittyviä viranomaistehtäviä.

Mittaus- ja kiinteistötoimi

Mittaus- ja kiinteistötoimessa tuotetaan ja ylläpidetään kartta- ja paikkatietoaineistoja sekä toimitetaan edellä mainittuja aineistoja kaupungin oman organisaation ohella muidenkin tarpeisiin. Lisäksi toimitaan kaupungin edunvalvojana Maanmittauslaitoksen suorittamissa maanmittaustoimituksissa sekä annetaan yleistä neuvontaa ja ohjausta kiinteistöjen maankäyttöön liittyvissä kysymyksissä.

Pohjakartta

Ylläpidetään kaavan pohjakarttaa.

Maa-ainesvalvonta

Maa-ainesvalvontaan sisältyvät erilaiset maa-aineslain mukaiset maa-ainesten ottoon liittyvät viranomaistehtävät, kuten lupien ja ilmoitusten käsittely ja valmistelu sekä ainesten oton valvonta. Lupiin liittyvää valvontaa suoritetaan ensisijaisesti vuotuisin tarkastuskierroksin. Muuta maa-ainesten ottamiseen liittyvää valvontaa suoritetaan saatujen ilmoitusten ja muiden maastokäyntien yhteydessä tehtävien havaintojen perusteella.

Haasteet ja epävarmuustekijät

Kaavoitus

Suurimmat haasteet kohdistuvat asemakaavojen ajanmukaisuuteen. Kunnan on lain mukaan jatkuvasti suoritettava asemakaavojen ajanmukaisuuden arviointia ja tarvittaessa kunnan on ryhdyttävä toimenpiteisiin vanhentuneiden asemakaavojen uudistamiseksi, mikäli kaava on merkittävältä osalta toteuttamatta.

Mittaus- ja kiinteistötoimi

Paineita kohdistuu voimassa olevissa asemakaavoissa sellaisten yhteiseen käyttöön osoitettujen alueiden lunastamiseen, jotka ovat yksityisomistuksessa. Tämä koskee erityisesti katualueita. Tarvittavien toimenpiteiden aiheuttama työmäärä sekä niiden edellyttämät taloudelliset ja henkilöresurssit huomioiden asian kuntoon saattaminen kestää vuosia. Henkilöresurssien varaamisen osalta tarve ei rajoitu ainoastaan kaupungin organisaatioon, vaan kohdistuu myös valtion maanmittaushallintoon.

Maa-ainesvalvonta

Muutamissa lupakohteissa päättyneen ottotoiminnan sekä ympäristötoimen sisäisten tehtäväjärjestelyjen seurauksena on tehtäväalueen vastuulla olevien maa-aineslupakohteiden määrä vähentynyt aikaisemmasta merkittävästi. Haasteet liittyvät enimmäkseen vanhentuvien tai vanhentuneiden lupien päivittämiseen sekä sellaisten vanhojen ennallistamattomien ottoalueiden osalta, joissa potentiaalisen irrotettavan aineksen määrä suhteessa maisemoinnissa tarvittavaan ainekseen on vähäinen.

Toiminnan painopistealueet ja kehittämistarpeet

Kaavoitus

Tärkeimpänä hankkeena on edelleen keskustaajaman osayleiskaavoitus, jonka eteenpäin viemiseen on varauduttava lisäpanostuksin mahdollisesti vielä muutaman vuoden ajan. Hankkeen yhteydessä selvitetään alustavasti myös asemakaavamuutosten tarpeita. Muita kaavahankkeita viedään eteenpäin tarpeiden ja kulloinkin käytettävissä olevien resurssien mukaan. Kuntakaavoituksen toinen tärkeä tehtävä on kaupungin asuin- ja teollisuuskäyttöön tarkoitettujen tonttivarannon turvaaminen pitkällä aikavälillä. Kaupungin omien asuintonttien tarjontaa täydennetään kaupunginhallituksen hyväksymän kaavoitusohjelman ja –katsauksen mukaisesti.

Mittaus- ja kiinteistötoimi

Jatkuvasti ylläpidettävä, nykyaikainen mittauskalusto ja sen monipuolisen käytön hallitseva ammattihenkilöstö mahdollistavat maastomittausten tuottamisen tehokkaasti. Mittaustoimen tulevaisuuden haasteet liittyvät olemassa olevien kaupungin tuottamien kartta-aineiston päivittämiseen ja ylläpitämiseen, kaupungin ulkopuolelta tulevien velvoitteiden ja tehtävien hoitamiseen, sekä tarvittavien resurssien ohjaamiseen mainittuihin tehtäviin.

Pohjakartta

Pohjakartan jatkuva vuosittainen ylläpito pyritään turvaamaan varaamalla kustannuspaikalle palveluhankintaa varten vuosittainen määräraha sen varalta, että omaa, ammattitaitoista henkilöresurssia ei olisi mahdollisesti käytettävissä.

Maa-ainesvalvonta

Lähitulevaisuudessa korostunevat valmistelu- ja valvontatyöt, jotka liittyvät muutamien vanhojen ottoalueiden maisemointilupiin.

Henkilöresurssit / vakanssit	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Maankäyttöinsinööri 100 % Paikkatietosuunnittelija 30 % Kartoittaja 20 %	1,5 / 2	1,5 / 2	1,5 / 2

Muutokset palvelurakenteissa ja henkilöstöresursseissa			
Maakuntahallinnon uudistuksen myötä tehtäväalueen käyttöön vapautunee noin yksi henkilötyöpäivä kuukaudessa.			
Tehtäväalueen keskeisimmät suoritteet	TA 2023	Taloussuunnitelma	
		2024	2025
Kaavoitetut uudet rakennuspaikat, kpl	-	15	15
Valmisteltavat kirjaamisasiat (lainhuudot jne), kpl	10	5	5
Rakennusvalvontamittaukset, kpl	25	25	25
Voimassa olevat maa-ainesluvut, kpl*	6	7	7
Mittarit			
Kaupungin vapaa kaavatonttivaranto**			
- omakotitontit, kpl	30	40	50
- rivitalotontit, kpl	8	10	12
- kerrostalotontit, kpl	-	-	-
- teollisuustontit, kpl	12	11	10
Vireillä olevat maa-aineslupahakemukset 31.12., kpl (vain lyhyen aikavälin seuranta)	5	-	-

* Lukumäärään sisältyvät yhdyskuntasuunnittelun tehtäväalueen vastuulla olevat luvat, jotka ovat olleet edes osan vuotta vireillä.

** Kaikki myytävät kohteet eivät ole kaavassa. Omakotitonttien luvuissa eivät ole mukana kaupungin tontti-myynissä olevat Jakkulan ja Mäyrämäen määräalat Somerniemellä. Teollisuustonttien luvuissa ovat mukana myös liiketontit.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet vuodelle 2023

- 1. Tavanomaista rakentamista koskevat suunnittelutarveratkaisuhakemukset valmistellaan päätettäväksi kahden kuukauden kuluessa siitä, kun kaikki hakemuksen käsittelyssä tarvittavat asiakirjat liitteineen on jätetty kaupungille.**

Mittarit: Hakemusten toteutunut käsittelyaika (kk), alkaen siitä, kun tarvittavin tiedoin varustettu hakemus on toimitettu luvan valmistelijalle.

- 2. Keskustajaajan osayleiskaavoituksen eteneminen.**

Mittarit: Yleiskaavaehdotuksen valmistaminen toimielinkäsittelyyn.

- 3. Rakennusvalvontaviranomaisen mittaustarpeet täytetään.**

Mittari: Rakennuspaikan sijainnin merkinnän keskimääräinen käsittelyaika (vrk).

- 4. Maa-aineslupahakemukset valmistellaan päätettäväksi yhdeksän kuukauden kuluessa siitä, kun tarvittavin tiedoin varustettu hakemus on toimitettu.**

Mittarit: Hakemusten toteutunut käsittelyaika (kk), alkaen siitä, kun tarvittavin tiedoin varustettu hakemus on toimitettu luvan valmistelijalle.

Talous

Määrärahat ja tuloarviot

940 YHDYSKUNTASUUNNITTELU	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	3 305	6 600	7 400	7 400
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	-157 233	-257 600	-289 800	-286 800
Toimintakate (Netto)	-153 929	-251 000	-282 400	-279 400
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	-9 295	-9 300	-6 500	-6 500
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	-43 957	-46 500	0	-46 600

Toimielin: Ympäristölautakunta

Tehtäväalue: 950 Ympäristöterveydenhuolto

950 YMPÄRISTÖTERVEYDENHUOLTO	TP 2021	TA 2022	LTKEHD 2023	KVPÄÄTÖS 2023
Tuloarviot ja määrärahat				
Toimintatulot	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0
Toimintamenot	0	0	-325 500	-324 200
Toimintakate (Netto)	0	0	-325 500	-324 200
Laskennalliset kustannukset				
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0
Sisäiset				
Toimintatulot	0	0	0	0
Toimintamenot	0	0	0	0

13 INVESTOINTIOSA

	TP 2021	TA 2022	TA 2023 KVPÄÄT.	TS 2024	TS 2025
KIINTEÄ OMAISUUS					
Kaupunginhallitus					
Maa-alueiden/rakennusten myynti	30 005	65 000	65 000	65 000	65 000
Maa-alueiden/rakennusten osto	-24 802	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Netto	5 203	15 000	15 000	15 000	15 000
AINEETON KÄYTTÖOMAISUUS					
Kaupunginhallitus					
Osakkeiden myynti	8 697	4 250 000	50 000	50 000	50 000
Osakkeiden osto	-45 900	-250 000	-10 000	-10 000	-10 000
Netto	-37 203	4 000 000	40 000	40 000	40 000
IRTAIN OMAISUUS					
Tietokoneohjelmistot					
Tekninen lautakunta					
Menot yhteensä	0	-384 000	-80 000	-50 000	0
Perusturvalautakunta					
Menot yhteensä	-28 866	0	0	0	0
Sivistyslautakunta					
Menot yhteensä	0	0	0	0	0
Kaupunginhallitus					
Menot yhteensä	0	0	-40 000	0	0
Tietokoneohjelmistot yhteensä	-28 866	-384 000	-120 000	-50 000	0
Koneet ja kalusto					
Sivistyslautakunta					
Menot yhteensä	-38 813	-121 000	-115 000	-50 000	-50 000
Ympäristölautakunta					
Menot yhteensä	0	0	-35 000	0	0
Perusturvalautakunta					
Tulot yhteensä	4 032	0	0	0	0
Menot yhteensä	-36 200	0	0	0	0
Koneet ja kalusto yhteensä	-70 981	-121 000	-150 000	-50 000	-50 000
Irtain omaisuus yhteensä	-99 847	-505 000	-270 000	-100 000	-50 000

	TP 2021	TA 2022	TA 2023 KVPÄÄT.	TS 2024	TS 2025
RAKENNUKSET					
Tekninen lautakunta					
Tulot yhteensä	0	2 344 550	3 393 000	1 150 000	0
Menot yhteensä	-579 065	-8 090 000	-9 475 000	-4 635 000	-750 000
Netto yhteensä	-579 065	-5 745 450	-6 082 000	-3 485 000	-750 000
JULKINEN KÄYTTÖMAI- SUUS					
(Kiinteät rakenteet ja laitteet)					
Tekninen lautakunta					
Tulot yhteensä	0	481 000	1 188 500	595 350	135 000
Menot yhteensä	-619 339	-3 590 000	-4 401 000	-3 776 000	-2 525 000
Netto yhteensä	-619 339	-3 109 000	-3 122 500	-3 180 650	-2 390 000
TULOT YHTEENSÄ	42 734	7 140 550	4 696 500	1 860 350	250 000
MENOT YHTEENSÄ	-1 372 985	-12 485 000	-14 206 000	-8 571 000	-3 385 000
NETTO	-1 330 251	-5 344 450	-9 509 500	-6 710 650	-3 135 000

KIINTEÄ OMAISUUS JA OSAKKEET 2023 - 2025				
	2023	2024	2025	Lisäinformaatio
TEKNINEN LAUTAKUNTA				
MENOT				
Kiinteä omaisuus				
Rakennusten / maa-alueiden osto	50 000	50 000	50 000	
Osakkeet				
Osakkeiden osto	10 000	10 000	10 000	
Yhteensä	60 000	60 000	60 000	
TULOT				
Kiinteä omaisuus				
Maa-alueiden myynti	65 000	65 000	65 000	
Osakkeet				
Osakkeiden myynti	50 000	50 000	50 000	
Yhteensä	115 000	115 000	115 000	
IRTAIMISTO YHTEENSÄ	55 000	55 000	55 000	

IRTAIMISTON HANKINTAOHJELMA 2023 - 2025

	Kust.arvio	2023	2024	2025
TEKNINEN LAUTAKUNTA				
Tietohallinto				
Varhaiskasvatus -järjestelmän päivitys (VESA)		30 000		
Kiinteistöautomaatio-ohjelmiston päivitys		30 000		
Kuntatoimisto, asianhallintajärjestelmän päivitys		20 000		
Sähköisen arkistoinnin suunnittelu ja toteutus			50 000	
SIVISTYSLAUTAKUNTA				
Perusopetuksen digitalisaatio		25 000		
Oppivelvollisuuden laajentaminen lukio		50 000	50000	50 000
Esiopetuksen digitalisaatio		40 000		
YMPÄRISTÖLAUTAKUNTA				
VRS-mittauskaluston uusiminen		35 000		
KAUPUNGINHALLITUS				
Kaupungin www-sivuston uusinta		40 000		
Yhteensä	0	270 000	100 000	50 000
IRTAIMISTO YHTEENSÄ	0	270 000	100 000	50 000

TALONRAKENUSINVESTOINNIT V. 2023 - 2026

MENOT alv 0%	Kust.arvio	2023	2024	2025	2026	Lisäinformaatio
Oinasjärven koulu	-					*)
Pitkäljärven koulu	-					*)
Kirkonmäen koulu	-					*)
Oinasjärven päiväkoti	-					*)
Joensuun koulu			60 000			Liikuntasalin valaiseminen uusiminen
Joensuun koulu, keskuskeittiö		70 000				Kiinteä varavoima koulujen keskuskeittiön yhteyteen
Leivonpesän päiväkoti	300 000	300 000				2023 rakennus- ja LVISA suunnittelu *), toteutuksen summat täsmennyvät hankesuunnitelmapäätösten perusteella.
Oppimisympäristöselvitystyön mukainen tilasuunnittelu	30 000	30 000				*)
Palvelutalo Uusi Tervaskanto	10 800 000	7 600 000	3 200 000			***)
Terveyskeskus	120 000	120 000				Palvelu- ja kiinteistöuudistuksen uusiminen ja Keittiön nostopöytä
mm. uimahalli, kaupungintalo, yu-kenittä	450 000	150 000	150 000	150 000		Aurinkovoima/-energia
Kaupungintalo	885 000		385 000	400 000	100 000	Aulatilien perusk. (sis. LVIS), 1. ja 2. krs perusk. (sis. LVIS), erillinen jäte- /autokatos/varavoima
Kiirun talo	95 000	95 000	-			Vesikatto, rakennuksen ulkopinnat, portti
Jauhatalo	105 000	-	105 000			Kaukoliämpö- ja vesiliittymän perustaminen, pesuhallin vesikatto. Kiinteistöstrategian perusteella kohteen saikutus.
Uimahalli	60 000	20 000	40 000			Ikkunoiden lämpölasien uusiminen liukumäen portaat
Monitoimihalli	70 000	70 000				Katsomon porras-/lavahissi
Paloasema	380 000		380 000			Peruskorjaus; ikkunat ,ovet, vesikatot ja julkisivun (puuosat) maalaus, LVIS, sisäpinnat
Urheilukentän huoltorakennus ja sos. tilat, hankesuunnittelu	20 000	20 000	-			Keskusurheilukentän saneeraus **)
Urheilukentän huoltorakennus ja sos.tilat	290 000	290 000				Keskusurheilukentän saneeraus **)
Urheilukentän katsomo	480 000	480 000	-			Keskusurheilukentän saneeraus **)
Valkean vanha saunarakennus	25 000		25 000	-		Rakennuksen ulkopinnat ja vesikatto
Tekninen varikko, varasto	90 000		90 000			Vesikatteen uusiminen
Kiinteistöautomaatiojärjestelmän uusiminen	30 000	30 000	-			Toimilaitteet
Esteettömyyskorjaukset	80 000	20 000	20 000	20 000	20 000	
Vuokra-asuntojen kunnostukset	240 000	60 000	60 000	60 000	60 000	
Kiinteistöjen muut korjaukset	480 000	120 000	120 000	120 000	120 000	Varaus (ennalta-arvaamaton)
YHTEENSÄ	15 030 000	9 475 000	4 635 000	750 000	300 000	

TALONRAKENNUSINVESTOINNIT V. 2023 - 2026						
	Yhteensä	2023	2024	2025	2026	Lisäinformaatio
TULOT ALV 0%						
Palvelutalo Uusi Tervaskanto	4 312 000	3 162 000	1 150 000			ARA -avustus max 40 %
Urheilukentän huoltorakennus	87 000	87 000				Valtionavustus max 30 %
Urheilukentän katsomo	144 000	144 000				Valtionavustus max 30 %
YHTEENSÄ	4 543 000	3 393 000	1 150 000	0	0	
						*) Investointitarpeet edellyttävät laajaa oppimisympäristöselelytystä
						**) edellyttää valtionavustusta
						***) hankkeelle haetaan ARA-avustusta

JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS 2023 - 2026

MENOT ALV 0%	Kust.arvio	2023	2024	2025	2026	Lisäinformaatio
Kaavateiden kestopäällystys	360 000	90 000	90 000	90 000	90 000	Teiden päällystystä
Teiden rakentaminen ja peruskorjaus	1 000 000	250 000	250 000	250 000	250 000	Teiden rakent., peruskorj. toimenpideohj. mukaan
Kevyenliikenteenväylät	2 100 000	720 000	750 000	400 000	230 000	Klv suunnittelu ja toteutus; Turuntie klv, Ihmäsentie
Keskustaajaman liikenneturvallisuuden parant.	425 000	120 000	215 000	45 000	45 000	Laadittavan liikenneturvallisuus selvityksen mukaan huomioiden keskustaajaman kehittämishanke
Keskustaajaman kehittäminen, silta	490 000	35 000	20 000	25 000	410 000	Suunnittelu ja toteutus
Keskustaajaman kehittäminen, tapahtuma-aukio	475 000		25 000	450 000		Sijainti: Kiiruun puiston/Kirjaston vieressä
Katuvalaistus	430 000	220 000	70 000	70 000	70 000	Laajentamista ja uudistamista
Tori, valaistuksen uusiminen	35 000	35 000				
Keskusta-alueen kohdevalaistus	38 000	8 000	30 000			Suunnittelu ja toteutus, esim. Someronjoen ylittävä Vanhatien silta, Kiiruunpuisto tai KT52:n ja Joensuuntien liikenneympeyrä
Jäähallin ulkokaukalon valaisimet	25 000	25 000				
Puistot ja yleiset alueet; kehittäminen	75 000	30 000	15 000	15 000	15 000	Puistojen suunnittelu ja rakentaminen puistostrategian mukaan
Havuharjun alueen liikuntapaikat	30 000	10 000	10 000	10 000		Suunnittelu ja toteutus
Ulmapaikan perustaminen Elonpellon alueelle.		30 000				
Venelaiturien lisääminen	45 000	25 000	20 000			Härkäkään (2023) lisätään venelaituri ja Akustinpuiston alueelle vierasvenelaituri (2024).
Skeittiparkki	120 000	120 000				Haetaan ulkopuolista rahoitusta (50-70 %)
Skeittispottien lisääminen skeittiparkkiin	20 000			20 000		Haetaan ulkopuolista rahoitusta (50-70 %)
Lasten liikuntapuisto	150 000	150 000				Ehdellyttää valtionavustusta (30-50 %), testamenttiraha
Mäkelän alueen kunnallistekniikka	870 000	355 000	515 000			Suunnittelu ja toteutus
Hyppäkiven I alueen kunnallistekniikka	0					Suunnittelu siirtyy arviolta vuodelle 2026 *)
Ihmäsen II alueen kunnallistekniikka	50 000				50 000	Suunnittelu ja toteutus *)

JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS 2023 - 2026

MENOT ALV 0%	Kust.arvio	2023	2024	2025	2026	Lisäinformaatio
Kermisen alueen kunnallistekniikka	15 000				15 000	Kermisen alueen kunnallistekniikan suunnittelun aloitus v. 2026 (15 000 €), toteutus v. 2027 (500 000 €) ja v. 2028 (500 000 €)
Antintien alueen kunnallistekniikka	825 000	420 000	405 000			Suunnittelu ja toteutus
Kf52 Joensuuntien liikenneympyrä	570 000	70 000	250 000	250 000		Suunnittelu ja toteutus
Kultelan kunnallistekniikka						Toteutus alueen yhdysk.rak. mukaan. Kust. arvio 2,5 m€
Kalastuslaituri	8 000	8 000				Esteetön kalastuslaituri Kohnamäkeen
Rinnetie - Pääskyntie hulevesilinjan rakentaminen (Someron kaukolämpö Oy:n kaukolämmön rakentamisen yhteydessä)	200 000	200 000				
Tenniskenttä			80 000			Tenniskenttien muuttaminen monitoimikentiksi (tennis, säily, katukori + aitojen uusinta **)
Hulevesiverkoston peruserä ja laajennus	2 160 000	1 110 000	750 000	900 000	400 000	Rankkula III, Takalan alue (Lummet, Lummek, Takalant, Takalank), Okkerin alue (Ensiot, Siviänt, Airant ym. alue) Okkerin-Pappilantie (putkikoon suurennus), Jormantie-Leppätie alue. Museot-Kuusit-Haapat-Mäntyt-alue, It.kehät-Holmant-Veistämönt-Nikkarint alue, Metallitie (puuttuu myös iv). Kohteet tarkentuvat hulevesimallinnuksen valmistuttua.
Paimionjoen yläosan säännöstelyn vesirakennustyöt		150 000	281 000			Luvut vuoden 2022 budjetista,
Urheilukentän rakentamisen töiden loppuunsaattaminen						VUONNA 2022 TILAHALLINNON BUDJETISSA. SAMOIN NYT
Urheilukentän katsomo						TILAHALLINNON BUDJETISSA
Urheilukenttä	1 100 000	1 100 000	-			Keskusurheilukentän saneeraus
Urheilukentän ja muut keskustan liikunta-alueet	30 000	30 000				Hankesuunnitelma ***, puistostrategia huomioiden
Lamminniemmen hulevesiverkosto		80 000				
Vesistöjen virkistyskäytön edistäminen		10 000				
Yhteensä	11 646 000	4 401 000	3 776 000	2 525 000	1 575 000	

JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS 2023 - 2026

TULOT ALV 0%	Yhteensä	2023	2024	2025	2026	Lisäinformaatio
Ihamäentien kv (Hämeen Härkätie - Pärnämäentie)	3 000				3 000	Valtionavustus (ELY)
Turuntie kv; jätevesiliinja	154 000	124 000	30 000			Someron Vesihuolto Oy
Skeittiparkki	36 000	36 000				Ulkopuolinen rahoitus 30 %
Skeittispottien lisääminen skeittiparkkiin	10 000			10 000		Ulkopuolinen rahoitus 50 %
Lasten liikuntapuisto	200 000	200 000				Valtionavustus 63 t€, testamenttiraha 137 t€
Mäkelän alueen kunnallistekniikka	227 000	98 000	129 000			Someron Vesihuolto Oy
Antintien alueen kunnallistekniikka	206 000	105 000	101 000			Someron Vesihuolto Oy
Kt52 Joensuuntien liikenneympyrä	285 000	35 000	125 000	125 000		Valtionavustus 50%
Hulevesiverkoston perusparannus ja laajennus	121 000	121 000				Turuntie, Someron Vesihuolto Oy / Someron Lämpö Oy
Kalastuslaituri	1 500	1 500				Paimionjokiyhdistyksen hankeraha
Paimionjoen yläosan säännöstelyn vesirakennustyöt		112 500	210 350			V-S ELY-keskus, Turun Seudun Vesi Oy ja Turun Vesihuolto Oy 75%
Urheilukenttä	355 500	355 500				Valtionavustus max 30 %
YHTEENSÄ	1 599 000	1 188 500	595 350	135 000	3 000	
						*) poikkeaa voimassa olevasta kaavoitusohjelmasta
						**) edellyttää urheilukentän kokonaissuunnitelmaa

RAHOITUSOSA

Talousarvion rahoituslaskelma (ulkoiset)

	TP 2021	TA+MUUT. 2022	KVPÄÄTÖS 2023	Ero%	SV1 2024	SV2 2025
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
VUOSIKATE	4 287 906	2 364 010	3 515 350	48,7	3 091 200	3 067 500
SATUNNAISET ERÄT	0	2 721 000	0	-100,0	0	0
TULORAHOITUKSEN KORJAUSERÄT	-27 915	-2 721 000	0	-100,0	0	0
	4 259 991	2 364 010	3 515 350	48,7	3 091 200	3 067 500
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
INVESTOINTIMENOT	-1 372 984	-12 630 000	-14 206 000	12,5	-8 571 000	-3 385 000
RAHOITUSOSUJDET INVESTOINTIMENOIHIN	0	2 825 550	4 581 500	62,1	1 745 350	135 000
PYSYVIEN VASTAAVIEN HYÖDYKKEIDEN LUOVUTUSTULOT	42 734	4 315 000	115 000	-97,3	115 000	115 000
	-1 330 250	-5 489 450	-9 509 500	73,2	-6 710 650	-3 135 000
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	2 929 741	-3 125 440	-5 994 150	91,8	-3 619 450	-67 500
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET				32,3		
ANTOLAINASAAMISTEN VÄHENNYS	15 496	15 500	20 500	32,3	15 500	20 500
	15 496	15 500	20 500	32,3	15 500	20 500
LAINAKANNAN MUUTOKSET				-36,8		
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYS	0	5 000 000	4 000 000	-20,0	2 600 000	0
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYS	-2 316 708	-2 317 900	-2 223 500	-4,1	-2 126 100	-1 691 300
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOS	0	130 000	0	-100,0	0	0
	-2 316 708	2 812 100	1 776 500	-36,8	473 900	-1 691 300
MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET						
TOIMEKSIANTOJEN VAROJEN JA PÄÄOMIEN MUUTOKSET	-102 067	0	0		0	0
VAIHTO-OMAISUUDEN MUUTOS	213	0	0		0	0
SAAMISTEN MUUTOS	-268 727	0	0		0	0
KOROTTOMIEN VELKOJEN MUUTOS	790 116	0	0		0	0
	419 535	0	0		0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1 881 677	2 827 600	1 797 000	-36,4	489 400	-1 670 800
RAHAVAROJEN MUUTOS	1 048 063	-297 840	-4 197 150	1 309,2	-3 130 050	-1 738 300

TALOUSARVION TULOSLASKELMA 2023
(Ulkoiset erät)

	TP 2021	TA+MUUT. 2022	TOT 6/2022	KVPÄÄTÖS 2023	Ero%	SV1 2024	SV2 2025
TOIMINTATUOTOT							
MYYNITUOTOT	2 939 976	2 859 400	986 207	1 657 900	-42,0	1 676 800	1 693 500
3140 Muut myyntituotot	2 939 976	2 859 400	986 207	1 657 900	-42,0	1 676 800	1 693 500
MAKSUTUOTOT	3 950 403	3 523 500	1 661 013	576 800	-83,6	582 400	588 000
3220 Perustenv.huollon avohoidon lä	235 762	202 000	122 602	0	-100,0	0	0
3240 Muut terveydenhuollon maksut	280 998	250 000	175 682	0	-100,0	0	0
3252 Kotipalvelumaks (kh.apu+tukip)	2 373 925	2 080 000	892 273	0	-100,0	0	0
3257 Hoitopäivämaksut	794 418	730 600	374 902	295 800	-59,5	298 800	301 800
3275 Muut opetus- ja kultt.toimen ma	116 335	144 300	53 351	141 000	-2,3	142 300	143 600
3285 Rakennusvalvonta- ja -tarkastu	56 056	45 000	27 819	45 000	0,0	45 500	46 000
3287 Muut yhdyskuntapalv. maksut	11 162	9 100	11 522	12 700	39,6	12 700	12 700
3294 Muut palvelumaksut	81 748	62 500	2 861	82 300	31,7	83 100	83 900
TUET JA AVUSTUKSET	1 797 351	788 000	78 766	745 500	-5,4	752 800	760 100
3300 Työllistämistuki	125 288	110 000	41 115	110 000	0,0	111 100	112 200
3327 Valt.korvaus kuntouutt. työtoim	43 104	60 000	6 397	0	-100,0	0	0
3330 Muut tuet ja avustukset	1 628 959	618 000	31 254	635 500	2,8	641 700	647 900
MUUT TOIMINTATUOTOT	2 133 067	1 959 900	845 439	3 862 700	97,1	3 898 900	3 937 800
3410 Asuntojen vuokrat	1 130 548	1 106 500	507 847	452 300	-59,1	454 500	459 000
3420 Muiden rakennusten wokrat	700 784	661 600	236 212	3 231 300	388,4	3 263 600	3 296 200
3430 Maa- ja vesialueiden vuokrat	71 759	73 700	37 846	75 000	1,8	75 800	76 600
3460 Muut vuokratuotot	11 098	7 700	8 069	2 100	-72,7	2 100	2 100
3510 Pysyv. vast.hyöd.luov.voitot	27 960	0	10 424	0		0	0
3530 Muut tuotot	190 918	110 400	45 041	102 000	-7,6	102 900	103 900
TOIMINTATUOTOT	10 820 798	9 130 800	3 571 425	6 842 900	-25,1	6 910 900	6 979 400
TOIMINTAKULUT							
HENKILÖSTÖKULUT	-27 361 049	-29 136 400	-14 157 060	-17 462 900	-40,1	-17 636 100	-17 811 400
PALKAT JA PALKKIOT	-21 965 608	-23 401 854	-11 141 994	-14 014 000	-40,1	-14 153 600	-14 294 700
4001 Kokouspalkkiot	-151 151	-171 900	-56 122	-134 500	-21,8	-135 600	-136 700
4002 Vakinaisten palkat	-17 718 498	-19 061 354	-8 756 604	-11 253 100	-41,0	-11 365 300	-11 478 800
4004 Sijaisten palkat	-2 402 268	-1 583 900	-1 323 321	-589 000	-62,8	-594 900	-601 000
4005 Erilliskorvaukset	-944 759	-1 060 200	-609 111	-105 000	-90,1	-106 000	-107 000
4006 Työllistettyjen palkat	-197 165	-260 000	-114 435	-190 200	-26,8	-192 100	-194 000
4010 Asiantuntijapalkkiot	-1 604	-51 800	-9 445	0	-100,0	0	0
4011 Määräaikaiset palkat	-494 042	-845 900	-308 937	-1 268 500	50,0	-1 281 200	-1 293 900
4012 Tuntipalkat	-337 376	-412 700	-174 879	-473 700	14,8	-478 500	-483 300
4060 Jaksotetut palkat ja palkkiot	-55 153	0	0	0		0	0
4230 Sairausvakuutuskorvaukset	313 649	45 300	202 189	0	-100,0	0	0
4240 Tapaturmakorvaukset	22 760	600	8 672	0	-100,0	0	0
HENKILÖSIVUKULUT	-5 395 441	-5 734 546	-3 015 066	-3 448 900	-39,9	-3 482 500	-3 516 700
ELÄKEKULUT	-4 725 677	-4 848 779	-2 597 571	-2 908 800	-40,0	-2 937 500	-2 966 200
4100 KuEL-palkkaperust.eläkemaksu	-3 499 316	-4 843 479	-1 949 309	-2 430 400	-49,8	-2 454 700	-2 479 000
4101 KuEL-eläkemenoperust.eläkemaks	-748 305	0	-395 145	0		0	0
4103 VAEL-maksut	-342 764	0	-187 497	0		0	0
4106 Tasausmaksu, Keva	0	0	0	-473 100		-477 400	-481 700
4110 Muut työeläkemaksut	-135 292	-5 300	-65 620	-5 300	0,0	-5 400	-5 500

TALOUSARVION TULOSLASKELMA 2023
(Ulkoiset erät)

	TP 2021	TA+MUUT. 2022	TOT 6/2022	KVPÄÄTÖS 2023	Ero%	SV1 2024	SV2 2025
MUUT HENKILÖSIVUKULUT	-669 764	-885 767	-417 495	-540 100	-39,0	-545 000	-550 500
4151 Työnantajan sosiaalivak.maksut	-333 209	-328 616	-160 510	-221 400	-32,6	-223 200	-225 600
4160 Työttömyysvakuutusmaksut	-367 788	-395 611	-225 540	-284 600	-28,1	-287 200	-290 100
4170 Tapaturmavakuutusmaksut	-43 748	-161 540	-23 739	-26 500	-83,6	-26 500	-26 700
4180 Muut sosiaalivakuutusmaksut	-13 756	0	-7 706	-7 600		-8 100	-8 100
4190 Jaksotetut sos.vak.maksut	88 736	0	0	0		0	0
PALVELUJEN OSTOT	-28 388 549	-28 473 549	-15 487 318	-5 987 900	-79,0	-6 045 800	-6 103 300
4300 Asiakaspalvelujen ostot	-21 232 869	-20 801 200	-11 207 313	-508 900	-97,6	-514 000	-519 100
4315 Palveluseteli	-14 682	-66 600	-9 837	0	-100,0	0	0
4330 Perhehoitopalkkiot	-116 119	-200 000	-53 444	0	-100,0	0	0
4340 Asiantuntijapalvelut	-289 874	-443 450	-446 007	-480 250	8,3	-484 900	-489 500
4341 Toimistopalvelut	-211 810	-235 600	-118 603	-174 500	-25,9	-176 300	-178 100
4342 ICT-palvelut	-1 019 029	-1 258 350	-607 216	-1 072 950	-14,7	-1 083 500	-1 094 000
4344 Rahoitus- ja pankkipalvelut	-31 136	-35 100	-19 883	-10 200	-70,9	-10 300	-10 400
4346 Työvoiman vuokraus	0	0	-20 692	0		0	0
4350 Painatukset, ilmoitukset, markk.	-90 344	-184 500	-51 234	-153 700	-16,7	-155 000	-156 300
4360 Posti- ja kuriiripalvelut	-32 630	-27 620	-3 730	-20 000	-27,6	-20 100	-20 100
4370 Vakuutukset	-62 288	-124 200	-172 837	-102 900	-17,1	-103 900	-104 900
4380 Puht.pito- ja pesulapalvelut	-428 381	-448 350	-259 917	-490 950	9,5	-495 900	-500 900
4390 Rakenn. ja alueiden rakentamis	-1 060 071	-994 350	-566 419	-992 950	-0,1	-1 002 900	-1 012 900
4400 Koneiden, kaluston ja laitteid	-164 059	-147 150	-83 995	-75 150	-48,9	-75 600	-76 000
4410 Majoitus- ja ravitsemuspalvelu	-37 022	-52 550	-18 508	-56 100	6,8	-56 400	-56 600
4420 Matkustus- ja kuljetuspalvelut	-1 192 704	-1 276 400	-640 903	-1 140 500	-10,6	-1 151 300	-1 162 200
4430 Sosiaali- ja terveyspalvelut	-724 493	-296 700	-299 501	-700	-99,8	-700	-700
4434 Perhehoidon kulukorvaukset	-128 481	-150 000	-57 338	-15 000	-90,0	-15 200	-15 400
4440 Koulutus- ja kulttuuripalvelut	-170 243	-245 250	-74 661	-172 650	-29,6	-174 000	-175 200
4450 Osuus verotuskustannuksiin	-196 024	-200 000	-90 599	-90 000	-55,0	-90 900	-91 800
4460 Muut yhteistoimintaosuudet	-1 167 886	-1 188 879	-582 081	-421 450	-64,6	-425 800	-430 100
4470 Muut palvelut	-17 385	-96 600	-102 331	-8 250	-91,5	-8 300	-8 300
4473 Työkalukorvaukset	-1 021	-700	-271	-800	14,3	-800	-800
AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	-4 411 912	-4 300 100	-2 130 139	-3 151 500	-26,7	-3 182 200	-3 212 700
4500 Toimisto- ja koulutarvikkeet	-100 617	-110 600	-52 854	-96 600	-12,7	-97 400	-98 200
4510 Kirjallisuus	-283 126	-292 300	-166 259	-304 400	4,1	-307 500	-310 600
4520 Elintarvikkeet	-644 413	-674 600	-340 755	-458 800	-32,0	-463 500	-468 000
4530 Vaatteisto	-44 538	-57 700	-25 275	-38 750	-32,8	-38 900	-39 000
4533 Lääkkeet	-215 593	-234 700	-107 751	-3 800	-98,4	-3 900	-3 900
4536 Hoitotarvikkeet	-812 845	-656 200	-408 252	-300	-100,0	-300	-300
4550 Siivous- ja puhdistusaineet	-139 001	-104 450	-61 658	-54 150	-48,2	-54 600	-55 000
4560 Poltto- ja voiteluaineet	-19 435	-19 900	-11 798	-12 700	-36,2	-12 800	-12 900
4568 Lämmitys	-730 978	-752 000	-394 567	-752 000	0,0	-759 500	-767 100
4569 Sähkö ja kaasut	-562 981	-602 750	-257 291	-775 900	28,7	-783 600	-791 400
4570 Vesi	-50 664	-55 400	-29 411	-54 800	-1,1	-55 300	-55 800
4580 Kalusto	-433 566	-384 200	-147 815	-284 300	-26,0	-286 800	-289 300
4590 Rakennusmateriaali	-266 800	-244 900	-80 488	-227 300	-7,2	-229 700	-232 100
4600 Muu materiaali	-107 356	-110 400	-45 965	-87 700	-20,6	-88 400	-89 100

TALOUSARVION TULOSLASKELMA 2023 (Ulkoiset erät)	TP 2021	TA+MUUT. 2022	TOT 6/2022	KVPÄÄTÖS 2023	Ero%	SV1 2024	SV2 2025
AVUSTUKSET	-3 287 051	-3 165 800	-1 800 776	-1 334 500	-57,8	-1 348 000	-1 361 600
4710 Omaishoid.tuki, hoitopalkkiot	-449 376	-501 000	-252 659	0	-100,0	0	0
4712 Lasten kotihoidon tuki	-314 179	-350 000	-167 647	-350 000	0,0	-353 500	-357 000
4713 Lasten kotihoidontuen kuntalis	-72 300	-95 000	-32 300	-95 000	0,0	-96 000	-97 000
4714 Yksityisen hoidon tuki	-2 820	-8 000	0	-8 000	0,0	-8 100	-8 200
4722 Täydentävä toimeentulotuki	-51 378	-85 000	-17 042	0	-100,0	0	0
4723 Ehkäisevä toimeentulotuki	-21 769	-20 000	-9 834	0	-100,0	0	0
4725 Kuntout.työtoim.matkakorv.ttt	-7 746	-14 000	-2 735	0	-100,0	0	0
4727 Vammaisille annetut avustukset	-310 239	-530 000	-310 830	0	-100,0	0	0
4739 Muut avustukset kotitalouksill	-1 218 387	-678 200	-424 925	0	-100,0	0	0
4742 Avustukset yhteisöille	-493 111	-581 600	-426 987	-578 500	-0,5	-584 400	-590 300
4745 Työmarkkinatuen kuntaosuus	-345 745	-303 000	-155 817	-303 000	0,0	-306 000	-309 100
MUUT TOIMINTAKULUT	-1 179 880	-1 263 150	-489 315	-1 539 150	21,9	-1 298 700	-1 311 000
4820 Rakennusten ja huoneist. vuokr	-842 761	-833 900	-345 272	-1 108 000	32,9	-866 600	-875 300
4840 Koneiden ja laitteiden vuokrat	-57 839	-72 450	-27 916	-71 650	-1,1	-72 400	-73 000
4860 Muut vuokrat	-70 128	-78 450	-32 106	-78 000	-0,6	-78 800	-79 600
4900 Väililliset verot	-23 722	-22 500	-13 524	-15 000	-33,3	-15 100	-15 200
4920 Pysyv.vast.hyöd.luov.tappiot	-45	0	-7 653	0		0	0
4921 Luottotapp. toim.tuotoista(ms)	-33 576	-21 400	6 537	-15 400	-28,0	-15 600	-15 800
4940 Muut toimintakulut	-151 810	-234 450	-69 381	-251 100	7,1	-250 200	-252 100
TOIMINTAKULUT	-64 628 440	-66 338 999	-34 064 609	-29 475 950	-55,6	-29 510 800	-29 800 000
TOIMINTAKATE	-53 807 643	-57 208 199	-30 493 184	-22 633 050	-60,4	-22 599 900	-22 820 600
VEROTULOT	30 311 198	29 924 000	16 579 698	15 687 000	-47,6	15 359 000	15 556 000
5000 Kunnan tulovero	26 253 615	26 610 000	14 982 751	12 225 000	-54,1	12 037 000	12 180 000
5100 Kiinteistövero	1 842 046	1 783 000	211 375	1 873 000	5,0	1 873 000	1 873 000
5200 Osuus yhteisöveron tuotosta	2 215 536	1 531 000	1 385 572	1 589 000	3,8	1 449 000	1 503 000
VALTIONOSUUDET	27 766 685	29 621 809	14 950 298	10 574 000	-64,3	10 574 000	10 574 000
5501 Kunnan peruspalv.valt.osuus	16 131 966	17 282 384	8 630 768	4 377 200	-74,7	10 574 000	10 574 000
5502 Verotul.perust.valt.os.tasaus	6 682 553	6 832 366	3 413 814	4 193 300	-38,6	0	0
5701 Opet.-ja kult.toim.muut valt.o	-197 227	-140 343	98 022	196 100	-239,7	0	0
5890 Verotulojen menetysten korvaus	5 149 393	5 647 402	2 807 694	1 807 400	-68,0	0	0
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT							
KORKOTUOTOT	1 464	1 000	1 293	1 000	0,0	1 000	1 000
6040 Korkotuotot antolainoista	1 464	1 000	1 293	1 000	0,0	1 000	1 000
MUUT RAHOITUSTUOTOT	99 790	130 400	50 924	130 400	0,0	131 500	132 600
6100 Osinkotuotot ja osuuspääomien	65 602	95 000	48 971	95 000	0,0	96 000	97 000
6120 Verotilitysten korot ja korotu	-1 518	0	0	0		0	0
6130 Viivästyskorot	11 414	7 000	1 915	7 000	0,0	7 100	7 200
6170 Muut rahoitustuotot	24 293	28 400	38	28 400	0,0	28 400	28 400
KORKOKULUT	-66 486	-91 000	-9 430	-225 000	147,3	-360 400	-361 500
6210 Korkokulut lain. ulkopuolisilt	-66 486	-91 000	-9 430	-225 000	147,3	-360 400	-361 500

TALOUSARVION TULOSLASKELMA 2023 (Ulkoiset erät)	TP 2021	TA+MUUT. 2022	TOT 6/2022	KVPÄÄTÖS 2023	Ero%	SV1 2024	SV2 2025
MUUT RAHOITUSKULUT	-17 102	-14 000	-3 553	-19 000	35,7	-14 000	-14 000
6320 Viivästyskorot ja korotukset	-1 376	-4 000	-870	-4 000	0,0	-4 000	-4 000
6350 Luottoprovisiot	-1 436	0	-1 199	0		0	0
6380 Muut rahoituskulut	-14 291	-10 000	-1 484	-15 000	50,0	-10 000	-10 000
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	17 666	26 400	39 234	-112 600	-526,5	-241 900	-241 900
VIISIKATE	4 287 906	2 364 010	1 076 047	3 515 350	48,7	3 091 200	3 067 500
POISTOT JA ARVONALENTUMISET							
SUUNNITELMAN MUKAISET POISTOT	-3 038 517	-2 854 100	-1 528 210	-2 679 200	-6,1	-2 441 800	-2 335 700
7110 Poistot tietokoneohjelmista	-116 141	-109 900	-58 628	-71 100	-35,3	0	0
7130 Poistot rakennuksista	-1 814 912	-1 813 700	-900 763	-1 826 500	0,7	-1 811 200	-1 808 300
7140 Poistot kiint.rakenteista ja l	-900 590	-745 700	-422 834	-716 800	-3,9	-604 600	-510 300
7150 Poistot koneista ja kalustosta	-206 874	-184 800	-100 661	-64 800	-64,9	-26 000	-17 100
7210 Kertaluonteiset poistot	0	0	-45 324	0		0	0
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 038 517	-2 854 100	-1 528 210	-2 679 200	-6,1	-2 441 800	-2 335 700
SATUNNAISET ERÄT							
SATUNNAISET TUOTOT	0	2 721 000	2 721 942	0	-100,0	0	0
8000 Pysyv.vast.hyöd. luov.voitot	0	2 721 000	2 721 942	0	-100,0	0	0
SATUNNAISET ERÄT	0	2 721 000	2 721 942	0	-100,0	0	0
TILIKAUDEN TULOS	1 249 389	2 230 910	2 269 778	836 150	-62,5	649 400	731 800
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ/ALIJÄÄMÄ	1 249 389	2 230 910	2 269 778	836 150	-62,5	649 400	731 800

14 SISÄISET

RAKENNUSTEN JA HUONEISTOJEN SISÄISET VUOKRAT	€
3011 Kaupunginvaltuusto	50 800
3012 Kaupunginhallitus	31 500
3211 Keskustoimisto	35 100
3311 Talouspalvelut	32 200
3611 Elinkeinojen kehittäminen	15 000
3711 Seudulliset maaseutupalvelut	15 900
6011 Sivistystoimen hallinto	15 900
6112 Joensuu	794 100
6113 Kirkonmäki	148 300
6114 Oinasjärvi	133 900
6117 Pitkäjärvi	90 700
6119 Yläkoulu	614 900
6211 Someron lukio	430 500
6311 Somero-opisto	174 700
6411 Kirjasto	258 800
6613 Uimahalli	851 700
6614 Muut liikuntapalvelut	415 200
6711 Nuoriso	118 000
6811 Kulttuuripalvelut	123 700
6911 Päivähoitotoimisto	5 400
6921 Leivonpesä	136 800
6922 Leppäkerttu	75 800
6923 Sammalniitty	32 700
6924 Tuulihattu	180 400
6925 Tervapääskyt	55 900
6960 Avoin päiväkot	6 900
8011 Tekninen hallinto	22 800
8911 Tietohallinto	20 600
8111 Tilakeskuksen hallinto	102 000
8211 Katujen kunnossapito	33 300
8311 Puistot ja leikki- ja leikkipaikat	33 300
9211 Rakennusvalvonta	15 700
9311 Ympäristönsuojelu	4 200
9412 Mittaus ja kiinteistötietop.	32 100
Yhteensä	5 108 800

RUOKAHUOLLON SISÄISET	€
2011 Tilintarkastus	100
3011 Kaupunginvaltuusto	1 500
3012 Kaupunginhallitus	1 300
3611 Elinkeinojen kehittäminen	200
3711 Seudulliset maaseutupalvelut	100
6011 Sivistystoimen hallinto	300
6112 Joensuu	202 000
6112 Joensuu	22 400
6113 Kirkonmäki	87 000
6113 Kirkonmäki	5 700
6114 Oinasjärvi	39 000
6117 Pitkäjärvi	48 500
6119 Yläkoulu	189 000
6119 Yläkoulu	12 200
6120 Koulut yhteisesti	1 500
6211 Someron lukio	83 000
6911 Päivähoitotoimisto	200
6921 Leivonpesä	146 500
6922 Leppäkerttu	38 500
6923 Sammalniitty	40 500
6924 Tuulihattu	125 000
6925 Tervapääskyt	63 200
8011 Tekninen hallinto	1 000
9211 Rakennusvalvonta	600
Yhteensä	1 109 300

SISÄISET SIIVOUSPALVELUT	€
3011 Kaupunginvaltuusto	5 300
3012 Kaupunginhallitus	3 300
3211 Keskustoimisto	3 600
3311 Talouspalvelut	3 400
3611 Elinkeinojen kehittäminen	1 500
3711 Seudulliset maaseutupalvelut	2 400
6011 Sivistystoimen hallinto	1 700
6112 Joensuu	98 300
6113 Kirkonmäki	25 800
6114 Oinasjärvi	18 800
6117 Pitkäjärvi	17 400
6119 Yläkoulu	38 500
6211 Someron lukio	64 300
6311 Somero-opisto	10 200
6411 Kirjasto	30 200
6613 Uimahalli	141 600
6614 Muut liikuntapalvelut	51 500
6711 Nuoriso	5 400
6921 Leivonpesä	50 000
6922 Leppäkerttu	11 900
6923 Sammalniitty	7 000
6924 Tuulihattu	40 800
6925 Tervapääskyt	19 800
6960 Avoin päiväkot	5 000
8011 Tekninen hallinto	2 400
8911 Tietohallinto	2 100
8111 Tilakeskuksen hallinto	5 900
8121 Kiinteistöjen kunnossapito	12 500
8211 Katujen kunnossapito	500
8311 Puistot ja leikkipaikat	500
9211 Rakennusvalvonta	1 600
9311 Ympäristönsuojelu	400
9412 Mittaus ja kiinteistötietop.	2 200
Yhteensä	685 800

TYÖTERVEYSHUOLLON KUSTANNUKSET	€
3211 Keskustoimisto	2 200
3213 Edunvalvonta	800
3311 Talouspalvelut	2 300
3515 Muu henkilöstöhallinto	100
3611 Elinkeinojen kehittäminen	600
3612 Markkinointi	500
3613 Työllisyyden edistäminen	3 700
3711 Seudulliset maaseutupalvelut	2 200
6011 Sivistystoimen hallinto	2 200
6112 Joensuu	23 600
6113 Kirkonmäki	5 500
6114 Oinasjärvi	3 200
6117 Pitkäjärvi	2 700
6119 Yläkoulu	22 900
6120 Koulut yhteisesti	700
6211 Someron lukio	9 000
6311 Somero-opisto	3 700
6411 Kirjasto	3 300
6612 Asiakaspalvelu ja kahvio	500
6613 Uimahalli	1 800
6614 Muut liikuntapalvelut	1 800
6711 Nuoriso	1 400
6713 Etsivä nuorisotyö	400
6911 Päivähoitotoimisto	5 000
6921 Leivonpesä	12 600
6922 Leppäkerttu	2 200
6923 Sammalniitty	2 500
6924 Tuulihattu	8 300
6925 Tervapääskyt	3 700
6951 Perhepäivähoito	6 800
6960 Avoin päiväkot	600
8011 Tekninen hallinto	4 300
8911 Tietohallinto	1 500
8121 Kiinteistöjen kunnossapito	2 600
8131 Siivous	5 200
8141 Ruokahuolto	5 500
8211 Katujen kunnossapito	300
8311 Puistot ja leikkipaikat	700
9011 Ympäristötoimen hallinto	1 000
9211 Rakennusvalvonta	600
9311 Ympäristönsuojelu	600
9412 Mittaus ja kiinteistötietop.	900
Yhteensä	160 000

TALOUS- JA HENKILÖSTÖHALLINNON KESKITETYT PALVELUT	€
3011 Kaupunginvaltuusto	1 200
3012 Kaupunginhallitus	6 800
3211 Keskustoimisto	8 200
3213 Edunvalvonta	3 000
3311 Talouspalvelut	4 600
3515 Muu henkilöstöhallinto	500
3611 Elinkeinojen kehittäminen	2 400
3612 Markkinointi	1 800
3613 Työllisyyden edistäminen	13 600
3711 Seudulliset maaseutupalvelut	8 300
6011 Sivistystoimen hallinto	8 100
6112 Joensuu	87 100
6113 Kirkonmäki	20 200
6114 Oinasjärvi	11 800
6117 Pitkäjärvi	10 100
6119 Yläkoulu	84 500
6120 Koulut yhteisesti	2 700
6211 Someron lukio	33 200
6311 Somero-opisto	13 600
6411 Kirjasto	12 200
6612 Asiakaspalvelu ja kahvio	1 700
6613 Uimahalli	6 800
6614 Muut liikuntapalvelut	6 500
6711 Nuoriso	5 200
6713 Etsivä nuorisotyö	1 400
6911 Päivähoitotoimisto	18 400
6921 Leivonpesä	46 600
6922 Leppäkerttu	8 200
6923 Sammalniitty	9 100
6924 Tuulihattu	30 800
6925 Tervapääskyt	13 700
6951 Perhepäivähoito	25 200
6960 Avoin päiväkot	2 400
8011 Tekninen hallinto	15 800
8911 Tietohallinto	5 400
8121 Kiinteistöjen kunnossapito	9 600
8131 Siivous	19 300
8141 Ruokahuolto	20 500
8211 Katujen kunnossapito	1 300
8311 Puistot ja leikkipaikat	2 800
9011 Ympäristötoimen hallinto	3 500
9211 Rakennusvalvonta	2 100
9311 Ympäristönsuojelu	2 000
9412 Mittaus ja kiinteistötietop.	3 400
Yhteensä	595 600

SISÄISET TIETOHALLINNON KUSTANNUKSET	€
3011 Kaupunginvaltuusto	2 500
3012 Kaupunginhallitus	14 400
3211 Keskustoimisto	17 400
3213 Edunvalvonta	6 400
3311 Talouspalvelut	18 100
3515 Muu henkilöstöhallinto	1 100
3611 Elinkeinojen kehittäminen	5 000
3612 Markkinointi	3 900
3613 Työllisyyden edistäminen	28 800
3711 Seudulliset maaseutupalvelut	17 500
6011 Sivistystoimen hallinto	17 200
6112 Joensuu	184 900
6113 Kirkonmäki	42 800
6114 Oinasjärvi	24 900
6117 Pitkäjärvi	21 500
6119 Yläkoulu	179 300
6120 Koulut yhteisesti	5 600
6211 Someron lukio	70 400
6311 Somero-opisto	28 900
6411 Kirjasto	25 900
6612 Asiakaspalvelu ja kahvio	3 700
6613 Uimahalli	14 500
6614 Muut liikuntapalvelut	13 800
6711 Nuoriso	11 100
6713 Etsivä nuorisotyö	3 100
6911 Päivähoitotoimisto	39 100
6921 Leivonpesä	99 000
6922 Leppäkerttu	17 300
6923 Sammalniitty	19 200
6924 Tuulihattu	65 300
6925 Tervapääskyt	29 000
6951 Perhepäivähoito	53 500
6960 Avoin päiväkoti	5 100
8011 Tekninen hallinto	33 400
8911 Tietohallinto	11 600
8121 Kiinteistöjen kunnossapito	20 400
8131 Siivous	40 900
8141 Ruokahuolto	43 400
8211 Katujen kunnossapito	2 700
8311 Puistot ja leikkipaikat	5 800
9011 Ympäristötoimen hallinto	7 500
9211 Rakennusvalvonta	4 500
9311 Ympäristönsuojelu	4 300
9412 Mittaus ja kiinteistötietop.	7 100
Yhteensä	1 271 800

MUUT SISÄISET (valokopiot)	€
1011 Eduskuntavaalit	700
2011 Tilintarkastus	100
3011 Kaupunginvaltuusto	400
3012 Kaupunginhallitus	600
3211 Keskustoimisto	2 500
3213 Edunvalvonta	300
3311 Talouspalvelut	3 000
3611 Elinkeinojen kehittäminen	500
3612 Markkinointi	500
6011 Sivistystoimen hallinto	3 500
6613 Uimahalli	600
8011 Tekninen hallinto	5 000
8911 Tietohallinto	700
8111 Tilakeskuksen hallinto	100
8121 Kiinteistöjen kunnossapito	1 000
8141 Ruokahuolto	600
8211 Katujen kunnossapito	700
8711 Hulevesiviemärointi	200
9011 Ympäristötoimen hallinto	700
9111 Tietoimi	300
9211 Rakennusvalvonta	2 000
9311 Ympäristönsuojelu	1 000
9411 Kaavoitus	300
9412 Mittaus ja kiinteistötietop.	500
9414 Maa-ainesvalvonta	100
Yhteensä	25 900

Sisäiset erät yhteensä	Euroa
Rakennusten ja huoneistojen sisäiset vuokrat	5 108 800
Ruokahuollon palvelut	1 109 300
Siivouskustannukset	685 800
Taloushallinnon kustannukset	595 600
Tietohallinnon kustannukset	1 271 800
Muut sisäiset (valokopiot)	25 900
Työterveyshuolto	160 000
Yhteensä	8 957 200